

TOIMINTAKERTOMUS

ja

TILINPÄÄTÖS

1.1.–31.12.2021

Suomen riistakeskus
Sompiontie 1
00730 HELSINKI
Y-tunnus 0201724-4

1. JOHDON KATSAUS.....	3
1.1. TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET.....	3
1.2. ARVIO ONNISTUMISESTA	4
1.3. YHTEENVETO AVAINTULOSTEN TOTEUTUMISESTA VUONNA 2021.....	6
1.3.1 Merkittävää yhteiskunnallista vaikuttavuutta tukevat toimenpiteet.....	6
1.3.2. Toiminnalliset tavoitteita koskevat avaintavoitteet	8
1.3.3. Tuottavuus ja kehittämistavoitteita sekä investointihankkeita koskevat avaintavoitteet	8
2. JULKISEN RIISTAKONSERNIN STRATEGIA JA YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAVUUS	9
2.1. RIISTAKANNAT SÄILYVÄT ELINVOIMAISINA.....	10
2.2. RIISTATALOUS LUO HYVINVOINTIA	11
2.3. METSÄSTYS JA RIISTANHOITO OVAT EETTISTÄ JA VASTUULLISTA	11
2.4. RIISTAVAHINGOT JA -KONFLIKIT OVAT HALLINNASSA	12
3. TOIMINNALLINEN TULOKSELLISUUS	13
3.1. SUORITTEET JA KUVAUS TOIMINNASTA	14
Strategiatyö ja johtaminen.....	14
Kansainvälinen toiminta	15
Viestintä.....	16
Julkiset hallintotehtävät.....	17
Lupahallinto	18
Lakisäätöiset vakuutukset.....	18
Metsästäjärekisteri	19
Riistavahinkorekisteri	20
Valitukset, oikaisuvaatimukset ja kantelut	20
Riistanhoitoyhdistyksiin liittyvät julkiset hallintotehtävät.....	21
Muut julkiset hallintotehtävät	23
Kestävä riistatalous	27
Riistakantojen hoitosuunnitelmat	27
Riistatieto.....	28
Riistatiedon määrittely	28
Riistakantojen verotussuunnittelu.....	29
Kestävä metsästys.....	30
Riistavahinkojen estäminen	31
Riistatalouden edistäminen	32
Hyvinvointia riistataloudesta	35
Hyvinvointitutkimus.....	35
Hyvinvointiviestintä	35
Riistatalousverkostojen tukeminen	35
Palvelut.....	36
Asiakaspalvelu ja neuvonta.....	36
Metsästäjäpalvelut	36
Riistanhoitoyhdistysten tukiprosessi	37
Sisäiset palvelut.....	38
Tukipalvelut/sisäiset palvelut	38
Informaatiopalvelut	38
Infrastruktuuripalvelut.....	39
Taloushallinto ja henkilöstöpalvelut	39
3.2. PALVELUKYKY JA LAATU	40
3.3. TOIMINNAN TUOTTAVUUS JA TALOUDELLISUUS	40
3.4. MAKSULLISEN TOIMINNAN KUSTANNUSVASTAAVUUS	41
3.5. VOIMAVAROJEN HALLINTA	42
Henkilöstöstrategiset linjaukset	42
Vuoden 2021 toimenpiteet osaamisen ja työtyytyväisyyden nostamiseksi	42
Henkilöstötietoja	44
3.6. TOIMINNAN VASTUULLISUUS.....	44
4. KESKEISET TUOTTAVUUS- JA KEHITTÄMISTAVOITTEET SEKÄ INVESTOINTIHANKKEET	45

5. TILINPÄÄTÖS	46
5.1. TULOSLASKELMA	46
5.2. TASE	47
5.3. TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	48
5.4. PÄÄTÖS TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄN KÄYTÖSTÄ	55
5.5. ALLEKIRJOITUKSET	56
TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS	56
TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ.....	56
5.6. KIRJANPITOLAIN MUKAISET TOIMINTAKERTOMUSTIEDOT.....	57
6. LIITTEET	58

1. JOHDON KATSAUS

Suomen riistakeskuksen toiminta perustuu riistahallintolakiin (158/2011) ja sen nojalla tehtyyn Suomen riistakeskuksen ja maa- ja metsätalousministeriön väliseen tulossopimukseen. Tämä toimintakertomus koskee Suomen riistakeskuksen toimintaa ajalta 1.1.2021–31.12.2021. Toimintakertomuksen laadinnassa on noudatettu soveltuvin osin Valtiokonttorin valtion virastoille ja laitoksille antamaa ohjetta toimintakertomuksen laatimisesta (Valtiokonttori 2016).

Toimintakertomus on ainoa Suomen riistakeskuksen toiminnasta annettava kertomus ja se toimii samalla tulosohjaavalle maa- ja metsätalousministeriölle annettavana tuloraporttina sekä Suomen riistakeskuksen toimielimille annettavana vuosikertomuksena.

Jäljempänä huomiomerkinällä varustetut tekstit ovat suoria lainauksia maa- ja metsätalousministeriön ja Suomen riistakeskuksen välisestä tulossopimuksesta vuosille 2021–2025.

1 = Tavoitteesta on luovuttu
 2 = Tavoite ei ole toteutunut
 3 = Tavoite on toteutunut osittain
 4 = Tavoite ollaan saavuttamassa
 5 = Tavoite ollaan ylittämässä

Suomen riistakeskuksen tilinpäätöksessä noudatetaan kirjanpitolakia (1336/1997) ja tilivelvollisten allekirjoittamat tilinpäätösasiakirjat ja tilintarkastuskertomus esitetään erillisenä kokonaisuutena. Suomen riistakeskuksen tuloslaskelma, kirjanpitolain mukaiset toimintakertomustiedot on esitetty pääkohdassa 5.6.

Suomen riistakeskuksen 15 toiminta-aluetta laativat alueensa ja aluetoimiston toiminnasta toimintaraportin, joka on käsitelty alueellisessa riistaneuvostossa sekä riistanhoitoyhdistysten aluekokouksessa 2021. Raportit tallennetaan Suomen riistakeskuksen asianhallintajärjestelmään ja ovat saatavissa Suomen riistakeskuksen kirjaamosta, kirjaamo@riista.fi.

1.1. TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET

Suomen riistakeskuksen TTS-suunnitelmaan sisältyy analyysi toimintaympäristön muutoksista. Vuoden 2021 osalta on syytä kirjata seuraavat huomiot:

- Koronapandemia vaikutti toimintaan koko vuoden. Riistanhoitoyhdistysten vuosikokouksia jouduttiin lykkäämään ja ne järjestettiin koronatilanteen salliessa. Samoin aluekokoukset siirtyivät tästä johtuen syksyyn saakka. Yksi kokouksista järjestettiin etäkokouksena ja muut normaalisti. Etätöitä tehtiin käytännössä koko vuosi ja fyysisten kokousten ja matkustamisen osalta toimittiin koronan asettamissa rajoissa.
- Koronatilanteen johdosta Riistakeskuksen hallitus jatkoi samassa kokoonpanossa koko vuoden ministeriön myöntämällä toimikauden jatkolla. Samoin riistaneuvostot jatkoivat entisellä kokoonpanolla heinäkuuhun 2021. Uudet neuvostot pitivät ensimmäiset kokouksensa syksyllä 2021 ja uusi hallitus nimitettiin 20.12.2021.
- Koronan vaikutukset riistanhoitoyhdistysten toimintaan ja talouteen olivat merkittäviä. Siitä johtuen myös neuvonnan ja ohjauksen tarve riistanhoitoyhdistyksille säilyi huomattavana. Riistanhoitoyhdistysten talous kärsi merkittävästi osallistujamäärien pienentyessä toiminnoissa kulurakenteen pysyessä ennallaan tai pahimmillaan kasvaessa. Talouden helpottamiseksi ei löydetty keinoja 2021 aikana, vaan valtioapujen viivästyminen päinvastoin hankaloitti tilannetta.
- Seuraavan viisivuotiskauden aikana ilmastonmuutoksen ja luontokadon torjunnasta näyttää tulevan eri hallinnonalojen toimintaa uudelleen määrittävä, läpileikkaava tavoite. Tästä esimerkkinä ovat EU:n biodiversiteettistrategiaan sisältyvät 30 prosentin suojelualatavoite sekä vihreän kehityksen ohjelman kestävän rahoituksen luokittelujärjestelmä sekä luonnonmukaisemman

metsänhoidon tavoite. Näiden vaikutukset kansallisella tasolla maa- ja metsätalouteen sekä riistatalouteen ovat vielä avoimina.

- Haasteita aiheuttaa tarpeellisten metsästysjärjestelyiden toteuttamismahdollisuuksien varmistaminen tulevaisuudessakin myös taajama- sekä suojelualueilla sekä muilla metsätalouden ulkopuolelle jäävillä alueilla. Kehityskulku lisää metsästyksen käytettävissä olevien alueiden pirstoutumista.
- Hankerahoituksen osuus on riistakeskuksen toiminnassa jatkunut merkittävänä 2021. Määräaikaista henkilöstöä on aiempaa enemmän, ja riistakeskus ei pysty käsittelemään suurempaa hankevolyyymia.
- Kansalaisten kritiikki harjoitettua suurpetopolitiikkaa kohtaan on jatkunut etenkin suden osalta. Ilmiö vie huomattavasti resursseja ja vaikeuttaa riistahallinnon toimintaa myös muilta osin. Riistakeskuksen kannanhoidolliseen metsästyksen 29.12.2021 myöntämällä luvilla toivottiin tuovan tilanteeseen helpotusta.
- Kansalaisten vieraantuminen perustuotannosta tuntuu leimaavan riistaan liittyviä keskusteluja.
- Vuonna 2021 maksettujen metsästyskorttien lukumäärä oli 307 155 Innofactor Software Oy:n ilmoittaman tiedon perusteella, joten maksettujen metsästyskorttien määrä laski 2 919 metsästyskortilla vuoteen 2020 verrattuna. Merkittävä osa laskusta johtui ulkomaalaisten metsästäjien määrän pienenemisestä. Ns. ulkomaalaismaksaneita myönnettiin vain 548 henkilölle kun määrä oli edellisenä vuonna 1914. Riistanhoitomaksun maksaneiden naisten määrä lisääntyi 864 metsästäjällä (kasvua 3,1 %). Naisten kokonaismäärä oli 28 610, joka on 9,3 % kaikista metsästyskortin maksaneista.
- Metsästäjätutkimuksen suorittaneiden määrä oli lähes sama kuin vuonna 2020. Riistanhoitoyhdistysten järjestämissä tutkimuksissa hyväksyttiin yhteensä 7282 henkilöä (v.2020 7324 henkilöä) ja naisten osuus oli 29,3 prosenttia, missä on 0,1 prosentin vähennys edelliseen vuoteen. Lapin riistanhoitoyhdistyksissä naisten osuus tutkimuksen suorittaneista uusista metsästäjistä oli 39,7 ja Kainuussa 40,4 prosenttia.
- Valkohäntäpeurakannan leikkaamiseen tihentymäalueella kohdistuu edelleen suurta painetta.
- Lyijyn kieltäminen haulikon patruunoissa Ramsar -kosteikoilla on hyväksytty EU:ssa. Tämän lisäksi lyijyn totaalikielto ammuksissa on valmisteilla. Lisäksi keskustelu keinoruokinnan käytöstä jatkuu, mikä luo epävarmuutta tulevaisuuteen. Rajoitukset näissä asioissa saattavat vaikuttaa metsästäjämäärän kehitykseen negatiivisesti ja olisi toivottavaa, että ne ovat toteutuessaan suhteessa todellisiin riskeihin ja esimerkiksi terveysviranomaisten suosituksiin.

1.2. ARVIO ONNISTUMISESTA

Suomen riistakeskuksen strategian mukaisesti keskeisenä päämääränä on ollut kansalaisten luontosuhteen säilyttäminen ja riistakonsernin strategian jalkauttaminen riistanhoitoyhdistyksiin. Kiinnostus luontoharrastuksia kohtaan on jatkunut kasvavana, mikä johtuu osin myös koronaepidemian aiheuttamien rajoitusten seurauksista. Tämä näkyy myös kiinnostuksena metsästysharrastukseen.

Toimintavuosi oli Suomen riistakeskuksen yhdestoista toimintavuosi. Muutoksia toivat koronatilanteen lisäksi säädösten kehittäminen ja nyky-yhteiskunnan vapaaehtoistyölle asettamat esimerkiksi ihmisten ajankäyttöön liittyvät haasteet. Tästä syystä organisaatiota on muutettu entistä enemmän asiantuntijaorganisaation suuntaan talon sisäisillä roolimuuoksilla ja työnkuvien kehittämisellä. Hankerahoitus on edelleen 2020–2021 huomattavaa ja merkittävimmät kehityshankkeet toteutetaan prosesseja läpileikkaavina projekteina. Keskeisimpiä onnistumisesta viestiviä asiakohtia ovat:

- Maksettujen metsästyskorttien määrä ja suoritettavat uudet metsästäjätutkimukset.
- Riistatiedon digitalisointia on viety pitkin harppauksin eteenpäin Oma riista -palvelun kehittämisen myötä. Kasvat ja osin ristiriitaiset ulkoakin tulevat vaatimukset suhteessa resursseihin asetettavat haasteita palvelun kehittämiselle ja toimintavarmuuden ylläpitämiselle jatkossa.

- Jo aiemmin toteutetut infraratkaisut sekä ensimmäisenä koronavuonna 2020 saadut kokemukset mahdollistivat lähes täydellisen etänä työskentelyn. Koronan johdosta kuitenkin joitakin asioita kuten RHYden hallintokoulutukset jäivät odottamaan fyysisten kokousten järjestämismahdollisuuksia. Mikäli tilanne jatkuu edelleen, joudutaan tulevaisuudessa panostamaan vielä nykyistä enemmän toimintojen siirtämiseen verkossa toteutettavaksi.
- Riistanhoitoyhdistysten toiminta koronaepidemian rajoitusten hankaloittamassa tilanteessa oli erityisen haasteellista. Kokoontumisrajoitukset estivät monet suunnitellut tilaisuudet mm. kouluissa ja oppilaitoksissa. Riistanhoitoyhdistykset kykenivät kuitenkin järjestämään erittäin ansiokkaasti kohtuullisen määrän tilaisuuksia vaikeuksista huolimatta. Neuvonnan ja ohjeistuksen tarve riistanhoitoyhdistyksille jatkui suurena ja ylimääräistä hankaluutta aiheuttivat valtionavustusten ja yhdistymisten tukeen myönnettyjen avustusten toistuva viivästyminen
- Keskustelu riistataloudesta hyvinvointipalveluiden tuottajana ja riistatalouden arvon määrittämisestä jatkuu edelleen toimijoiden keskuudessa. Hyvinvointia riistasta -hanke on tuottanut runsaasti taustamateriaalia edistämään valkohäntäpeuraresurssin tehokkaampaa hyödyntämistä. Ely-keskusten 100 prosenttisesti rahoittamalla hankkeella etsittiin parhaita käytänteitä peuratilanteen hyödyntämiseen ja hallintaan pilottiseurojen ja seurueiden avulla.
- Kestävän riistatalouden prosessit ja hankkeet ovat menestyneet hyvin ja niille on saatu myös runsaasti ulkopuolista rahoitusta. Toimintavuoden aikana Suomen riistakeskus jatkoi Hirvitalousaluetoiminnan kehittämisen ja LIFE BOREALWOLF -hankkeita sekä SOTKA Kosteikat ja SOTKA Vieraspedit -hankkeita. Toimintavuoden aikana käynnistyi myös hallitusohjelman mukainen Helmi-hanke, jolle saatiin ylimääräinen 1,8 miljoonan euron rahoitus. Sen tavoitteena on vieraspeto-oppilaitosten järjestäminen Suomen tärkeimmillä linnustonsuojelualueilla.
- Lapissa tehtävä hanketyö supikoirakannan rajoittaminen Skandinaviaan leviämisen estämiseksi jatkui edelleen yhteispohjoismaisen rahoituksen turvin ja toiminta-alueeseen kuuluvat nyt myös Merenkurkku ja Ahvenanmaan rajoittuva Saaristomeri.
- Toimintavuoden aikana riistakeskuksen hoitosuunnitelmatyö sai osakseen laajenevaa kansainvälistä kiinnostusta. Etenkin Suomen aktiivisuus kansainvälisen taigametsämetsänhankinnan hoitosuunnitelman toimeenpanon ja haahkan hoitosuunnitelman valmistelun koordinoijana sekä susikannan hoitosuunnitelman jalkauttaminen Life+ hankkeella ovat herättäneet kansainvälistä kiinnostusta Suomen tapaan edistää osallistavaa riistapolitiikkaa. Toimintavuoden aikana valmisteltiin myös haahkakannan kansainvälinen hoitosuunnitelma hyväksyttäväksi AEWA kahdeksannessa osapuolikokouksessa sekä valmisteltiin haahkan metsästyssääteilyjärjestelmän lausuntoversio.
- Ajantasaistettu metsäpeurakannan kannanhoitosuunnitelma luovutetaan maa- ja metsätalousministeriölle 2022 kevään aikana.
- Julkiset hallintotehtävät on hoidettu hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti. Hakemusasioiden käsittelyajat ovat olleet kohtuullisia ja muutoksenhakuina tehtyt valitukset, ja niistä saadut valitusratkaisut, ovat osoittaneet riistakeskuksen päätöslinjan toimivaksi. Lupahallintobyrokratian vähentämiselle on kuitenkin edelleen suuri tarve.
- Suden kannanhoidollisen metsästyksen mahdollistava asetus hyväksyttiin joulukuussa 2021, ja Riistakeskus myönsi 18 kannanhoidollisen metsästyksen lupaa 29.12.2021. Riskinä kuitenkin on, että hallinto-oikeudet asettavat luvat valitusten johdosta täytäntöönpanokieltoon ja metsästystä ei päästä aloittamaan helmikuussa 2022. Riski toteutui tammikuussa 2022.
- Riistatalouteen liittyvät asiat ampumaturvallisuudesta suurpetoihin ja hirvieläimiin kiinnostaa ja keskustelu niiden ympärillä käy kiivaana. Taloustutkimuksen tasaväliajoin (toteutettu viimeksi 2018) tekemä kysely suomalaisten suhtautumisesta metsästyksen on antanut jatkuvasti myönteisempiä tuloksia. Vuoden 2018 tuloksissa positiivisesti metsästyksen suhtautui 66 prosenttia suomalaisista ja vain 10 prosenttia kielteisesti. Alkuvuodesta 2020 raportoitu Hyvinvointia riistasta -hankkeen teettämä kuluttajabarometri eteläisen ja lounaisen Suomen ns. peura-alueella antoi lähes täsmälleen samat tulokset: 75 prosenttia vastaajista suhtautuu positiivisesti tai hyväksyy metsästyksen ja vain yhdeksän prosenttia suhtautuu kielteisesti. Yleisölle ja metsästäjille suunnatut palvelut saivat metsästäjäkyselyssä 2021 erinomaisia arvosanoja.

- Riistanhoitoyhdistysten tukiprosessin toiminta on vakiintunut ja se sekä RHY-valtionapu- ja valvontatiimi ovat toimineet erittäin hyvin haastavassa riistanhoitoyhdistysten muutostilanteessa, johon on erityisesti vaikuttanut valtionapuperusteiden aikaisempi muuttuminen.
Asiakastyytyväisyyttä vähentää kuitenkin se, että riistahallintouudistuksen seurauksena riistanhoitoyhdistysten hallinnollinen työmäärä on lisääntynyt, mikä usein koetaan tarpeettomana byrokratian kasvuna. Lainsäädännön kehittämistyöhön näiden vaikeuksien voittamiseksi ja byrokratian vähentämiseksi on edelleen tarvetta. Monilla alueilla voimakas tyytymättömyys harjoitettuun suurpetopolitiikkaan etenkin suden osalla on aiheuttanut kielteisiä ilmiöitä, joissa riistanhoitoyhdistykset ovat paikallisina toimijoina joutuneet hankalaan asemaan, ja jotka ovat heijastuneet myös riistanhoitoyhdistysten toimintaan.
- Viestintää on edelleen kehitetty voimakkaasti asiakaslähtöiseksi. Tulokset näkyvät myös asiakas- tutkimusten tuloksissa ja muutokset ovat olleet oikean suuntaisia ja näkyviä. Metsästäjä-lehden kehittäminen on edennyt vauhdikkaasti. Sekä uudistettu painettu lehti että sen verkkolehtiversio ovat saaneet hyvän vastaanoton.
- Tukipalveluissa näkyvät toimintojen keskittämisen ja sähköisten palveluiden edut. Sähköiset kokousjärjestelmät ovat kääntäneet perustoiminnan osalta matkakulut- ja kokouskustannukset laskuun. Koska matkustus- ja koulutustilaisuuksien järjestäminen oli edelleen koronan johdosta rajoitettua, jatkettiin etäkoulutusmahdollisuuksien ja Webinaarien hyödyntämistä, mikä jatkuu osittain myös tulevaisuudessa, vaikka koronasta päästäisiinkin eroon.
- Riistakonsernin yhteinen tietojärjestelmäkehitys on toteutunut, kun eri laitosten palveluja on integroitu Oma riista -palveluun. Riistakonsernin it-strategia on korostanut konsernin toimijoiden yhteistä tietoekosysteemiä- ja arkkitehtuuria, mutta on antanut toteutusvastuun laitosten hoidettavaksi. Näin on voitu valita parhaat toteutusmenetelmät ja toteuttajat.
- Osallistava riistapolitiikan valmistelu on yksi riistahallinnon keskeisiä tavoitteita. Hoitosuunnitelmien valmistelu on tärkein työkalu tässä työssä. Hoitosuunnitelmia on julkaistu riistakeskuksen valmistelutyön pohjalta ja niiden jalkauttaminen on ollut tehokasta. Metsäkanalintujen, hirvikannan ja vuoden 2015 susikannan hoitosuunnitelma voidaan katsoa jo kokonaan jalkautetuiksi. Niiden osalta on jo voitu toteuttaa sellaisiakin uusia kehityshankkeita, joita ei näissä hoitosuunnitelmissä ole listattu.
- Riistakeskuksen harkituilla koronaohjeilla varmistettiin toiminnan jatkuminen turvallisesti. Ohjeet seurasivat valtioneuvoston ja THL:n ohjeistusta sekä pääosin MMM:n valitsema käytäntöjä.

1.3. YHTEENVETO AVAINTULOSTEN TOTEUTUMISESTA VUONNA 2021

Riistakeskuksen ja maa ja metsätalousministeriön tulossopimuksen tarkennuksena sovitaan vuosittaiset avaintulokset, jotka on kirjattu osaksi toimintasuunnitelmaa. Seuraavassa esitetään yhteenveto ja arviot avaintulosten toteutumisesta.

1.3.1 Merkittävää yhteiskunnallista vaikuttavuutta tukevat toimenpiteet

Tavoite	Arvio toteutumisesta
Osallistuminen suden hoitosuunnitelman toimeenpanoon sekä ennakoivaan viestintään ml. suden laiton tappaminen	

Susikannan hoitosuunnitelman toimeenpanoa edistettiin erityisesti SusiLIFE-hankeella, joka kehittää useilla eri tavoilla kannanarvioinnin ja vahinkojen ennaltaehkäisyn menetelmiä, susireviirin vuorovai- kutusta sekä ennaltaehkäisee laitonta tappamista. Susiviestintäyhteistyö ministeriön, Luken ja poliisin kanssa on ollut aktiivista ja tuloksekasta.

SOTKA-Kosteikot-hankkeen toteuttaminen SOTKA-Vieraspedot- hankkeen toteuttaminen ja hankkeen laajentaminen HELMI- ohjelman	
---	--

lintuvesikohteiden vieraspetopyyntihankkeeksi yhteistyössä RHYiden, MH:n ja ELYjen kanssa

Riistakeskus vastasi SOTKA- ja HELMI-ohjelmien käytännön toteuttamisesta useilla eri hankkeilla. SOTKA- kosteikot hanke jatkuu edelleen ja SOTKA-vieraspetohankkeet saatiin menestyksellisesti päätökseen. Helmi-vieraspetopyyntihanke aloitettiin ja lähes kaikilla kohteilla on vieraspetopyynti käynnissä.

Osallistuminen hanhien, haahkan ja allin kansainvälisten hoitosuunnitelmien toteutukseen, ja toimeenpanon koordinoitiin Suomessa.

4

Riistakeskus osallistui hanhien, haahkan ja allin hoitosuunnitelmatyöhön Suomessa ja haahkan kansainvälisen hoitosuunnitelman ja sen tulevan metsästysääteljärjestelmän laatimiseen projektinvetäjänä sekä toimi kansainvälisen hanhitoimintaohjelman taigametsähanhityöryhmän koordinaattorina AEWA:n sihteeristön tukena.

Riistanhoitoyhdistysten vapaaehtoisten yhdistymisten tukeminen ja koulutus erityisesti riistakonsernin strategisten tavoitteiden osalta sekä yhdistymisiin liittyvä viestintä

RHY kehitystoimien jatkaminen erityisesti metsästäjä-tutkintoon valmistavien kurssien kattavuuden lisäämiseksi sekä metsästysammunnan ABC koulutusten lisäämiseksi

RHY koordinaatio, tavoitteena hyvien käytäntöjen edistäminen ja toimintatapojen yhtenäistäminen sekä toiminnanohjauksen ammattimaistaminen, neuvonta sekä koronatilanteesta selviytyminen

3

Riistakeskus on tukenut riistanhoitoyhdistysten tekemää koulu yhteistyötä ja nuorisotoimintaa, jota on myönteisessä asenneilmapiirissä myös monitahoisella viestinnällä tuotu laajempaan tietoisuuteen. Ampumatoiminnan ja sen harrastusmahdollisuuden tulevaisuuden turvaamiseksi pyritään myös säilyttämään ampumarataverkko mahdollisimman kattavana ja helposti saavutettavana.

Riistanhoitoyhdistysten yhdistymisiä on tuettu tukemalla neuvotteluita ja yhdistyneiden riistanhoitoyhdistysten toiminnan käynnistymistä ja tiedottamalla yhdistymisistä saatujen kokemusten pohjalta. Riistanhoitoyhdistysten tehtäviä, roolia julkisoikeudellisena yhdistyksenä ja tehtävien hoitoa on tuettu tiedottamalla eri tavoin toimijoille ajankohtaisista asioista sekä tuottamalla materiaalia toimijoiden käyttöön. Korona ja määrärahojen maksatuksen viivästyminen ovat vaikeuttaneet tulostavoitteen toteutumista.

Hirvieläinkantojen verotuksen suunnittelun kehittäminen ja tehostaminen.

4

Hirvitaloustoiminnan kehittäminen hankkeen yhteydessä uudistettiin verotussuunnittelun periaatteita ja lisättiin ketjun avoimuutta. Yhteistyössä Luonnonvarakeskuksen kanssa luotiin uusia hirvieläintiedon työkaluja, joiden avulla tuetaan paikallista verotussuunnittelua ja metsästyksenaikaista kannanhoidon päätöksentekoa. Valkohäntäpeurakannan pienentämistä tihentymäalueilla tuettiin verotussuunnittelulla, aktiivisella luvansaajien ohjauksella ja valkohäntäpeurakannan arviointia tukevien työkalujen luomisella Oma riista- palveluun. Toimintavuoden aikana julkaistiin useita kannanhoidon oppaita, jotka tukevat valikoivaa verotusta ja verotussuunnittelua.

Kansainvälisen yhteistyön tiivistäminen painopisteenä erityisesti suurpetovahingot ja yhteistyö Ruotsin kanssa.

3

Suurpetokantojen hoidon pohjoismaista yhteistyötä jatkettiin aktiivisella tiedonvaihdoilla Ruotsin ja Norjan riistahallintojen ja tutkijoiden kanssa. Yhdessä maa- ja metsätalousministeriön kanssa

osallistuttiin pohjoismaiseen, susi- ja ahmakantojen hoitoa edistävään yhteistyöhön. Toimintavuoden aikana osallistuttiin Fennoskandian ahmakannan hoitoon liittyvän kehysasiakirjan valmisteluun. Korona on hankaloittanut yhteistyön toteuttamista.

Riistavahinkotiedon avoin esiintuominen siten, että sitä käytetään läpinäkyvästi ja ohjaavasti verotussuunniteluprosessien osana

4

Riistavahinkojen ennaltaehkäisyä kehitettiin osallistamalla Hirvitalousalue toiminnan kehittäminen-hankkeen työllä Luonnonvarakeskuksen riistavahainnot.fi palvelun uudistamiseen siten, että riistavahinkotieto tuodaan hirvikantatiedon yhteydessä näkyväksi ohjaamaan hirvitalousaluekohtaista verotussuunnittelua. Lisäksi riistavahinkojen estämiseen liittyviä ohjeita laadittiin ja niistä viestittiin usean eri kanavan kautta.

Lyijyn korvaavien myrkyttömien vaihtoehtoisten materiaalien käytön edistäminen metsästyksessä.

3

Lyijyttömien luotien osalta metsästysasetukseen on aiemmin tehty muutokset, joissa niille säädettiin erikseen osumaenergia- ja painovaatimukset tiettyjen riistaeläinten metsästyksessä. Lyijyttömien haulikonpatruunoiden käyttöä on edistetty tiedotuksen keinoin. Myös kiväärikaliperisten lyijyttömien patruunoiden ominaisuuksista, niiden käyttämisestä ja vaatimuksista aseille on viestitty metsästäjäkunnalle.

1.3.2. Toiminnalliset tavoitteita koskevat avaintavoitteet

Metsästyslainsäädännön muutosprosessiin osallistuminen ja muutoksista viestiminen.

4

Riistakeskuksen tiimit osallistuivat käynnissä oleviin lainsäädäntöhankkeisiin ja tukivat maa- ja metsätalousministeriön lainvalmistelutyötä.

Jatkaa yhdessä valvontaviranomaisten kanssa toimenpiteitä ja viestintää suurpetojen laittoman tappamisen vähentämiseksi.

4

Metsästäjä -lehdessä ja muissa viestintäkanavissa asiat ovat jatkuvasti esillä ja yhteistyö muiden toimijoiden kanssa jatkuu.

1.3.3. Tuottavuus ja kehittämistavoitteita sekä investointihankkeita koskevat avaintavoitteet

Sähköinen asiointi (Oma riista) etenee ja ylläpito turvataan.

5

Riistakonsernin tietohallintostrategiassa visiona on vahva sähköinen palvelukonsepti ja järjestelmien yhteiskäyttöisyys sekä ekosysteemiajattelun mukainen yhteensopivuus. Tätä on kuitenkin sovittu toteutettavaksi siten, että operatiivinen vastuu järjestelmien toteuttamisesta on konsernin laitoksilla.

Oma riistan yleiskäyttöinen tunnistautumissysteemi on käytössä riistakonsernin muiden laitosten palveluissa, kuten Riistavahinkorekisterissä, Tassu-järjestelmässä, Riistakolmiot.fi -palvelussa, Riistainfo.fi -palvelussa sekä Metsähallituksen lupamyöntijärjestelmässä ja aluelupahakupalvelussa. Näin on päästy olennaisten samaa asiakasryhmää palvelevien järjestelmien osalta aiempaa laajemmin sujuvampaan käyttökokemukseen

Luonnonvarakeskuksen ja riistakeskuksen yhteisen työnjaon mukaisesti riistakeskus vastaa hirvieläintietojen keruujärjestelmän ylläpitämisestä ja kehittämisestä osana Oma riista -palvelua. Valkohäntäpeuran havaintojen keruu otettiin tuotantokäyttöön syksyllä. Näin mahdollistetaan peurakannan koon ja rakenteen aiempaa huomattavasti parempi seuranta ja mahdollisuus todellisen kannan kokoon perustuva kannansääteily

Saalis- ja havaintopalaute saatiin vuonna 2021 lähes täysin sähköisesti.

Riistakeskuksen toiminnan tehostamistyö ja henkilöstön työhyvinvoinnin edistäminen jatkuu TTS-linjausten mukaan.

4

Hanketoiminnan voimakas kasvu on edelleen lisännyt uuden henkilöstön perehdytys- ja ohjaustarvetta. Hankehenkilöstön määrän kasvu näkyi vuonna 2021 hankehallinnoinnin ja tukipalvelujen huomattavasti lisääntyneenä työmääränä sekä hallintotarpeena hankkeiden suuntaan. Rekrytoinneissa selkeä pääpaino on substanssiosaamisessa, ja rekrytoinnin kohdistuivat pääosin ydinprosessien hankkeisiin sekä uusiin läpileikkaaviin projekteihin.

Valtakunnallisia tehtäviä on keskitetty paikasta riippumattomille tiimeille, joissa kehitetään ja jaetaan asiantuntemusta sekä voidaan toteuttaa sijaisjärjestelyt. Digitalisoinnin ja yleisen tietojärjestelmäkehityksen avulla haetaan aktiivisesti rutiinotoimintojen vähentämistä ja päällekkäisen työn karsimista myös riistanhoitoyhdistysten osalta. Oma riista -palveluun kehitettiin uusia sekä yksittäistä metsästäjää, pyyntiluvanhakijoita että riistanhoitoyhdistyksiä palvelevia ominaisuuksia. Erityisesti kehitettiin mobiilitoimintoja. Lisäksi siirtyminen kokonaan sähköiseen arkistointiin on vähentänyt manuaalista arkistointityötä merkittävästi.

Uusien metsästäjien toimintaan mukaan saaminen

4

Ikäluokkien pienenemisestä johtuen metsästäjämäärän säilyttäminen edellyttää entistä suuremman osuuden kiinnostumista metsästyksestä harrastuksena jokaisessa ikäluokassa. Nuorten mukaan saaminen toimintaan sekä ampumaradoille pääsyn varmistaminen edellyttää kasvavaa työpanosta ja nuoria sekä metsästäviä naisia kannustavaa asennetta kaikilta sektorin toimijoilta.

Riistakeskuksen 10-vuotisen taipaleen esiintuominen mediassa. Metsästyksen etujärjestöstä riippumattomaksi asiantuntijalaitokseksi.

4

Suomen riistakeskus täytti 10 vuotta, ja riista-alan kehitystä ja riistakeskuksen aikaansaannoksia on esitelty laajasti riistakeskuksen omissa medioissa. Aihe on saanut mediaseurannan mukaan julkisuutta myös muussa mediakentässä. SOTKA- ja Helmi-hankkeet ovat ylittäneet muutaman kerran jopa valtakunnallisten tv- uutisten kynnyksen. Metsästäjien luonnonhoitoteema on ollut paljon esillä ja julkisuuteen nousi myös ympäristöministerin ja maa- ja metsätalousministerin yhteisvierailu Helmi- vieraspe-topyyntikohteella. Saariston SOTKA- vieraspetohanke on saanut runsaasti näkyvyyttä etenkin somessa ja Ylen kanavilla.

2. JULKISEN RIISTAKONSERNIN STRATEGIA JA YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAVUUS

Riistakeskus on julkisen riistakonsernin keskeinen toimija ja edesauttaa MMM:n julkisen riistakonsernin yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden saavuttamista.

4

Suomen riistakeskus on osa maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala ja virtuaalista julkista riistakonsernia. Koska yksittäisen laitoksen toiminnan vaikutusta yhteiskunnalliseen laajempaan kehitykseen on mahdoton eritellä, julkisen riistakonsernin toimijat ovat laatineet yhteisen mittariston strategiansa vaikuttavuuden mittaamiseksi.

Suomen riistakeskus on tuottanut osaltaan riistapolitiikan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden arvioimiseksi tarvittavat tunnusluvut, liite 1 taulukko 1.

Seuraavassa kuvataan Suomen riistakeskuksen toimenpiteet yhteisen strategian toteuttamiseksi. Tulostavoitteiden toteutuminen on jaoteltu yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden mukaan.

2.1. RIISTAKANNAT SÄILYVÄT ELINVOIMAISINA

Vaikuttavuustavoitteen tukemiseksi Suomen riistakeskuksen tulee

Vastata riistaeläinlajeja ja niiden elinympäristöjä koskevien hoitosuunnitelmien ja niiden päivitysten osallistavasta valmistelusta.

4

Riistakeskus vastasi metsäpeurakannan hoitosuunnitelman päivittämisestä ja osallistui useiden hanhi- ja merilintujen kansainvälisten hoitosuunnitelmien laadintaan ja toteuttamiseen.

Toteuttaa Riistakeskuksen luonnonsuojelu- ja luonnonhoitostrategiaa. Hoitosuunnitelmatyöllä ja niihin liittyvillä kehityshankkeilla parannetaan riistalajien elinympäristöjen tilaa maa- ja metsätalouskäytössä olevilla alueilla yhteistyössä maa-, metsä ja ympäristöalan toimijoiden ja paikallisten ihmisten kanssa.

4

Suomen riistakeskuksen hoitosuunnitelmatyö jatkui kahdella tasolla:

- o varsinaisten hoitosuunnitelmien valmistelu
- o strategiset hankkeet, jotka liittyvät hoitosuunnitelmatyöhön tai niillä on muuten yhteiskunnallisen vaikuttavuuden kannalta merkitystä.

Riistakeskus toteutti luonnonsuojelu- ja luonnonhoitostrategiaansa osallistumalla aktiivisesti SOTKA-ohjelman toteuttamiseen ja käynnisti laajan Helmi- toimintaohjelma mukaisen vieraspetohankkeen. Suomen susikannan hoitosuunnitelman jalkauttamiseen osallistuttiin erityisesti SusiLIFE -hankkeessa.

Suomen riistakeskus koordinoi kansainvälisten taigametsähanhi-, merihanhi- ja allikannan hoitosuunnitelmien toimeenpanoa yhteistyössä maa- ja metsätalousministeriön kanssa.

Suomen riistakeskus valmisteli MMM:n ja Ahvenanmaan maakuntahallituksen rahoituksella ja yhteistyössä AEWA-sihteeristön kanssa haahkan kansainvälisen hoitosuunnitelman. Hoitosuunnitelman luonnos viimeisteltiin kesällä 2021 ja hyväksyttiin AEWA osapuolikokouksen asialistalle. Koronan takia kokous siirtyi loppuvuoteen 2022. Keskeisenä toimenpiteenä on predaation vähentäminen ja kestävä metsästyksen varmistaminen Itämeren-Pohjanmeren kannanhoitoalueella.

Vastaa riistahallinnon suunnittelutoiminnan perustaksi yhdessä Luonnonvarakeskuksen (Metsähallituksen) kanssa riistavarojen kestävä käytön edellyttämästä kanta- ja saaliseurannasta sekä kannanarvioiden tuottamisesta sekä tätä toimintaa tukevasta tutkimuksesta ja kehittämisestä.

4

Oma riista -palvelua jatkokehitettiin erityisesti saalis- ja havaintotietojen keruuta silmällä pitäen. Maastosovellukseen tuotettiin metsästyksenjohtajien tarvitsemat toiminnot, jotta tiedonkeruu ja tallennus paikan päällä maastossa saataisiin toimimaan saumattomasti ja käyttäjien toiveet mobiilipalveluista täytettäisiin. Pyyntiluvanvaraisten hirvieläinten saaliit ilmoitettiin 99 %:sti Oma riista -palvelun kautta. Saalisilmoituksiin sisältyvä tarkka paikkatieto mahdollistaa saalisseurannan tarkkuuden ja tarkastelut visuaalisilla menetelmillä.

Toimintavuoden aikana vietiin loppuun hanke, joka mahdollistaa valkohäntäpeurahavaintojen tallentamisen Oma riista -palvelun kautta. Hankkeen tavoitteena on mahdollistaa Luonnonvarakeskukselle entistä tarkempi arvio valkohäntäpeurakannan rakenteesta, koosta ja tuotosta. Riistakeskus ja Luonnonvarakeskus perustivat yhteisen työryhmän, jonka tavoitteena on laatia yhteisten, kehitettävien asioiden tiekartta. Sen avulla on tarkoitus jatkossa priorisoida riistalaskentojen kehittämiseen ja muuhun yhteistoimintaan liittyviä asioita sillä tavoin, että riista- ja tutkimustiedon käyttö edelleen tehostuu osana hallinnon toimintaa.

Metsästäjä voi jättää omaan riistalokiin kaikkia riistalajeja koskevia ilmoituksia ja havaintoja. Seuroille ja yhteisluville on toteutettu toimivat palvelunäkymät, joissa hirvenmetsästyksen etenemistä

seurataan ja raportoidaan lähes ajantasaisesti. Kaikki ilmoitukset perustuvat tarkkaan paikkatietoon, mitä silmällä pitäen Oma riista -palvelun rakenne on alusta alkaen suunniteltu. Näin luvansaaja näkee Oma riista -palvelussa hallinnassa olevien lupien kokonaistilanteen sekä voi jättää tarpeelliset saalisilmoitukset.

Muiden operatiivisten toimenpiteiden osalta osallistuttiin Riistavahinkorekisterin ylläpidon ohjausryhmään yhteistyössä maa- ja metsätalousministeriön sekä Maanmittauslaitoksen tietotekniikan palvelukeskuksen kanssa.

2.2. RIISTATALOUS LUO HYVINVOINTIA

Julkisen riistakonsernin strateginen päämäärä asiassa on:

Edistää riistatalouden hyvinvointivaikutusten tunnistamista sekä niiden metsästyskulttuurisesti ja sosiaalisesti kestävästä kehityksestä.

4

Koska riistatalouden hyvinvointivaikutukset eivät ole laajalti tunnettuja ja erityisesti taloudellisiin arvoihin liittyy myös monia ristiriitoja, riistakeskuksessa on keskeisenä teemana ollut riistatalouden arvon määrittäminen, aineellisten ja aineettomien arvojen ja hyvinvointitekijöiden esittely ja tunnetuksi tekeminen. Painopisteenä on ollut nostaa riistavara esiin hyötynäkökulmasta, saada riista julkiseen keskusteluun resurssina ja mahdollisuutena perinteisen häittä- ja vahinkokeskustelun vastapainoksi. Riistatalouden hyvinvointivaikutuksista esiin on myös nostettu riistatalouden sosiaaliset ja terveydelliset hyvinvointivaikutukset, joista raportoitiin keväällä 2021.

Laajassa Hyvinvointia riistasta -hankkeessa on yhdessä AMK Novian, Turun yliopiston ja kauppa- ja korkeakoulu Hankenin kanssa selvitetty valkohäntäpeurakannan hyödyntämistä niin taloudellisesti kuin metsästysmahdollisuuksien lisääjänä. Hankkeessa on kartoitettu laajasti niin maanomistajien, kuluttajien kuin hirvieläinmetsästäjien käsityksiä. Tuloksia hyödynnetään valkohäntäpeurakannan hoidossa ja niitä hyödynnetään muun muassa uusissa Hyvinvointia peurasta ja Satakunnan lahtivajat -hankkeissa.

Riistatalouden hyvinvointivaikutukset ovat olleet näkyvästi esillä lähes kaikissa vuoden Metsästäjä -lehdissä sekä riistakeskuksen muissa sähköisissä ja painetuissa julkaisuissa. Riistatalouden tuottaman hyvinvoinnin määrä riippuu paitsi riistakannoista, myös metsästysharrastajien määrästä ja heidän harrastusaktiivisuudestaan. Tämän vuoksi riistakeskuksen palvelutuotannon ja viestinnän keinoin pyritään tuottamaan tietoa ja keinoja, jotka helpottavat metsästäjätkinon suorittaneiden pääsyä aktiivisen harrastuksen piiriin. Tämä on huomioitu vahvasti myös Metsästäjä -lehden kehittämisprosessissa.

2.3. METSÄSTYS JA RIISTANHOITO OVAT EETTISTÄ JA VASTUULLISTA

Vaikuttavuustavoitteen tukemiseksi riistakeskus:

Uudistaa metsästäjätkintoon valmentavan koulutuksen siten, että koulutuksessa vahvistetaan metsästyksen eettisyyttä, riistan kunnioitusta sekä aseiden käytön turvallisuutta. Kehittää metsästäjien koulutusstrategiaa yhteistyössä vapaaehtoisjärjestöjen kanssa siten, että metsästäjien tutkintotilaisuuksien yhteydessä tarjotaan ammunnan ABC-koulutusta tai vastaavaa standardoitua koulutusta. Pyrkii aktiivisin toimenpitein vähentämään riistaeläimiin kohdistuvaa laiton tappamista.

3

Suurpetojen laittomat tappamiset olivat edelleen esillä mediassa ja yleisessä keskustelussa. Tilanteeseen otettiin kantaa säännönmukaisesti erilaisissa etenkin suurpetoihin liittyvissä tilaisuuksissa käsittelemällä laittomia tappamisia rikollisena toimintana.

Riistahallintolaki edellyttää, että Suomen riistakeskus nimittää riistanhoitoyhdistysten metsästyksenvalvojat sekä ohjaa ja valvoo näiden toimintaa. Suomen riistakeskus on nimittänyt 1 902

metsästyksenvalvojaa. Lisäksi Julkiset hallintotehtävät -prosessi on osallistunut toimintavuoden aikana erävalvontayhteistyöryhmän työhön maa- ja metsätalousministeriön, sisäasiainministeriön, Poliisihallituksen, Rajavartiolaitoksen ja Metsähallituksen kanssa mm. metsästyksen valvonnan kehittämiseksi. Lisäksi Suomen riistakeskus osallistui Itä-Suomen poliisilaitoksen koordinoiman eräyhdyshenkilöverkoston toimintaan.

Toimintavuoden aikana jatkettiin metsästyksenvalvontatoimintaa, jossa Metsähallituksen kausivalvojat tekivät työtään riistanhoitoyhdistysten toimeksiannosta ja Suomen riistakeskuksen riistahallintolain nojalla nimittäminä eräiden Oulun, Kainuun ja Lapin riistanhoitoyhdistysten alueilla.

Aiemmin yhdessä Suomen Metsästäjäliitto ry:n kanssa uudistetun metsästäjien koulutusohjelman jalkauttamista jatkettiin, mihin koronaepidemia toi omat haasteensa. Koulutus- ja oppimateriaalin jake- lussa käytetään jatkossa yhä enenevässä määrin sähköisiä kanavia, kuten Riistainfo.fi-palvelua.

Metsästäjien koulutustoimintaa toteutettiin erilaisissa koulutus- ja informaatiotilaisuuksissa, vaikka koronapandemia esti monet fyysiset tilaisuudet. Niiden sijaan käytössä olivat erilaiset webinaarit ja sähköiset kokousjärjestelmät. Esimerkiksi hirvieläinten metsästyksenjohtajien koulutus on ollut jo pitkään vakiintunutta vuosittaista toimintaa ja toteutuu joko riistanhoitoyhdistyksittäin tai alueellisesti laajempina yhteistilaisuuksina. Metsästyksenjohtajien koulutusmateriaali päivitettiin jälleen vuoden aikana ja materiaalia on saatavilla Riistainfossa.

Toimintavuoden aikana jatkettiin kolmevuotista Hirvitalousalueloiminnan kehittäminen hanketta, jonka päätavoitteena on kouluttaa hirvieläinten metsästäjiä Oma riista -palvelun tuottaman hirviti- edon käyttöön osana metsästystä ja verotussuunnittelua, yhtenäistää verotussuunnittelua, tukea riis- tanhoitoyhdistysten ja metsästyksseurojen toimintaa ja edistää osaltaan monilajisen kannanhoidon tietotuotantoa yhteistyössä Luken kanssa. Hankkeessa on tuotettu runsaasti uutta koulutusmateriaa- lia hirvieläinkantojen ja villisian kannanhoidon tueksi.

Metsästyksen eettisyys ja muut eettisesti hyväksyttävät toimintatavat, samoin kuin vastuullisuus kuu- luvat jokaiselle metsästäjälle ja ovat tärkeitä pyynnin ja käyttäytymisen säätelymekanismeja. Niillä on erittäin suuri vaikutus metsästyksen yleiseen hyväksyttävyyteen. Niihin vaikutetaan parhaiten valistuk- sella, jossa Suomen riistakeskuksen Metsästäjä- ja Jägaren-lehdillä on keskeinen merkitys. Lisäksi eri- tyisesti Suomen riistakeskuksen metsästäjäpalveluissa keskitytään muun muassa eettisen metsästyksen edistämiseen. Aikaisempina vuosina on laadittu metsästyksen yleiset eettiset ohjeet, sekä eettiset ohjeet metsäkanalintujen metsästykseseen, metsähänhen metsästykseseen, luolakoirametsästykseseen, haaskanpitoon, vesilinnustukseen hirvenmetsästykseseen ja pienten hirvieläinten metsästykseseen.

Ohjeet on julkaistu Riista.fi -sivuilla ja Riistainfo.fi -palvelussa. Niistä on tehty myös esitteet, joita voi- daan jakaa mm. messuilla ja muissa yleisötapahtumissa. Ohjeet ovat mukana myös Uuden metsästä- jän pakettiin, joka lähetetään uusille metsästäjille ja kootaan yhteistyössä Suomen Metsästäjäliitto ry:n ja Metsähallituksen eräpalveluiden kanssa. Eettisyyttä ja eettisyyden näkökulmaa pyritään tuo- maan esille aiempaa enemmän esille mm. juttujen ja tiedotteiden yhteydessä.

2.4. RIISTAVAHINGOT JA -KONFLIKTIT OVAT HALLINNASSA

Riistakeskuksen tehtävä on

Käytettävissään olevien keinojen puitteissa pyrkii vaikuttamaan siihen, että riistaeläinten aiheuttamien vahinkojen määrä pysyy kohtuullisella tasolla mm. aktiivisin vahinkojen estämistoimenpitein sekä kohdentamalla metsästystä vahinkoa aiheuttaviin riistaeläinlajeihin vahinkoalt- tiille alueille ja erityistä vahinkoa aiheuttaviin yksilöihin. Keskeisiä ovat susikannan hoitosuunnitelman toteuttaminen sekä valkohäntäpeura- kannan verotuksen kehittäminen.

4

Metsävahinkokorvausten määrä pienentyi edelliseen vuoteen nähden noin 47 % ja maatalousvahinko- jen määrä noin 70 %. Valkohäntäpeurojen aiheuttamien maatalousvahinkojen määrä väheni noin 42 %.

Suurpetojen aiheuttamien vahinkojen määrä nousi keskimäärin 20 prosenttia kaikissa eri vahinkoluokissa. Porotalouden vahinkomäärän kasvu oli tätäkin huomattavasti suurempi, lähes 60 prosenttia.

Riistanhoitoyhdistysten Oma riista -palveluun tekemien SRVA-kirjausten mukaan hirvionnettomuuksien määrä kasvoi noin 10 %, peuraonnettomuuksien määrä pieneni noin 8 % ja metsäkaurisonnettomuuksien määrä kasvoi noin 8 % edelliseen vuoteen verrattuna.

Hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen ennaltaehkäisemistä tuettiin muun muassa välittämällä syönnestoaineita sekä sähkö- ja metalliverkkoaitatarpeita suuririskisimmille kohteille.

Myös suurpetojen ja saukon aiheuttamia vahinkoja pyrittiin ennalta estämään poikkeuslupien kohdentamisella vahinkoa aiheuttaviin yksilöihin. Lisäksi vahinkojen ennaltaehkäisemistä tuettiin muun muassa välittämällä sähkö- ja metalliverkkoaitatarpeita suuririskisimmille kohteille.

Hylkeiden aiheuttamia vahinkoja pyrittiin ennalta estämään poikkeuslupien kohdentamisella vahinkoa aiheuttaviin yksilöihin.

Riistavahinkorekisterin jatkokehittämiseen osallistuttiin edelleen yhteistyössä maa- ja metsätalousministeriön sekä Maanmittauslaitoksen tietotekniikan palvelukeskuksen kanssa. Riistavahinkorekisteriin on koottu eri viranomaisten tuottamat tiedot riistan aiheuttamista vahingoista. Riistavahinkorekisterin avulla voidaan tarkastella vahinkojen alueellista sijoittumista karttasovelluksessa. Tietoja voidaan käyttää hirvieläinten verotussuunnittelun ja suurpetojen poikkeuslupien kohdentamisen tukena vahinkojen ennaltaehkäisemiseen.

Syyskuun 2016 alusta voimaan tulleen metsästysasetuksen muutoksen johdosta voidaan hirvieläinten metsästyksessä aikaisempaa paremmin kohdentaa metsästyksiä vahinkoja aiheuttaviin eläinyksilöihin. Hirviä voidaan metsästää vahtimalla pelloilta jo syyskuun alusta lähtien ja peuraeläimiä vahtimalla muuallakin. Tämä mahdollistaa kannan vähentämisen entistä aikaisemmassa vaiheessa maatalouden vahinkokohteilla ja peurakolareille alttiimmilla tieosuuksilla.

Huolehtia kattavasta sidosryhmien kuulemisesta ja osallistamisesta alueellisissa riistanneuvostoissa ja valtakunnallisessa riistanneuvostossa sekä osallistuu ministeriön vastuulla oleviin sidosryhmätilaisuuksiin.

3

Korona-aika asetti haasteita sidosryhmien osallistamiseen. Toiminta siirtyi hyvin suurena osin etäkokouksiin, joilla voitiin pääosin taata keskeiset toiminnot.

3. TOIMINNALLINEN TULOKSELLISUUS

Valtiokonttorin ohjeistuksen mukaan valtion virastojen ja laitosten tilinpäätösraportin tulee sisältää tiedot laitoksen toiminnallisesta tuloksellisuudesta (toiminnallisesta tehokkuudesta: toiminnan tuottavuus, toiminnan taloudellisuus, toiminnan kannattavuus ja kustannusvastaavuus).

Vaikuttavuus (sisällysluettelon kohta 2, mittarit liitteen 1 taulukoissa 1)

Vaikuttavuus kuvaa toiminnan tavoitteeksi asetettujen yhteiskunnallisten tilojen aikaansaamisen astetta eli toiminnan ja suoritteiden vaikutusta kansalaisiin ja yhteiskuntaan suhteessa vaikutuksille asetettuihin tavoitteisiin.

Toiminnallinen tuloksellisuus (sisällysluettelon kohta 3, mittarit liitteen 1 taulukoissa 2,3 ja 5)

Palvelukyky kuvaa asiakaspalvelun **toimivuudelle ja laadulle** asetettujen tavoitteiden toteutumisen astetta.

Tuottavuus on panosten ja tuotosten suhde, kun panokset ilmaistaan tuotannontekijöinä.

Taloudellisuus on tuotosten ja panosten suhde, kun panokset ilmaistaan rahana.

Voimavarojen hallinta (sisällysluettelon kohta 4, mittarit liitteen 1 taulukossa 4)

Tulostavoitteiden toteuman arvioinnissa käytetään valtion tulostietojärjestelmän (Netra) arvosana-asteikkoa:

1 = Tavoitteesta on luovuttu
2 = Tavoite ei ole toteutunut
3 = Tavoite on toteutunut osittain
4 = Tavoite on saavutettu
5 = Tavoite on ylitetty

Asteikko on Valtiokonttorin suosituksen mukainen.

3.1. SUORITTEET JA KUVAUS TOIMINNASTA

Suomen riistakeskuksen toiminnan tuloksellisuuden seuraamiseksi mittariluvuiksi valittiin muutamia keskeisiä suoritteita, joiden lukuarvot on esitetty tarkemmin liitteen 1 taulukossa 3.

Seuraavassa laadullinen kuvaus prosessien tuottamista suoritteista toimintakertomuksen tapaan esitettyinä.

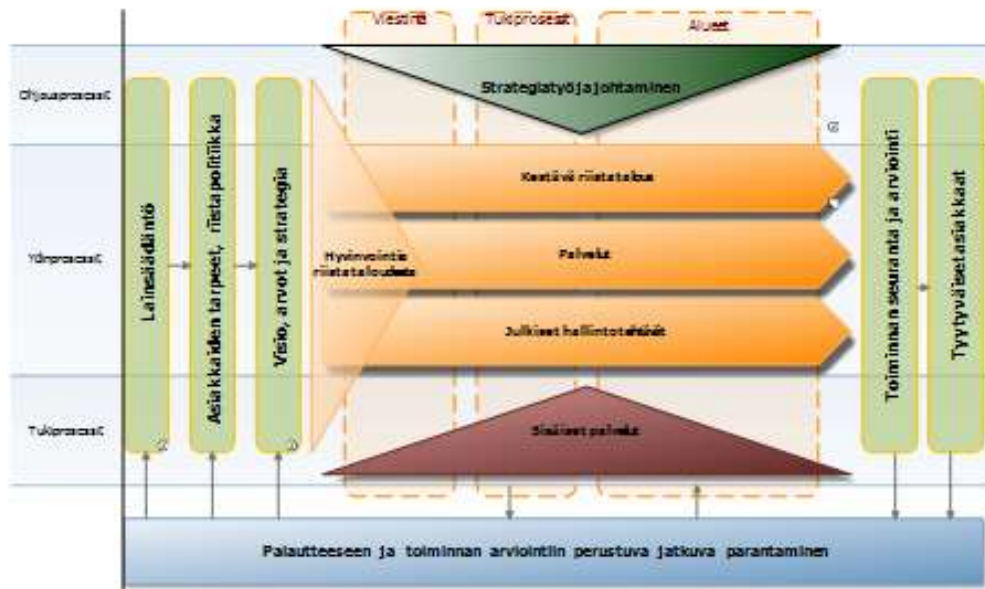
Panostaa aikaansaannosten ja onnistuneiden hankkeiden esiintuomiseen yhteiskunnassa vaikuttavuuden lisäämiseksi.	4
--	----------

Suomen riistakeskuksen yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet ovat saaneet runsaasti julkisuutta mediassa ja julkisessa keskustelussa. Erityisen voimakkaasti yhteiskunnallisesti kiinnostavat asiat ovat julkisuuteen päässeet laajan hanketoiminnan viestinnän kautta. Helmi-, Sotka-, HTA- ja Hyvinvointia riistasta hankkeet ovat näkyneet ja kuuluneet mediassa. Aiheisiin liittyviä mediaosumia on ollut lähes 2000.

Strategiatyö ja johtaminen

Suomen riistakeskus on prosessiorganisaatio, joka toimii 15 toimipisteessä. Suomen riistakeskuksella on toimipisteet jokaisella sen toiminta-alueella.

Kaavio 1: Suomen riistakeskuksen prosessiorganisaatio

Vuosi 2021 oli Suomen riistakeskuksen yhdestoista toimintavuosi. Riistakeskuksen hallitus piti toimintavuonna 5 kokousta ja valtakunnallinen riistaneuvosto kaksi ja alueelliset riistaneuvostot kukin 4-5 kokousta.

Riistakeskuksen operatiivisesta johtamisesta ja asioiden valmistelusta hallitukselle vastaa johtaja sekä hänen johdolla toimiva johtoryhmä. Johtoryhmällä oli kokoukset kuukausittain heinäkuuta lukuunottamatta.

Toimielinten kokouspöytäkirjat ovat tallennettu ja saatavissa riistakeskuksen asianhallintajärjestelmästä (kirjaamo@riista.fi). Hallituksen, valtakunnallisen riistaneuvoston ja johtoryhmän kokoonpanot on esitetty liitteessä 2.

Riistakeskuksen hallitus tuotti alueet ja alueelliset riistaneuvostot osallistaen seuraavat raportointi- ja suunnitteluasiakirjat maa- ja metsätalousministeriölle.

- o vuotta 2020 koskevan toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen, joka toimi samalla myös tulossopimuksen mukaisena tulosraporttina.
- o vuosia 2023–2026 koskevan Strategisen suunnitelman (TTS). Suunnitelmaan sisällytettiin tulossopimuksen seurantaneuvotteluiden avainkohdat.
- o samaten valmisteltiin vuotta 2022 koskeva toimintasuunnitelma ja talousarvio. Näihin sisällytettiin tulossopimuksen seurantaneuvotteluissa sovitut avaintulokset.

Edellä mainitut suunnitelmat on toimitettu maa- ja metsätalousministeriölle vahvistettavaksi vuoden 2022 valtionavustuspäätöksen yhteydessä.

Valtakunnallinen riistaneuvosto ja alueelliset riistaneuvostot osallistuivat ja osallistivat sidosryhmiä toiminnan valmisteluun koronarajoitusten puitteissa. Alueellisten riistaneuvostojen puheenjohtajille kokousta ei koronan takia pystytty järjestämään.

Suomen riistakeskus järjesti julkisen riistakonsernin kaksi strategiaseminaaria sekä osallistui konsernin strategia- ja ennakointiryhmän työhön. Konsernin johtoryhmä ja it-strategiaryhmä eivät kokoontuneet toimintavuoden aikana.

Kaikkien tulostavoitteiden toteutumista seurataan vuosittain toukokuun 30. päivään ja lokakuun 30. mennessä pidettävissä Suomen riistakeskuksen ja maa- ja metsätalousministeriön välisessä seurantaneuvottelussa sekä toimintavuotta seuraavan maaliskuun 15. päivään mennessä laadittavan Suomen riistakeskuksen toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen perusteella. Tulostavoitteisiin liittyvien tunnuslukujen toteutumisesta raportoidaan toimintakertomuksessa.

Lisäksi Suomen riistakeskuksen tulee tarvittaessa raportoida tai maa- ja metsätalousministeriön kanssa keskustella tulostavoitteiden toteutumisesta sekä merkittävistä poikkeamista, jotka tulisi ottaa huomioon Suomen riistakeskuksen toiminnassa tai ohjauksessa.

Tulossopimuksen väliraportointi hoidettiin toimintavuoden kahdella tulossopimuksen seurantaneuvottelulla. Tämä toimintakertomus ja tilinpäätös toimivat vuotta 2021 koskevana tulosraporttina. Hirvilupahaun avaamiseen liittyvät ongelmat jatkuivat valtionmaiden karttatietojen osalta, mistä jätettiin poikkeamaraportti MMM:öön

Kansainvälinen toiminta

Suomen riistakeskuksen kansainvälinen toiminta perustuu hallituksen 2018 hyväksymään kansainvälisen toiminnan strategiaan. COVID 19-pandemia rajoitti toimintaa vuonna 2021. Kuitenkin EU-27 verkoston kokous pystyttiin järjestämään syyskuussa Sloveniassa. Tämä lisäksi riistatalouspäällikkö osallistui Budapestin One with nature- metsästyksen maailmannäyttelyn yhteydessä järjestettyyn seminaariin, jossa hän esitteli kutsuttuna luennoitsijana suomalaista riistataloutta otsikolla ”The Finnish model”.

Suomen riistakeskuksella on edustaja Maailman luonnonsuojeluliiton IUCN:n kansallisessa työryhmässä, Wetlands International -organisaatiossa sekä HELCOM:in Seal expert -ryhmässä.

Suomen riistakeskus osallistui Suomen edustajana EU-komission ympäristöpääosaston (DG ENV) rahoittaman EU:n suurpetopoliittikkaa (EU Platform on Coexistence between People and Large Carnivores) tukevan hankkeen asiantuntijaverkostoon. Suurpetokantojen hoidon pohjoismaista yhteistyötä jatkettiin läpi vuoden ylläpitämällä ja rakentamalla kontakteja sekä vaihtamalla tietoa Ruotsin ja Norjan riistahallintojen ja tutkijoiden kanssa. Helmikuussa osallistuttiin Suomen, Ruotsin ja Norjan riistahallintojen yhteistyökokoukseen, jossa ajankohtaiskatsausten lisäksi käsiteltiin muun muassa ahmaa koskevan kehysasiakirjan valmistelun aloittamista sekä DNA-yhteistyön tiivistämistä kaikkien suurpetojen osalta. Yhteistyötä tehtiin myös Venäjän Karjalan riistantutkimuksen kanssa.

Suurpetoihin liittyvää kansainvälistä yhteistyötä ja tiedonvaihtoa edistettiin osallistumalla erilaisiin webinaareihin (suurpetojen laiton tappaminen Skandinaviassa, Fennoskandian suurpetotutkimus ja -kannanhoito, LIFE-hankkeiden webinaarit). Reviiri-yhteistyön toimintamallia esiteltiin EU:n suurpetofoorumissa (EU Large Carnivore Platform) webinaarissa huhtikuussa. SusiLIFE-hankkeen toimintaa vahinkojen ennaltaehkäisyssä ja sidosryhmäyhteistyön kehittämisessä esiteltiin syyskuussa kansainvälisessä riistabiologiain kongressissa (35th IUGB congress) Unkarissa.

Joulukuussa SusiLIFE-hankkeeseen haettiin käytännön vinkkejä susikonfliktin lieventämiseksi ja vahinkojen ennaltaehkäisemiseksi USA:n Wisconsinista, jossa tutustuttiin mm. vapaaehtoisjärjestö Timber Wolf Alliancen toimintaan ja vierailtiin paikallisilla maatiloilla, joissa USA:n maatalousvirasto on vastannut vahinkojen ennaltaehkäisystä. Susi poistettiin USA:ssa suojeltujen lajien listalta vuoden 2021 aikana 48 osavaltiossa, ja susikannanhoito palautui osavaltioille. Wisconsinissa suden metsästys tuli mahdolliseksi kuuden vuoden tauon jälkeen. Helmikuun 22.–24. päivinä toteutuneessa jahdissa kaadettiin 218 sutta. Määrä ylitti osavaltion metsästäjille sallitun kiintiön (119 sutta) 82 %:lla. Metsästys toteutui ensimmäistä kertaa susien lisääntymisaikaan ja pääosin koirien avulla. On arvioitu, että 50–65 % saaliiksi saaduista naarassusista oli tiineenä. Wisconsin on ainoa osavaltio USA:ssa, joka sallii susien metsästyksen koirien avulla. Suden metsästysaika Wisconsinissa on marraskuun ensimmäisestä lauantaista helmikuun loppuun. Tänä vuonna metsästys kiellettiin väliaikaisesti oikeuden päätöksellä muun muassa siksi, että metsästyksen ei tulisi pohjautua vanhaan, vuonna 1999 tehtyyn kannanhoitosuunnitelmaan (päivitetty 2007). WDNR:n tekemä uusi hoitosuunnitelma valmistuu vasta tämän vuoden kesäkuussa.

Suomen riistakeskuksen edustaja toimi CIC:n edustajana AEWA:n teknisessä komiteassa loppuvuoteen 2021 asti. Tehtävään kuului edistää muuttavien riistavesilintujen kestävä käytön huomioon ottamista AEWA:n toiminnassa. Lisäksi osallistuttiin AEWA:n hanhitoimintaohjelmaan (Goose Platform), AEWA:n kansainvälisen haahkakannan hoitosuunnitelman ja metsästyssääätelyjärjestelmän valmisteluun sekä AEWA European Seaduck Working Group toimintaan.

Vuoden 2021 aikana jatkettiin ostopalvelusopimuksen puitteissa Supikoira After Life -hanketta ja supikoiran tehopyyntiä Lapissa, tavoitteena pysäyttää lajin leviäminen Ruotsiin ja Norjaan. Toiminta on jatkoa vuosina 2010–2013 toteutetulle MIRDINEC LIFE+ -hankkeelle. Supikoira- ja -saalis on hankealueella merkittävästi pienempi kuin vuonna 2011 ja Suomen hanketoiminnan tukemana Ruotsi on saanut pienen vakiintuneen kantansa lähes hävitettyä. Hanke saa edelleen merkittävää rahoitusta Ruotsista, Norjasta ja Metsähallitukselta. Hanketoiminnalle pyritään löytämään pidempikestoinen rahoitus- ja toimintamalli. Vuonna 2021 työ laajeni Merenkurkun alueelle ja Ahvenanmaan läheiselle Saaristomerelle.

Viestintä

Viestintä ymmärretään Suomen riistakeskuksessa sekä johtamisen välineeksi että ydinprosessien palveluita ja tavoitteiden saavuttamista tukevaksi toiminnaksi. Suomen riistakeskuksen viestintä huolehtii niin sisäisestä kuin ulkoisesta viestinnästä. Viestinnän onnistumista seurattiin monin tavoin. Mediaseuranta antoi tuloksena lukuja, jotka osoittavat riistakeskuksen viestin menneen hyvin läpi eri viestimissä. Suomen riistakeskuksen uskottavuus riista-alan asiantuntijana ja objektiivisena toimijana on vakiintunut. Suomen riistakeskus mielletään riista-alan yleisen edun valvojaksi.

Mediaseuranta toimi Liana-järjestelmässä, josta toimitettiin uutiskirjeenä mediaseurantaraportti päivittäin riistakeskuksen lisäksi kaikille riistanhoitoyhdistyksille. Mediaseuranta kilpailutettiin vuodelle 2022. Riistakeskuksen maine kartoitettiin jo neljännen kerran Julkishallinnon maineututkimuksessa. Maineututkimuksen tulokset tukevat käsitystä siitä, että riistakeskus mielletään riistatalouden objektiiviseksi ja puolueettomaksi asiantuntijaorganisaatioksi. Tulosten valossa voidaan kuitenkin todeta

riistakeskuksen kärsineen susikeskustelun, ja suden kannanhoidollisen metsästyksen sekä yleisen hirvieläin keskustelun negatiivisesta ilmapiiristä. Riistakeskus keräsi aktiivisesti tietoa toiminnan tueksi eri kyselyillä, käytössä olivat SurveyPal-kyselytyökalu sekä ZEF-profilointityökalu.

Riistan vuoksi -julkaisu toimi Suomen riistakeskuksen sidosryhmäjulkaisuna ja se julkaistiin edellisvuoden tapaan verkkojulkaisuna. Verkkojulkaisu toimitettiin alueellisten ja valtakunnallisen riistaneuvostojen jäsenille ja heidän edustamilleen sidostahoille. Tämän lisäksi verkkojulkaisua levitettiin aktiivisesti sosiaalisessa mediassa. Riistan vuoksi -julkaisu siirrettiin verkkolehden alisivustoksi ja aiemmasta erillisestä julkaisualustasta luovuttiin. Riistakeskuksen blogeja julkaistiin nettisivuilla. Blogisivuilla oli käyntejä 41 891. Suomen riistakeskuksen Facebook-sivut olivat aktiivisessa käytössä ja muodostivat riistakeskuksen vuorovaikutteisen viestinnän ytimen. Tilit olivat myös Twitterissä, YouTubessa sekä LinkedIn:ssä, joista varsinkin Twitterin suosio on noussut ja seuraajia on jo 3821. Facebook-sivujen kautta linkitettiin ajankohtaisia riista-alan tiedotteita, tv- ja radio-ohjelmia sekä saatiin aikaan keskustelua ja muuta interaktiivisuutta. Facebookissa oli 14 788 seuraajaa toimintavuoden lopussa. Uutuutena on erityisesti riistakeskuksen hankkeiden ja viestinnän toteuttamana julkaistu Sorkkia ja sarvia -podcasteja. HTA-hankkeen päättymisen johdosta podcastit siirretään 2022 verkkolehden alaisuuteen.

Suomen riistakeskus osallistui aktiivisesti maa- ja metsätalousministeriön viestinnän vetämään riistakonsernin susiviestintäyhteistyöhön. Susiviestinnän vetovastuun siirryttyä ministeriölle riistakeskuksen toimihenkilöiden maalittaminen susiasioissa sosiaalisessa mediassa on vähentynyt merkittävästi. Riistakeskus osallistui myös suurpedot.fi -sivujen kehittämiseen ja ylläpitämiseen. Lisäksi huolehdittiin metsästyssäädösten muutoksista viestimisestä laajasti kaikissa kanavissa sekä jatkettiin viestintäkampanjaa afrikkalaisen sikaruton leviämisen estämiseksi. Ampumaturvallisuus ja siihen liittyvä laaja viestintä näkyi myös kaikissa riistakeskuksen kanavissa.

Metsästäjä ja Jägaren -lehtiä julkaistiin toimintavuonna sekä painettuna että verkkoversiona 6 numeroa kumpaakin. Verkkolehdestä on myös numeroittain julkaistu lyhyitä videoita, jotka ovat nähtävissä myös riistakeskuksen somessa ja YouTube-kanavalla. Lehdet on toimitettu kaikille riistanhoitomaksun maksaneille henkilöille kielikoodin mukaisesti joko suomeksi tai ruotsiksi ja heinäkuun metsästyskortti-numero kaikille niille, joilla on oikeus lunastaa metsästyskortti. Metsästäjä -lehdessä on ollut myös tiivistelmä pohjoissaameksi, joilla sivuilla vastaavasti Jägaren -lehdessä on Ahvenanmaan maakuntahallituksen tiedonantoja. Lehdet postitettiin tämän lisäksi vapaakappaleina kaikkiin Suomen kouluihin, Metsästäjä -lehti suomenkielisiin ja Jägaren -lehti ruotsinkielisiin kouluihin. Lehdet toimitettiin myös monille sidosryhmille, kirjastoille ja muille riistatalouden kannalta tärkeille tahoille. Jägaren -lehti toimitetaan omakustannushintaan Ahvenanmaan maakuntahallituksen maksamana myös kaikille ahvenanmaalaisille metsästäjille. Lehdestä aiheutui 3,50 euron nettokustannus vuosikertaa ja riistanhoitomaksun maksanutta kohti, kun otetaan huomioon mainosmyynnin tuotot.

Lehtien painatuksesta huolehti Hansaprint Oy ja lehden niin painetun kuin verkkoversionkin graafisesta suunnittelusta vastasi Aste Helsinki Oy. Vuoden 2021 aikana painettiin 6 numeroa, 440 sivua ja yhteensä noin 2,0 miljoonaa lehteä. Lehden sisältö ja laajuus noudattelivat aiempaa linjaa, eli lehti keskittyi pääasiassa julkisen riistakonsernin yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden tukemiseen. Sisältö koostui poikkeuksetta aiheista, jotka tukevat sitä, että: 1) riistatalous tuottaa hyvinvointia, 2) metsästyks ja riistanhoito ovat eettistä ja vastuullista, 3) riistakannat säilyvät elinvoimaisina ja 4) riistaeläinten aiheuttamat vahingot ovat kohtuullisella tasolla ja konfliktit hallinnassa.

Julkiset hallintotehtävät

Suomen riistakeskuksen tulee raportoida seurantaneuvottelussa ja toimintakertomuksen yhteydessä myös julkisten hallintotehtävien suorittamisesta. Raportin tulee sisältää myös tiedot kanteluista, oikaisuvaatimuksista ja valituksista.

4

Suomen riistakeskuksen julkisia hallintotehtäviä ovat riistahallintolain 2 §:n 1 momentin mukaiset tehtävät. Toimintavuoden aikana kehitettiin edelleen julkisiin hallintotehtäviin osallistuvien toimihenkilöiden työnjakoa, tiimirakenteita ja toiminnan organisoimista. Tällä voitiin osaltaan varmistaa toiminnan riippumattomuus ja hyvän hallinnon periaatteiden noudattaminen.

Toimintavuoden aikana osallistuttiin lainsäädäntömuutosten valmisteluun etenkin niiltä osin kuin valmistelulla oli vaikutusta julkisiin hallintotehtäviin.

Metsästyslainsäädäntöön tuli toimintavuoden aikana metsästyslain ja eri asetusten tasolla muutoksia, joilla oli olennaista vaikutusta julkisten hallintotehtävien hoitamiseen. Myös muussa lainsäädännössä tapahtuneet muutokset, joilla oli vaikutusta julkisten hallintotehtävien hoitamiseen, otettiin huomioon. Lisäksi huolehdittiin lainsäädännön ajantasaisesta täytäntöönpanosta ja ohjeistuksesta niin JHT-prosessin sisällä kuin yhteistyössä muiden prosessien ja riistanhoitoyhdistysten kanssa. Lisäksi julkisista hallintotehtävistä tiedotettiin aktiivisesti ja ylläpidettiin ajantasaisia JHT-materiaaleja riista.fi -sivustolla ja Riistainfo.fi -sivustolla.

Toimintavuoden aikana kehitettiin julkisten hallintotehtävien tarvitsemia rekistereitä ja tietojärjestelmiä yhdessä sisäisten palveluiden kanssa. Tietojärjestelmien kehittämisellä voitiin tehostaa tiedonkeruuta ja tiedonhallintaa sekä raportointimenettelyitä. Erityisesti osallistuttiin Oma riista -palvelun kehittämiseen, mikä tulee toimimaan olennaisena osana julkisten hallintotehtävien sähköisiä palveluita.

Yksityiskohtaisemmat JHT-toiminnan erittelyt ovat seuraavissa alakohdissa.

Lupahallinto

Riistahallintolain voimaantulon ja metsästyslakiin tehtyjen muutosten myötä Suomen riistakeskus on hoitanut 1.3.2011 alkaen kaikkia metsästyslain mukaisia lupa-asioita. Lupahallinto on osa riistahallintolain 2 §:n 1 momentin mukaisia Suomen riistakeskuksen julkisia hallintotehtäviä.

Riistahallintolain 8 §:n 2 momentin mukaan julkisten hallintotehtävien päällikkö voi kirjallisesti määrätä Suomen riistakeskuksen henkilökuntaan kuuluvan käyttämään julkista valtaa sellaisissa riistahallintolain 2 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa asioissa, joiden käsittelemiseen ja ratkaisemiseen hänellä voidaan katsoa olevan riittävä koulutus ja kokemus. Ratkaisuvallan siirtomahdollisuus on tarpeen, koska Suomen riistakeskuksessa tehtävien päätösten määrä on niin suuri, ettei julkisten hallintotehtävien päälliköllä ole käytännössä mahdollisuuksia tehdä yksin kaikkia päätöksiä. Julkisten hallintotehtävien päällikkö on antanut ns. delegointimääräyksen 1.3.2011 ja sitä on myöhemmin muutettu muun muassa henkilöstömuutosten vuoksi. Määräysten nojalla esittelyjä ja päätöksentekoa voidaan hajauttaa Suomen riistakeskuksen aluetoimistoihin. Aluetoimistoihin hajautettu päätöksenteko ja esittely ovat asiakaslähtöistä ja joustavaa. Lisäksi se estää lupa-asioiden ruuhkautumista ja edistää päätöksenteon läheisyysperiaatteen toteutumista.

Lupahallintotehtävissä on otettu huomioon vahvistettujen hoitosuunnitelmien linjaukset sekä kansallisen vieraslajistrategian ja eläintautien torjuntastrategioiden toimenpiteet niiltä osin kuin linjauksilla on ollut vaikutusta pyynti- ja poikkeuslupien päätösharkintaan ja niissä lainsäädännön asettamissa rajoissa kuin se on ollut Suomen riistakeskuksen toimivallassa.

Suomen riistakeskus teki toimintavuoden aikana 5 017 (vuonna 2020 3 684) päätöstä (erittely päätöstyyppittäin liitteessä 4). Niistä 1,3 % koski metsästyslain 10 §:n mukaisia pyyntilupia ja 41,1 % 26 §:n mukaisia hirvieläimen pyyntilupia. Poikkeuslupia oli 15,4 %. Päätöksistä oli 42,2 % muita lupia ja muita julkisten hallintotehtävien päätöksiä.

Lakisääteiset vakuutukset

Metsästäjien ryhmävakuutus

Suomen riistakeskuksen julkisena hallintotehtävänä on metsästäjien ryhmävakuutuksen hankkiminen ja voimassa pitäminen. Metsästäjien ryhmävakuutusta koskeva vakuutus sopimus on tehty LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiön kanssa. Metsästäjävakuutus on vuodesta 2000 alkaen ollut neliosainen sisältäen neljä vakuutuskokonaisuutta: 1) metsästäjän vastuuvakuutus, 2) metsästäjän yksityistapaturmavakuutus, 3) toimitsijan yksityistapaturmavakuutus ja 4) metsästyskoiran tapaturmavakuutus. Vakuutuksen piirissä ovat kaikki riistanhoitomaksun maksaneet.

Koiran tapaturmavakuutus on voimassa ainoastaan poliisin tai hätäkeskuksen toimeksiannosta tapahtuvassa, organisoidussa suurriistavirka-aputehtävässä (SRVA-toiminta). Suurriistavirka-aputehtäviä ovat eläimen jäljitys-, karkotus-, lopettamis-, kuljettamis- ja käsittelytehtävät. Näissä tehtävissä toimivilla riistanhoitomaksun maksaneilla henkilöillä on metsästäjävakuutukseen sisältyvän tavanomaisen

vakuutusturvan lisäksi myös yksityistapaturmavakuutus mahdollisesti sattuvien tapaturmien varalta. Tämä koskee myös Suomen riistakeskuksen tekemiä karkottamispäätöksiä.

Vuoden 2021 elokuun alusta lähtien metsästäjävakuutus on ollut voimassa kaikissa Pohjoismaissa, kaikissa EU-maissa, Sveitsissä ja Iso-Britanniassa enintään 60 vuorokautta kestävillä metsästysmatkoilla. Vakuutuksista on tiedotettu metsästäjille Metsästäjä ja Jägaren-lehdissä ja vakuutusten ehdot ovat löydettävissä muun muassa Internetistä www.riista.fi/palvelut -sivuilta.

Riistanhoitoyhdistysten eräiden toimihenkilöiden vakuutusturva

Suomen riistakeskuksen julkisena hallintotehtävänä on nimittämiensä riistanhoitoyhdistysten toimihenkilöiden tehtävien hoitamiseen liittyvän riittävän vakuutusturvan hankkiminen ja voimassa pitäminen.

Suomen riistakeskus on voimassa pitänyt toimintavuoden aikana vakuutusturvan nimittämilleen riistanhoitoyhdistysten toimihenkilöille (metsästäjäutukinnon ja ampumakokeen vastaanottajat, metsästyksenvälvojat ja riistavahinkolain (105/2009) 25 §:ssä tarkoitetuissa maastotarkastuksissa toimivat riistanhoitoyhdistysten edustajat). Vakuutusturva sisältää toiminnan vastuuvakuutuksen, oikeusturva-vakuutuksen, yksityistapaturmavakuutuksen ja hallinnon vastuuvakuutuksen.

Vakuutuksista on laadittu päivitetty kirjalliset vahingonhoito-ohjeet ja ne on toimitettu riistanhoitoyhdistyksille vuonna 2021.

Metsästäjärekisteri

Suomen riistakeskuksen julkisena hallintotehtävänä on pitää metsästäjärekisteriä, jota käytetään metsästäjien koulutuksen suunnitteluun ja neuvontaan, metsästyksen valvontaan sekä metsästyks- ja riistanhoitotoiminnan käytännön järjestelyihin sekä metsästyksen ja riistanhoitoon liittyvien muiden tehtävien hoitamiseen ja tilastojen laatimiseen (Laki riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta 7 a §). Lisäksi metsästäjärekisteriä käytetään riistanhoitomaksun suorittaneiden henkilöiden kokonaismäärän sekä metsästäjille lähetettävän riistanhoitomaksun tilillepanokortin osoitteiston selvittämiseen.

Suomen riistakeskus on riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain 7 a §:n 2 momentin mukaisesti antanut kilpailutuksen perusteella Innofactor Software Oy:lle toimeksiantona suoritettavaksi rekisterinpitoon ja käyttöön liittyviä tehtäviä. Tässä tarkoituksessa Innofactor Software Oy huolehti vuoden 2021 ensimmäisen neljänneksen ajan kaikkien metsästäjien rekisteröinnistä sekä osoitteiden toimittamisesta metsästyskorttien ja Metsästäjä ja Jägaren -lehtien postitusta varten. Innofactor Oy:n ja Total Specific Solutions:n välillä toteutetun liiketoiminnan kaupan seurauksena 1.4.2021 alkaen edellä mainituista tehtävistä on huolehtinut TSS Prime Oy. Metsästäjärekisteriin rekisteröityjen metsästäjien osoitetiedot päivitettiin automaattisesti Posti Oy:n toimittaman Digi- ja väestötietoviraston (DVV) nimi-, osoite- ja kuolintietoihin perustuvan tiedoston avulla. Päivitys suoritettiin kerran viikossa.

Metsästysvuoden 2021–2022 riistanhoitomaksun maksukuitti (metsästyskortti) lähetettiin Metsästäjä ja Jägaren -lehtien vuoden 2021 kesänumeron (nro 4) mukana kaikille niille metsästäjille, joiden henkilötunnus oli metsästäjärekisterissä täydellisenä. Riistanhoitomaksu oli mahdollista maksaa pankin, maksuautomaatin ja kotipäätteen lisäksi myös suoramaksuna ja e-laskuna.

Metsästäjäkuntaa informoitiin e-laskumahdollisuudesta Suomen riistakeskuksen kotisivuilla osoitteessa www.riista.fi. Suoramaksun ja e-laskun ennakoilmoitus julkaistiin Metsästäjä ja Jägaren -lehtien numeron 3 takakannessa. Suoramaksunentellon ja e-laskutuksen piirissä oleville metsästäjille postitettiin maksukuitin sijasta ”Maksettu” -merkinnällä varustettu pankkikortin kokoinen metsästyskortti. Lehtien metsästyskorttinumeron yhteenlaskettu painosmäärä oli noin 376 800. Osoitteellisia postitettuja lehtiä oli noin 360 360, joista suoramaksukortteja tai e-laskutuskortteja oli yhteensä noin 153 600.

Saapuvien riistanhoitomaksusuoritusten kohdistaminen ja täsmäyttäminen kuului myös Innofactor Software Oy:n ja 1.4.2021 alkaen TSS Prime Oy:n metsästäjärekisterin ylläpidosta saamaan toimeksiantoon. Vuonna 2021 saapuneet suoritukset tuloutettiin automaattisesti kymmenen päivän väliajoin maa- ja metsätalousministeriön tulotilille.

Maa- ja metsätalousministeriön vuonna 2020 tekemän päätöksen perusteella Suomen riistakeskus käsitteli virheellisesti suoritettujen riistanhoitomaksujen palautuksia myös vuonna 2021. Suomen

riistakeskus lähettää palautetuista riistanhoitomaksuista koontilaskun maa- ja metsätalousministeriölle kuukausittain.

Metsästäjärekisterijärjestelmän tietojen varmistus suoritettiin kerran vuorokaudessa yöaikaan. Muutuneet tiedot varmistettiin päivittäin. Varmistetut tiedot tallennettiin nauhalle tai muulle vastaavalle pitkäaikaiseen säilytykseen sopivalle tallenteelle. Varmistusajojen onnistumista seurattiin automatisoidusti päivittäin. Varmuskopiointijärjestelmä sijaitsee erillisessä palotilassa, jossa on vastaavan tasoinen turvajärjestely kuin laitteistotilassa.

Riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain 1 §:n 1 momentin mukaan jokaisen, joka harjoittaa metsästystä tai toimii metsästyslain 28 §:ssä tarkoitettuna metsästyksen johtajana, on metsästysvuosittain suoritettava valtiolle riistanhoitomaksu. Vuoden 2021 aikana riistanhoitomaksuja maksettiin 307 155 kpl. Määrä on 2 919 pienempi kuin vuonna 2020.

Metsästäjärekisteriin integroidusta Oma riista -palvelusta metsästäjä näkee omat metsästäjärekisterissä olevat tietonsa Oma riista -palvelussa ja voi mm. tulostaa itselleen todistuksia sekä otteen metsästyskortistaan (ns. sähköinen metsästyskortti). Myös ampumakoesuoritukset siirtyvät metsästäjärekisteriin. Sähköinen metsästyskortti toimii myös mobiilina.

Riistavahinkorekisteri

Maa- ja metsätalousministeriö valtuutti 28.3.2013 Suomen riistakeskuksen julkisten hallintotehtävien päällikön myöntämään ja delegoimaan sijaiselle käyttövaltuuksia maa- ja metsätalousministeriön omistamaan Riistavahinkorekisteriin MMM:n hallinnonalan pääsynhallintajärjestelmän (IAM) kautta. Valtuutus kattaa myös tietojen luovuttamispyyntöjen käsittelemisen ja ratkaisemisen Riistavahinkorekisteristä Suomen riistakeskuksen julkisena hallintotehtävänä.

Toimintavuoden aikana uusia käyttövaltuuksia myönnettiin erityisesti maaseutuelinkeinoviranomaisille, jotka ovat ottaneet palvelun käyttöön aktiivisesti.

Suomen riistakeskus osallistui toimintavuoden aikana Riistavahinkorekisterin kehittämiseen. Riistavahinkorekisterin ylläpitoryhmä kokoontui säännöllisesti toimintavuoden aikana. Toimintavuoden aikana seurattiin palvelun toimintaa, raportoitii esiin tulleista vikatilanteista ja osallistuttiin kehittämistyöhön. Suomen riistakeskuksen Oma riista -palvelun ja riistavahinkorekisterin väliseen tiedonsiirtorajapintaan lisättiin uusina tietolajeina muutoin kuolleiden suurpetojen, saukon ja metsäpeuran tiedot. Tiedot ovat nyt saatavissa rajapinnalta, mutta riistavahinkorekisterin osalta tarvitaan vielä kehittämis-toimia, jotta tietoja voidaan käyttää.

Riistavahinkorekisteriin on kehitetty ns. Oma riista -yhteensopiva toiminnallisuus, jonka avulla on mahdollisuus siirtää geometriatietoja Oma riista -palvelusta riistavahinkorekisteriin. Tämä toiminnallisuus on erittäin tärkeässä roolissa mm. suurpetoja ja hirvieläimiä koskevien lupahakemusten käsitteilyssä, kun hakijan määrittelemää aluetta voidaan eksaktisti hyödyntää hakemusalueen tietojen hakukriteerinä. Tämä vähentää lupien käsittelijöiden työtä ja parantaa lupapäätösten laatua. Toimintoa on käytetty erittäin aktiivisesti.

Riistavahinkorekisteriä käytettiin suurpetojen ja hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen, havaintojen ja saaliiden seurantaan sekä pyynti- ja poikkeuslupapäätösten valmisteluun. Palvelu on laajamittaisessa ja aktiivisessa käytössä Suomen riistakeskuksen työntekijöillä.

Riistavahinkorekisterin ylläpitoryhmä on myös osallistunut tulossa olevan julkisen, kansalaisten käyttöön tarkoitetun riistavahingot -sivuston kehittämistyöhön ideoimalla ja antamalla kommentteja tulevan palvelun sisältöön ja käytettävyyteen.

Valitukset, oikaisuvaatimukset ja kantelut

Suomen riistakeskuksen tekemään riistahallintolain 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta. Metsästyslain 41 §:ssä tarkoitettua poikkeuslupaa koskevassa asiassa valitusoikeus on myös sellaisella rekisteröidyllä paikallisella tai alueellisella yhteisöllä, jonka tarkoituksena on luonnon- tai ympäristönsuojelun edistäminen.

Alueellisiin hallinto-oikeuksiin annettiin toimintavuoden aikana lausuntoja seuraavasti:

MetsL 26 §: 6 kpl ja yksi lausunnon täydennys

MetsL 41 a §:n 1 momentti: 6 kpl ja yksi lausunnon täydennys sekä yksi täytäntöönpanokieltovaatimukseen annettu lausunto (susi) ja 2 kpl (ahma),

MetsL 41 a §:n 3 momentti: 1 kpl (ilves) sekä 2 kpl ja kaksi täytäntöönpanokieltovaatimukseen annettua lausuntoa (karhu)

MetsL 41 b §: 4 kpl ja yksi täytäntöönpanokieltovaatimukseen annettu lausunto

MetsL 41 §:n 3 momentti (liikuntarajoitteinen): 1 kpl

MetsL 52 §:n 3 momentti: 1 kpl

Julkisuuslain mukainen tietoluovutusasia: 1 kpl

Hallinto-oikeudet antoivat toimintavuoden aikana ratkaisuja seuraavasti:

MetsL 10 §: 1 ratkaisu, jossa valitusta ei tutkittu valitusoikeuden puuttumisen vuoksi

MetsL 26 §: 5 hylättyä valitusta, 1 päätös, jossa valittajalla ei valitusoikeutta ja 1 kumoava ratkaisu

MetsL 41 §:n 3 momentti (liikuntarajoitteinen): 1 hylätty valitus

MetsL 41 §:n 3 momentti (kielletty pyyntiväline): 1 ratkaisu, jossa valitusta ei tutkittu valitusoikeuden puuttumisen vuoksi

MetsL 41 a §:n 1 momentti:

- 4 kumoavaa ratkaisua, 1 hylätty valitus ja 1 ratkaisu, jossa ei asetettu täytäntöönpanokieltoa (susi)
- 2 välipäätöstä, jossa päätökset asetettiin täytäntöönpanokieltoon sekä kaksi hylättyä valitusta (karhu)

MetsL 41 a §:n 3 momentti: 2 välipäätöstä, jossa päätökset asetettiin täytäntöönpanokieltoon sekä niihin annetut lopulliset ratkaisut, joilla valitukset hylättiin (karhu)

MetsL 41 b §:

1 kumoava päätös, jolla asia palautettiin uudelleen käsiteltäväksi sekä 1 osin kumoava päätös (ns. rauhoittamattomat linnut)

- 1 hylätty valitus
- 1 ratkaisu, jossa valitusta ei tutkittu myöhästyneenä
- 1 ratkaisu, jossa asetettiin täytäntöönpanokielto

Julkisuuslain mukainen tietoluovutusasia: 1 ratkaisu, joka oli osin kumoava ja palautus uuteen käsitte-lyyn kumoamisen osalta

Korkeimmalle hallinto-oikeudelle annettiin toimintavuoden aikana kaksi lausuntoa:

MetsL 26 §: 2 kpl (hirvieläimet)

Korkein hallinto-oikeus antoi toimintavuoden aikana 1 ratkaisun. Korkein hallinto-oikeus antoi Suomen riistakeskukselle valitusluvan (MetsL 26 §) ja kumosi hallinto-oikeuden ratkaisun, jolloin Suomen riistakeskuksen päätös jäi voimaan.

Oikeuskanslerille annettiin toimintavuoden aikana kaksi selvitystä suurpetoasioihin liittyvissä kantelu-asioissa.

Suomen riistakeskus ratkaisi toimintavuoden aikana yhden oikaisuvaatimushakemuksen, joka koski hirvieläimen pyyntiluvan käsittelymaksua (oikaisuvaatimus hylättiin).

Riistanhoitoyhdistyksiin liittyvät julkiset hallintotehtävät

Valtionapuviranomaisena toimiminen sekä riistanhoitoyhdistysten toiminnan ja varojen käytön valvonta

Suomen riistakeskus toimii valtionapuviranomaisena riistanhoitoyhdistysten valtionavustuksen osalta riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain (967/2017) 3 §:n 4 momentin nojalla.

Vuoden 2021 valtionavustus määräytyi ensimmäisen kerran sen maksamisvuotta edeltävien kahden vuoden yhteenlaskettujen toimintatietojen perusteella 1.1.2021 voimaan tulleen maa- ja

metsätalousministeriön antaman asetuksen riistanhoitoyhdistyksen valtionavustuksen jakoperusteista mukaisesti.

Riistanhoitoyhdistykset lähettivät viimeistään 15.1.2021 Suomen riistakeskukselle valtionavustushakemuksena Oma riistaan tallennetut toimintatiedot vuodelta 2020. Valtionavustukset maksettiin kahdessa erässä (1. erä maaliskuussa ja 2. erä heinäkuussa).

Riistanhoitoyhdistysten lähettämistä tilinpäätösasiakirjoista laadittiin yhdistelmät. Riistanhoitoyhdistysten toimintakertomukset, aluetoimistokohtaiset sekä valtakunnalliset tilinpäätösyhdistelmät toimitettiin edelleen maa- ja metsätalousministeriöön riistahallinnosta annetun valtioneuvoston asetuksen (171/2011) mukaisesti.

Toimintavuoden aikana lähetettiin tarkentavia ohjeita riistanhoitoyhdistyksille mm. työnantajatoiminnasta, kirjanpidosta, valtionavustuksen jakoperusteista ja hakemisesta, tilinpäätösten laatimisesta, tilin-/toiminnantarkastuksesta, riistavahinkotarkastusten kustannusten korvausten hakemisesta sekä Suomi.fi -tunnistautumisesta. Lisäksi jatkuvana toimintana hoidettiin neuvontaa puhelimitse ja sähköpostitse riistanhoitoyhdistysten taloushallinto- ja työnantaja-asioissa.

Rhy-valtionapu- ja valvontatiimi koulutti riistanhoitoyhdistysten toiminnanohjaajia ja puheenjohtajia koulutus- ja neuvottelutilaisuuksissa, joissa kerrottiin mm. valtionavustuksen jakoperusteista sekä taloushallinnon ja työnantajavelvoitteiden järjestämisestä riistanhoitoyhdistyksissä. Tilaisuuksiin osallistuttiin koronapandemian vuoksi pääosin etäyhteyksillä.

Riistahallintolain 2 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaan Suomen riistakeskuksen julkisena hallintotehtävänä on riistanhoitoyhdistysten toiminnan yleinen valvonta. Lisäksi Suomen riistakeskus valvoo riistanhoitoyhdistysten varojen käyttöä riistahallintolain 34 §:n 2 momentin nojalla. Toimintavuoden aikana päivitettiin valvontasuunnitelma, jossa määriteltiin valvonnan muodot, toimenpiteet sekä valvontaa ohjaavat asiakirjat ja lait sekä valvonnan seuranta. Valvontaa toteutettiin valvontasuunnitelman mukaisesti.

Toimintavuoden aikana avustettiin maa- ja metsätalousministeriön määräämää tilintarkastajaa riistanhoitoyhdistysten tilintarkastusten järjestelyissä.

Riistavahinkolain 46 §:n mukaiset yhdistelmät

Riistanhoitoyhdistykset toimivat asiantuntijoina riistavahinkojen (suurpetovahingot ja hirvieläinvahingot) maastotarkastuksissa riistavahinkolain nojalla. Riistanhoitoyhdistyksille voidaan korvata läsnäolosta maastotarkastuksissa aiheutuneet kustannukset enintään omakustannusarvon mukaisesti valtion talousarviossa vahinkojen korvaamiseen osoitetuista määrärahoista. Suomen riistakeskuksen tehtävänä on toimittaa maa- ja metsätalousministeriölle vuosittain huhtikuun loppuun mennessä yhdistelmät riistanhoitoyhdistyksille edellisen kalenterivuoden aikana aiheutuneista kustannuksista maksusta varten.

Riistanhoitoyhdistysten toiminnanohjaajat tallensivat riistanhoitoyhdistysten nimeämille riistavahinkotarkastajille kalenterivuoden 2020 aikana maksetut kustannukset Oma riistan *Riistavahinkotarkastus* -osioon. Rhy-valtionapu- ja valvontatiimi laati hakemuksista yhdistelmät ja toimitti ne 29.4.2021 maksatusta varten maa- ja metsätalousministeriöön.

Hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen maastotarkastuksiin osallistumisesta aiheutuneista kustannuksista vuodelta 2020 korvauksia haki 74 riistanhoitoyhdistystä (yhteensä 18 031,24 euroa). Riistakeskus maksoi korvaukset (yhteensä 18 031,24 euroa) riistanhoitoyhdistyksille 11.6.2021.

Suurpetojen aiheuttamien vahinkojen maastotarkastuksiin osallistumisesta aiheutuneista kustannuksista vuodelta 2020 korvauksia haki 38 riistanhoitoyhdistystä (yhteensä 11 137,89 euroa). Riistakeskus maksoi korvaukset (yhteensä 11 137,89 euroa) riistanhoitoyhdistyksille 11.6.2021.

Riistanhoitoyhdistysten eräiden toimihenkilöiden kouluttamiset ja nimittämiset

Riistahallintolain voimaantulon myötä riistanhoitoyhdistysten julkisissa hallintotehtävissä toimivien toimihenkilöiden koulutusvaatimukset täsmentyivät, ts. metsästyksenalvojaksi sekä ampumakokeen ja metsästäjätutkinnon vastaanottajaksi voidaan nimittää henkilö, joka on hyväksytysti suorittanut Suomen riistakeskuksen järjestämän kyseisen tehtävän vaatiman koulutuksen tai hyväksytysti suorittanut aikaisintaan kuusi kuukautta ennen uuden nimityksen hakemista Suomen riistakeskuksen

järjestämän kyseisen tehtävän vaatiman kertauskoulutuksen, jos nimittämistä hakeva on jo aikaisemmin ollut nimitettyä vastaavaan tehtävään.

Toimintavuoden aikana koulutettiin yhteensä 27 etäkoulutustilaisuudessa riistahallintolain 2 §:n 1 momentin 3–5 kohdan nojalla nimitettäviä riistanhoitoyhdistysten toimihenkilöitä (metsästyksenvalvojat, ampumakokeen vastaanottajat, metsästäjätkinnon vastaanottajat ja riistavahinkolain 25 §:ssä tarkoitettuja maastotarkastuksissa toimivia riistanhoitoyhdistysten edustajia). Kertauskoulutus oli mahdollista suorittaa myös sähköisesti Riistainfo.fi -koulutussivustolla. Sähköisen kertauskoulutuksen suorittaminen hyväksytysti edellytti vastaamista tenttikysymyksiin oikein.

Riistahallintolain mukaan riistanhoitoyhdistyksen toimihenkilöksi voidaan nimittää se, joka on täyttänyt 18 vuotta, on täysivaltainen ja tunnetaan rehelliseksi ja luotettavaksi ja on henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan tehtävään sopiva. Suomen riistakeskus nimitti toimintavuoden aikana riistanhoitoyhdistysten esityksestä metsästyksenvalvoja, ampumakokeen vastaanottajia, metsästäjätkinnon vastaanottajia ja riistavahinkolain 25 §:ssä tarkoitettuja maastotarkastuksissa toimivia riistanhoitoyhdistysten edustajia. Toimintavuoden lopussa nimitettyjä oli seuraavasti: 1 902 metsästyksenvalvojaa, 10 396 ampumakokeen vastaanottajaa, 1 364 metsästäjätkinnon vastaanottajaa ja 705 riistavahinkolain 25 §:ssä tarkoitettua maastotarkastuksissa toimivaa riistanhoitoyhdistysten edustajaa.

Riistanhoitoyhdistysten julkisten hallintotehtävien ohjeet ja koulutusmateriaalit ovat julkisesti nähtävissä Suomen riistakeskuksen Riistainfo.fi -sivustolla.

Riistanhoitoyhdistysten eräiden toimihenkilöiden ohjaus ja valvonta

Riistahallintolain mukaan riistanhoitoyhdistysten ampumakokeen vastaanottajien, metsästäjätkinnon vastaanottajien ja metsästyksenvalvojien sekä riistavahinkolain 25 §:ssä tarkoitettujen maastotarkastuksissa toimivien riistanhoitoyhdistysten edustajien ohjaus ja valvonta kuuluvat Suomen riistakeskuksen julkisiin hallintotehtäviin. Suomen riistakeskuksen julkisten hallintotehtävien päällikkö on antanut riistanhoitoyhdistyksille kirjalliset ohjeet ampumakokeiden järjestämisestä (viimeisin päivitys 22.1.2021), metsästäjätkintojen järjestämisestä (viimeisin päivitys 21.10.2021) ja metsästyksen valvonnan järjestämisestä (viimeisin päivitys 22.1.2021). Lisäksi julkisten hallintotehtävien päällikkö on antanut riistanhoitoyhdistyksille kirjallisen ohjeen ampuma-aselain mukaisten harrastustodistusten antamisesta (viimeisin päivitys 2.8.2019), ohjeen riistanhoitoyhdistyksille esityksistä eräiden toimihenkilöiden nimittämisestä (16.3.2015) ja ohjeen ulkomaalaisten henkilöiden metsästyskortista ja ampumakokeen vastavuoroisesta tunnustamisesta (7.8.2017).

Toimintavuoden aikana annettiin tarpeen mukaan riistanhoitoyhdistysten toimihenkilöille riistanhoitoyhdistysten julkisten hallintotehtävien hoitamiseen liittyvää neuvontaa ja ohjausta.

Riistanhoitoyhdistysten toiminta-alueiden vahvistaminen

Riistahallintolain 11 §:n mukaan riistanhoitoyhdistysten toiminta-alueet vahvistaa Suomen riistakeskus asianomaisen riistanhoitoyhdistyksen tai asianomaisten riistanhoitoyhdistysten esityksestä. Toimintavuoden aikana tällaisia esityksiä ei tullut Suomen riistakeskukselle.

Riistanhoitoyhdistysten yhdistäminen ja jakautuminen

Riistahallintolain 12 §:n mukaan riistanhoitoyhdistykset, jotka haluavat yhdistyä tai jakautua, tekevät asiasta yhteisen esityksen Suomen riistakeskukselle. Toimintavuoden aikana tällaisia esityksiä ei tullut Suomen riistakeskukselle.

Muut julkiset hallintotehtävät

Metsästyskieltomerkinnot

Metsästyslain 78 a §:n mukaan tuomioistuimen on ilmoitettava metsästäjärekisterin pitäjälle sekä kieltoon määrätyn henkilön kotipaikan poliisille ratkaisusta, jolla on määrätty metsästyskielto. Tuomioistuimen velvollisuudesta tehdä ilmoitus merkitsemällä ratkaisusta tieto oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään tai toimittamalla tiedot Oikeusrekisterikeskukselle niiden välittämiseksi metsästäjärekisterin pitäjälle ja kieltoon määrätyn kotipaikan poliisille säädetään oikeusministeriön asetuksella. Tietojen merkitsemisestä oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään annetun oikeusministeriön asetuksen

(1024/2010) 6 §:n mukaan Oikeusrekisterikeskuksen on toimitettava tuloste ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmästä metsästyskieltoa koskevaksi ilmoitukseksi kieltoon määrätyn henkilön kotipaikan poliisille ja metsästäjärekisterin pitäjälle käräjä- tai hovioikeuden määrättyä henkilön metsästyslain mukaiseen metsästyskieltoon. Oikeusrekisterikeskuksen tekemien ilmoitusten mukaisesti Suomen riistakeskus teki toimintavuoden aikana metsästäjärekisteriin 9 metsästyskieltomerkin.

Lupien peruuttaminen

Metsästyslain 10 a §:n mukaan Suomen riistakeskus voi poliisin tai rajavartiolaitoksen esityksestä peruuttaa voimassa olevan 10 tai 26 §:ssä tarkoitetun pyyntiluvan, jos luvan saaja rikkoo metsästyslain tai sen nojalla annettuja säännöksiä. Sama koskee olennaista lupaehtojen rikkomista. Toimintavuoden aikana tällaisia esityksiä ei tullut Suomen riistakeskukselle.

Metsästyslain 35 §:n 6 momentin mukaan Suomen riistakeskus voi peruuttaa voimassa olevan 35 §:n 5 momentin mukaisen aseenkuljetusluvan, jos luvan saaja rikkoo metsästyslain tai sen nojalla annettuja säännöksiä. Sama koskee olennaista lupaehtojen rikkomista. Toimintavuoden aikana tällaisia tapauksia ei ollut Suomen riistakeskuksen käsittelyssä.

Metsästyslain 41 b §:n 7 momentin mukaan Suomen riistakeskus voi peruuttaa ilmoitusmenettelyyn perustuvan rauhoituksesta poikkeamisen, jos menettelyyn hyväksyty ei enää täytä 41 b §:n 3 momentissa säädettyjä edellytyksiä, laiminlyö saalisilmoitusvelvollisuuden tai rikkoo metsästyslain tai sen nojalla annettuja säännöksiä taikka olennaisesti hyväksymispäätökseen otettuja määräyksiä. Toimintavuoden aikana tällaisia tapauksia ei ollut Suomen riistakeskuksen käsittelyssä.

Metsästyslain 41 e §:n mukaan Suomen riistakeskus voi poliisin tai rajavartiolaitoksen esityksestä peruuttaa voimassa olevan poikkeusluvan, jos poikkeusluvan saaja rikkoo metsästyslain tai sen nojalla annettuja säännöksiä. Sama koskee olennaista lupaehtojen rikkomista. Toimintavuoden aikana tällaisia esityksiä ei tullut Suomen riistakeskukselle.

Hyljetuotteiden kauppa

Suomen riistakeskus toimii hyljetuotteiden kaupasta annetun lain (355/2020) 2 §:n nojalla yksityiskohtaisista säännöistä hyljetuotteiden kaupasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1007/2009 panemiseksi täytäntöön annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2015/1850 6 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena. Tehtävänä on todentaa kolmansista maista tuotuja hyljetuotteita koskevat todistukset tulliviranomaisten pyynnöstä täytäntöönpanoasetuksen 4 artiklan 7 kohdan mukaisesti. Toimintavuoden aikana valmistauduttiin tehtävän edellyttämiin toimiin.

Vieraslajilain mukaiset tehtävät

Vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta annetun lain (1709/2015) 8 §:n 2 momentin mukaan Suomen riistakeskus huolehtii lain 16 §:n toimeenpanoon liittyvistä metsästyslain mukaisista julkisista hallintotehtävistä. Toimintavuoden aikana annettiin tehtävään liittyvää neuvontaa asiakkaille.

Saalisrekisteri

Metsästyslain 38 b §:ssä säädetään Suomen riistakeskuksen ylläpitämästä saalisrekisteristä. Saalisrekisteriä käytetään riistakantojen seurantaan ja käytön suunnitteluun, metsästyksen valvontaan sekä tilastojen laatimiseen. Saalisrekisteri on teknisesti toteutettu erillisenä osana Oma riista -palveluun.

Saalisrekisteriin tallennetaan metsästyslaissa tai sen nojalla määrättyjen lajien osalta saadusta saaliista Suomen riistakeskukselle jätetty tieto lakisääteisesti määrättyiltä osiltaan. Saalisrekisterin sisältämät henkilötiedot poistetaan 10 vuoden kuluttua sen vuoden päättymisestä, jonka aikana henkilö on antanut viimeisen saalisilmoituksen.

Saalisrekisterin käyttöoikeus on keskitetty riistakeskuksen raportointi- ja rekisteritiimin jäsenille, jotka myös vastaavat saalisrekisteristä mahdollisesti annettavista tietoluovutuksista. Julkisen tiedon luovutuksia oli toimintavuoden aikana viikoittain. Lisäksi salassa pidettäviä tietoja on luovutettu mm. poliisiviranomaisille, rajavartiolaitokselle ja riistanhoitoyhdistyksille lain mahdollistamalla tavalla.

Saalisraportoinnit

Suomen riistakeskus on velvollinen toimittamaan saalistilastot maa- ja metsätalousministeriölle metsästysasetuksen (666/1993) 5 ja 9 §:n sekä metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen (452/2013) 7 ja 8 §:n nojalla. Lisäksi Suomen riistakeskus on velvollinen toimittamaan maa- ja metsätalousministeriölle saalistiedot ilmoitusmenettelyyn hyväksytyjen toimijoiden osalta metsästyslaissa säädetyistä ilmoitusmenettelyistä annetun valtioneuvoston asetuksen (930/2017) 3 §:n nojalla.

Metsästysvuoden 2017–2018 alusta alkaen tuli metsästyslainsäädännön uudistusten yhteydessä voimaan metsästäjille uusia riistasaaliin ilmoittamiseen liittyviä velvoitteita, kun saaliin ilmoittamisen velvollisuus laajeni metsäkauriista villisikaan, hilleriin ja metsähanheeseen. Metsästysvuoden 2020–2021 alusta alkaen ilmoitusvelvollisuuden piiriin lisättiin 11 vesilintulajia, joiden kannat ovat taantuneet merkittävästi. Metsästysasetuksen 5 a §:n mukaisesti eräiden riistalajien metsästyksessä on tehtävä saalisilmoitus Suomen riistakeskukselle. Pykälän mukaisesti saaliiksi saadusta metsäkauriista, villisikaasta, hilleristä, merihanheesta, metsähanheesta, haapanasta, jouhisorsasta, heinätavasta, lapasorsasta, punasotkasta, tukkasotkasta, haahkasta, allista, tukkakoskelosta, isokoskelosta sekä nokikanasta on tehtävä saalisilmoitus. Näiden lajien osalta ei ole annettu tarkempia säännöksiä raportoinnin osalta, mutta Suomen riistakeskus seurasi näiden lajien saaliin kertymää Oma riista -järjestelmää hyödyntäen.

Suurpetojen ja saukon osalta poikkeuslupien saalisraportoinnit on toteutettu maa- ja metsätalousministeriölle kuukausiraporttein (Vna 452/2013 7 §). Metsästysvuoden 2021–2022 alusta lukien raportointi on vielä kesken ja se toimitetaan tammikuussa 2022. Ilveksen osalta toimitettiin lisäksi yhteenvetoraportti kannanhoidollisen metsästyksen 2020–2021 tuloksesta. Karhun kannanhoidollisen metsästyksen etenemistä on voinut seurata julkisesti osoitteessa <http://riista.fi/metsastys/saalisuuranta/karhusaaliit/>. Poronhoitoalueen kiintiöpyynnin osalta metsästystä ei tarvinnut syksyn 2021 jahdissa keskeyttää. Karhun osalta yhteenvetoraportti syksyn 2021 jahdin tuloksesta toimitetaan tammikuussa 2022.

Kalenterivuoden 2020 hallisaalis raportointiin maa- ja metsätalousministeriölle helmikuussa 2021, ja kiintiöpyyntiä seurattiin lisäksi riista.fi -sivuilla. Itämerennorpan ja euroopanmajavan pyyntiluvista ja niiden nojalla saadusta saaliista metsästysvuonna 2020–2021 raportointiin ministeriölle joulukuussa 2021 (MetsA 9 §). Metsästysvuoden 2021–2022 alusta lähtien itämerennorpan pyynti perustuu hallin tavoin metsästyskiintiöön (MetsA 5 §). Vuoden 2021 osalta halli- ja itämerennorppasaalis raportoidaan vuoden 2022 alussa.

Riistalintujen ja rauhoittamattomien lintujen poikkeuslupien raportointi toteutettiin kalenterivuoden 2020 osalta HaBiDes-raportoinnin yhteydessä.

Suomen riistakeskus on mahdollistanut maa- ja metsätalousministeriölle pääsyn Suomen riistakeskuksen poikkeuslupapäätösarkistoon poikkeuslupien (metsästyslain 41 §:n mukaiset poikkeuslupapäätökset) valvontaa varten. Joulukuun puoliväliin 2019 mennessä tehdyt suurpetoihin liittyvät poikkeusluvut ovat olleet julkisesti saatavilla osoitteessa: <https://riistaweb.riista.fi/DA/suurpetopoikkeusluvut> (olivat aiemmin sivulla <https://suurpetopoikkeusluvut.riista.fi>, joka on lakkautettu). Lupahallintajärjestelmä siirtyi suurpetopoikkeuslupien osalta Oma riistaan vuoden 2019 lopulla, ja uuden julkisen sivuston valmistelu toteutettiin vuoden 2020 aikana. Suurpetopoikkeuslupapäätösten julkinen näkymä julkaistiin joulukuussa 2020, ja on ollut nähtävissä osoitteesta: <https://riista.fi/metsastys/palvelut-metsastajalle/lupahallinto/lupapaatokset/>. Vuonna 2021 julkiselle sivustolle lisättiin toiminnallisuutena poikkeuslupapäätösten liitteet.

Suomen riistakeskus on ylläpitänyt ja kehittänyt toimintavuonna luontodirektiivin 12 artiklan velvoittamana tahattomasti pyydystettyjen ja tapettujen sekä myös muutoin kuolleena löydettyjen luontodirektiivin liitteessä IV tarkoitettujen riistaeläinten (susi, ilves, karhu ja saukko) sekä luontodirektiivin liitteessä II olevan ahman seurantajärjestelmää yhteistyössä muiden viranomaisten, mm. Poliisihallituksen, Ruokaviraston sekä Luonnonvarakeskuksen kanssa.

Lisäksi Riistavahinkorekisteri mahdollistaa entistä paremmin myös tahattomasti pyydystettyjen ja tapettujen, esimerkiksi autokolareissa kuolleiden, yksilöiden seurannan, tilastoinnin ja alueellisen tarkastelun Riistavahinkorekisteriin kuuluvan karttasovelluksen avulla. Rajapinnan luomista näiden tietojen siirtymiseksi Oma riistasta Riistavahinkorekisteriin jatkettiin. Edellisten lisäksi Oma riista -

palvelussa on käytössä SRVA-tapahtumien kirjaustoiminto, jonka kautta myös poliisin toimeksi antamat suurpetoihin liittyvät SRVA-tapahtumat voidaan tilastoida ja tarkastella kartalla.

Suomen riistakeskus on tehnyt toimintavuonna yhteistyötä myös Suomen ympäristökeskuksen kanssa luontodirektiivin liitteeseen IV kuuluvien lajien hallussapidon, kuljetuksen ja kaupan pitämisen osalta ns. Cites-asetuksen puitteissa.

Suomen riistakeskuksen raportointi- ja rekisteritiimi hoiti yhdessä lupahallintokirjaamon kanssa lakisääteisten raportointien lisäksi lupahakemuksiin ja -päätöksiin sekä saaliiseen liittyviin tietopyyntöihin vastaamisen. Tietopyynnöt kuormittivat edelleen merkittävästi ja jopa aikaisempia vuosia enemmän.

Lintudirektiivin artiklassa 9 säädetty raportti sekä luontodirektiivin artiklassa 12 ja 16 säädetty raportit tulee toimittaa ympäristöministeriöön sekä tiedoksi maa- ja metsätalousministeriölle.

4

Lintudirektiivin raportti vuodelta 2020 toimitettiin ympäristöministeriöön ja tiedoksi maa- ja metsätalousministeriöön 14.9.2021. Lintudirektiivin raportti toteuttaa myös Bernin sopimuksen mukaisen raportointivelvoitteen.

Lintudirektiivin raporttiin käytiin lävitse 1 379 lintulajikohtaista ja yhteensä 34 lintulajia koskevaa poikkeuslupapäätöstä vuodelta 2020. Nämä sisälsivät myös Luonnontieteelliselle keskusmuseolle myönnetyn metsästyslain mukaisten lajien rengastusluvan ja Finavia Oyj:n hallinnassa oleville lentokentille sekä Lappeenrannan, Seinäjoen ja Sodankylän lentokentille lentoturvallisuuden takaamiseksi myönnetty poikkeusluvut riistalinnuille ja rauhoittamattomille linnuille. Habides-raportointi sisälsi rauhoitusaikeisten poikkeuslupien ja kiellettyjen pyyntimenetelmien käytön lisäksi myös ilmoitusmenettelyyn hyväksytyille toimijoille myönnettyjen lupien määrät ja ilmoitetut saaliit.

Luontodirektiivin raportti kahdelta edeltävältä metsästysvuodelta (2019–2020 ja 2020–2021) toimitettiin ympäristöministeriöön ja tiedoksi maa- ja metsätalousministeriöön 28.9.2021. Luontodirektiivin raportti toteuttaa myös Bernin sopimuksen mukaisen raportointivelvoitteen.

Luontodirektiivin osalta metsästysvuodelta 2019–2020 raportoitiin yhteensä 438 ja metsästysvuoden 2020–2021 osalta 481 suurpetoja (sekä saukkoa, euroopanmajavaa, itämerennorppaa, hallia, metsäjänistä, näätä, mäyrää, hilleriä, kärppää ja oravaa), sekä niin ikään Bernin sopimuksen mukaisesti kaikkia metsästyslaissa lueteltuja hirvieläimiä (kuusipeura, saksanhirvi, japaninpeura, metsäkauris, hirvi, valkohäntäpeura ja metsäpeura) koskevaa poikkeuslupapäätöstä. Luontodirektiivin mukainen raportti sisälsi Suomen riistakeskuksen myöntämien poikkeuslupien lisäksi myös poliisin määräyksin lopetetut suurpedot ja Suomen riistakeskuksen tutkimustarkoituksessa myöntämät poikkeusluvut (mukaan lukien suurpetojen pannoitusluvut). Lisäksi uutena lupatyypinä raportoitiin myös Suomen riistakeskuksen myöntämät sutta, karhua ja ilvestä koskevat häirintäluvut.

Sekä lintudirektiivin että luontodirektiivin osalta raportointi toteutettiin ns. HaBiDeS -järjestelmällä, joka on EU:n komission tuottama selainpohjainen raportointisovellus, lupakohtaisesti käyttäen apuna tätä varten erikseen Suomen riistakeskuksen lupahallintasovellukseen (weLH) sekä Oma riistaan kehitettyjä raportointityökaluja (Habides-xml). Lupahallintasovellukseen ja Oma riistaan integroiduilla raportointityökaluilla voitiin tuottaa poikkeuslupapäätösten tietosisältö HaBiDeS -järjestelmän vaatimassa xml-muodossa.

Suomen riistakeskuksen tulee tarkistaa, että pyyntiluvanvaraisten hirvieläinten pyyntilupamaksut on maksettu ao. valtion tulotilille saalisilmoitusten mukaisesti. Suomen riistakeskuksen tulee toimittaa pyyntiluvanvaraisten hirvieläinten osalta huhtikuun loppuun mennessä maa- ja metsätalousministeriölle erittely saaduista pyyntilupamaksuista samoin kuin erittely mahdollisista perittävistä maksuista ja palautettavista liika-suorituksista.

4

Suomen riistakeskus noudatti toimintavuoden aikana pyyntilupamaksutarkkailussa prosessikuvausta, joka laadittiin vuonna 2011 Valtiontalouden tarkastusviraston tarkastuksen ja siitä syntyneen tarkastusraportin sekä Valtiontalouden tarkastusviraston ja maa- ja metsätalousministeriön virkamiesten kanssa käytyjen tarkentavien keskustelujen perusteella.

Riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain (615/1993) 5 §:n mukaan, jos pyyntiluvan saaja ei suorita pyyntilupamaksua määräajassa, Suomen riistakeskuksen on pantava se maksuun. Käytännössä tämä toteutuu, kun maksamattomista pyyntilupamaksuista tehdään saamista koskeva ulosottohakemus ulosottoviranomaiselle. Maksun suorasta ulosottokelpoisuudesta ilman ulosottoperustetta säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007). Suomen riistakeskus joutui käynnistämään toimintavuoden 2021 aikana ulosottotoiminnot yhden hirveä koskevan pyyntiluvan ja kahden valkohäntäpeuraa koskevan pyyntiluvan pyyntilupamaksun osalta.

Pyyntilupamaksuihin liittyvää maksunpalautuskäytäntöä muutettiin lokakuun 2020 alusta lukien niin, että riistakeskus tarkistaa sekä palauttaa liikamaksut ja toimittaa tekemistään palautuksista kuukausittain jälkikäteen laskun ministeriölle. Uuden toimintamallin mukaisia pyyntilupamaksujen liिकासuoritusten palautushakemuksia ei ole vielä toistaiseksi saatettu vireille.

Pyyntilupamaksujen liिकासuoritusta oli metsästysvuonna 2020–2021 ainoastaan yhdellä valkohäntäpeuran pyyntilupia maksaneella. Maksaja ei halunnut hakea palautusta liिकासuorituksensa (9 euroa) osalta.

Pyyntilupamaksutarkkailun raportit on toimitettu metsästysvuoden 2020–2021 osalta sekä hirvistä että muista hirvieläimistä maa- ja metsätalousministeriön kirjaamoon 14.4.2021. Metsästysvuotta 2021–2022 koskeva raportointi toimitetaan kevään 2022 aikana.

Kestävä riistatalous

Riistakantojen hoitosuunnitelmat

Vahvistettuja hoitosuunnitelmia, jotka Suomen riistakeskus ottaa toiminnassaan huomioon, on laadittu seuraaville riistaeläinlajeille tai lajiryhmille: hirvi, susi, karhu (uusi suunnitelma odottaa MMM:n vahvistusta), ilves, ahma, metsäpeura, peltopyy, metsäkanalinnut, taigametsähanhi, merihanhi, allit ja hylkeet (uusi suunnitelma odottaa MMM:n vahvistusta). Lisäksi on laadittu vesilintujen elinympäristöjen kehittämiseen tähtäävä Kansallinen kosteikkostrategia ja taantuneiden vesilintulajien ja majavakantojen hoidon toimenpideohjelmat. Toimintavuoden aikana julkaistiin ilveskannan hoitosuunnitelma.

Tuoreimpia hoitosuunnitelmia on jalkautettu hanketoiminnan ja Kestävän riistatalouden osaprosessien kehitystyöllä. Hirvikannan, metsäkanalintujen ja suden (2015) hoitosuunnitelmat voidaan katsoa kokonaisuudessaan toteutetuiksi ja niiden osalta toimintoja ja uusia käytäntöjä on voitu viedä jo hoitosuunnitelmien tasoa pidemmälle.

Suomen riistakeskus jatkoi hoitosuunnitelmien käytännön toteuttamista etenkin elinympäristöjen hoidon yhteistyöhankkeilla. Niitä esitellään tarkemmin kohdassa Riistatalouden edistäminen.

Osana MetsäpeuraLife-hanketta (2016–2023) Suomen riistakeskus valmisteli toimintavuoden aikana metsäpeurakannan hoitosuunnitelmaa, joka luovutetaan maa- ja metsätalousministeriölle kevään 2022 aikana. Uudet toimenpiteet kohdistuvat erityisesti elinympäristöjen hoitotoimiin sekä monilajiseen kannanhoitoon. Keskeisimpiä hoitosuunnitelman tavoitteita on löytää keinot, miten lajina hitaasti lisääntyvä metsäpeura säilyy ja menestyy hirvi-, metsäkauris- ja valkohäntäpeurakannan kanssa samoilla elinalueilla ja myös suurpetojen vaikutusten alaisena.

Suomen riistakeskus osallistui muiden riistakonsernin toimijoiden kanssa susikannan hoitosuunnitelman toimenpiteiden toimeenpanoon. Toimintavuoden aikana edistettiin suden kannanhoidollisen metsästyksen toimintamalleja ja tiivistettiin yhteistyötä Skandinavian susitutkijoiden kanssa. SusiLIFE-hankkeen avulla pystyttiin jalkauttamaan hoitosuunnitelman toimia. Erityisesti panostettiin kansallisten susiviestintään ja vahinkojen ennaltaehkäisyyn, kannanseurannan kehittämiseen ja reviiiryhteytytyöhön.

Hankkeessa toimitettiin kotieläintiloille petoaitaa noin 15,6 km sekä tarvikkeita vanhojen aitojen kunnostamiseksi noin 14 km. Kotieläinten suojaamiseksi tiloille lainattiin laidunkauden ajaksi kymmeniä karkotelaitteita, GPS-pantoja sekä riistakameroita.

SusiLIFE jakoi suteen liittyvää tietoa susialueiden asukkaille ja eri sidosryhmille kasvotusten ja sähköisin viestivälinein. Hankesuunnittelijat vastasivat satoihin yksittäisten henkilöiden yhteydenottoihin ja

tiedotteita sekä mediahaastatteluita annettiin kymmeniä. Hanke järjesti mm. moderoidun verkkokeskustelun sekä osallistui suden laittoman tappamisen vähentämistä pohtineen kansalaisraadinn järjestämiseen. Lisäksi hankesuunnittelijat esitelivät susiaiheesta viidellä eri peruskoululla.

Petoyhdyshenkilöverkoston toiminnan kehittämisen koulutusmateriaali päivitettiin sekä sisällöltään että ulkonäöltään, ja siitä koostettiin verkkokurssi. Alkuvuodesta painatettua petoyhdyshenkilön opasta jaettiin riistakeskuksen aluetoimistojen kautta vapaaehtoisille havainnoitsijoille. Lisäksi kirja on saatavilla ilmaiseksi sähköisenä tai tilattavissa riistakeskuksen verkkokaupasta.

SusiLIFE tuki reviiiryhteistyöryhmien toimintaa kokousmateriaalein ja ajankohtaisin tiedottein. Hanke järjesti ryhmille marraskuussa kolmen webinaarin sarjan, jossa jaettiin jäsenille ajankohtaista tietoa sudesta sekä annettiin mahdollisuus kysymysten esittämiseen ja vuoropuheluun. Työryhmiltä pyydettiin lausunnot suden kannanhoidolliseen metsästyksen liittyen.

Hirvieläinten kannanhoitoon liittyville sidosryhmille, erityisesti riistanhoitoyhdistyksille ja metsästysseurojen edustajille, välitettiin verotussuunnittelulaisuusyhteydessä tietoa monilajisesta kannanhoidosta ja sen tueksi hankkeessa rakennettavasta mallinnustyoäkalusta.

Suomen riistakeskus osallistui taigametsä- ja merihanhi- sekä allikantojen kansainvälisten hoitosuunnitelmien toteuttamiseen sekä haahkan kansainvälisen hoitosuunnitelman valmisteluun yhteistyössä maa- ja metsätalousministeriön kanssa. Suomen riistakeskus rahoitti MMM erityisavustuksella ja Ahvenanmaan maakuntahallituksen rahoituksella haahkan kansainvälisen hoitosuunnitelman sekä siihen liittyvän metsästyssääteilyjärjestelmän valmistelua.

Riistatieto

Riistakolmiolaskentojen tehostamista jatkettiin yhteistyössä Luonnonvarakeskuksen kanssa kattavan riistatiedon varmistamiseksi metsästysaikojen määrittämisen päätösketjun vaatimassa aikataulussa siten, että kesälaskennan tulokset ohjaavat metsästysaika-asetuksen päätöksentekoa. Kolmiövastavia aktivoitiin sekä kesä- että talvilaskentoihin hopealuoti -tekstiviesteillä ja riistanhoitoyhdistyksiä ja metsästysseuroja kannustettiin laskentoihin Oma riista -viesteillä. Riistakolmioiden talvilaskennassa laskettiin 575 (610 kpl v.2020) kolmiota ja kesälaskennassa 985 (1 034 kpl v.2020) kolmiota.

Metsästäjiä kannustettiin vesilintulaskentoihin ja ohjattiin uuden sähköisen (laji.fi) järjestelmän käyttöön hopealuoti-viesteillä sekä riistanhoitoyhdistyksille ja metsästysseurojen yhteyshenkilöille lähetyksillä Oma riista -viesteillä. Metsästäjät tekivät parilaskentoja 2381 kpl 1349 laskentapisteellä ja poikuelaskentoja 793 kpl 779 pisteellä eli yhteensä 3185 kpl 1406 pisteellä.

Yhteistyötä Luonnonvarakeskuksen kanssa jatkettiin petoyhdyshenkilöverkoston toiminnan kehittämiseksi tavoitteena havaintojen laadun ja kattavuuden parantaminen sekä käytäntöjen yhtenäistämisen. Petoyhdyshenkilöiden koulutusmateriaalia päivitettiin sähköiseen muotoon ja valmisteltiin verkkokoulutuksen käyttöönottoa. Aktiivisia petoyhdyshenkilöitä oli yhteensä 2 410 (2404 v.2020). He kirjautuivat Tassuun yhteensä 52 343 (45 740 v.2020) suurpetohavaintoriviä.

Susien DNA-näytekereäyksen organisoitiin osallistuttiin yhteistyössä Luken kanssa. Pyrittiin voimakkaalla viestinnällä aktivoimaan riistanhoitoyhdistyksiä ja petoyhdyshenkilöitä mukaan keräykseen. Kullekin keräysalueelle koulutettiin keräysvastaavat (40), joiden tehtävänä oli koota oman alueensa näytteet ja toimittaa ne tutkittaviksi. Keräyskaudella 1.11.2020 – 28.2.2021 näytekereäys laajeni kattamaan kaikki tunnetut lauma- ja parireviirit. Näytteitä kerättiin yhteensä 1499 kpl (817 v.2020). Vapaaehtoisia kerääjiä oli 254 (146 v.2020).

Riistatiedon määrittely

Riistakeskus koordinoi kanalinumallin kehityksen määrittelytyötä. Lisäksi osallistuttiin valkohäntäpeuran havaintotiedon keruun seurantavaiheeseen ja Suomen Lajitietokeskuksen viranomaisportaalin kehitystyön seurantakokouksiin.

Oma riista -palvelun käyttäjien ja palvelussa olevien metsästysseurojen ja -seurueiden tuottamat saalis- ja havaintotiedot analysoitiin. Selvitys toimii pohjana Oma riista -palvelun ominaisuuksien jatkokehittämiseksi entistä kattavampien pienriistatietojen tuottamiseksi ja saamiseksi kestävän riistatalouden ja paikallisen päätöksenteon tueksi. Hanke alkaa vuonna 2022.

Riistakantojen verotussuunnittelu

Hirvieläinten verotussuunnittelu

Riistakeskus vastasi hirvieläinten verotussuunnittelu- ja tavoiteasettelumenettelyjen koordinoinnista ja edelleen kehittämistä sekä tuotti tarvittavat ohjeistot. Alueelliset sidosryhmien kuulemiset hirvieläinasioissa pidettiin maaliskuussa. Riistanhoitoyhdistykset tuottivat alueiden verotussuunnittelu- vastaavien ja hirvitalousaluesuunnittelijoiden tuella hirvieläinten verotussuunnitelmat.

Alueelliset riistaneuvostot raportoivat hirvitavoitteiden toteutumisesta valtakunnalliselle riistaneuvostolle. Kevään 2021 kanta-arvion mukaan hirvitiheys oli tavoitehaarukan sisällä 38 kpl, tavoitehaarukan yläpuolella 17 kpl ja tavoitehaarukan alapuolella 4 kpl hirvitalousalueista. Kannantiheys pienentyi lähes kaikilla tavoitteen ylittävillä alueilla. Hirvikannan lehmä/sonnisuhde pienentyi noin puolella ja kasvoi noin puolella hirvitalousalueista edelliseen vuoteen nähden.

Hirvien aiheuttamia metsävahinkoja korvattiin vuonna 2021 riistavahinkorekisterin mukaan 696 968 eurolla ja maatalousvahinkoja 89 041 eurolla. Metsävahinkokorvausten määrä pienentyi edelliseen vuoteen nähden noin 47 % ja maatalousvahinkojen määrä noin 70 %. Valkohäntäpeurojen aiheuttamia maatalousvahinkoja korvattiin riistavahinkorekisterin mukaan 247 501 eurolla ja määrä pienentyi noin 42 %.

SRVA-kirjausten perusteella hirven aiheuttamien tehtävien määrä tieliikenteessä oli vuonna 2021 yhteensä 1675 kpl. Pienten hirvieläinten tieliikenneonnettomuuksien tehtävämäärä oli yhteensä 12 298 kpl, joista valkohäntäpeurakolareita oli 6674 kpl ja metsäkauriskolareita 5526 kpl. Edelliseen vuoteen nähden hirvionnettomuuksien määrä kasvoi noin 10 %, peuraonnettomuuksien määrä pieneni noin 8 % ja metsäkaurisonnettomuuksien määrä kasvoi noin 8 %.

Metsäpeurakannan osapopulaatioiden hoitoa jatkettiin erityisesti Metsäpeuralife-hankkeen toimilla yhteistyössä Metsähallituksen ja Luonnonvarakeskuksen kanssa. Toimintavuoden alussa Suomen riistakeskus avusti Luonnonvarakeskusta metsäpeurakannan lentolaskennan toteuttamisessa. Laskentatulosten perusteella Suomenselän metsäpeurakannan suuruus on noin 2000 yksilöä ja Kainuun osakannan suuruus noin 800 yksilöä.

Toimintavuoden aikana Suomen riistakeskus valmisteli luonnosta metsäpeurakannan uudesta hoitosuunnitelmasta. Hoitosuunnitelman keskeisimmät toimenpiteet kohdistuvat metsäpeurojen elinympäristöjen huomioimiseen maankäytössä, monilajiseen kannanhoitoon, liikennekolarikuolleisuuden pienentämiseen sekä perimän turvaamiseen. Hoitosuunnitelma luovutetaan maa- ja metsätalousministeriölle 2022 kevään aikana.

Vuosi 2021 oli Hirvitalousalueiden toiminnan kehittäminen -hankkeen viimeinen toimintavuosi. Hankkeen koulutustoiminta jatkui aktiivisena ja koulutus toteutettiin lähes kokonaan etäkoulutuksina. Osallistujia tavoitettiin hyvin ja palaute etäkoulutuksista oli pääasiassa positiivista. Toimintavuoden aikana järjestettiin noin 170 koulutustilaisuutta, joissa tavoitettiin arviolta 11 000 henkilöä. Hankkeessa tuotettiin mm. säänkestävät oppaat hirvieläimistä, villisiasta ja riistapelloista ja oppaita tilattiin alueille jaettavaksi. Hankkeen asioista viestittiin säännöllisesti mm. Metsästäjä-lehdessä. Lisäksi hankkeella oli oma blogi ja podcast.

Toimintavuoden aikana kehitettiin edelleen verotussuunnittelumenettelyä mm. kouluttamalla RHY-toimijoita verotussuunnittelussa. Hankkeessa kehitettiin ostopalveluna Luonnonvarakeskuksen kanssa verkossa toimiva verotuslaskuri, johon tuodaan taustatiedot automaattisesti aluevalinnan perusteella. Lisäksi uudistettiin hirviraportit ja valmisteltiin vastaavat peuraportit. Hankkeessa tuotettiin laaja ennakkomateriaali hirvieläintavoitteiden asettamista varten ja tuettiin tavoiteasettelumenettelyä.

Valkohäntäpeuratilanne edellytti hankkeelta merkittävää työpanosta tiheän kannan alueella. Peurakannan säätelyyn liittyen kehitettiin metsästysseurojen toimintaa ja tarjottiin koulutusta valkohäntäpeuran kannansäätelystä sekä viestittiin säännöllisesti peurakannan vähentämistavoitteesta ja tarvittavista toimenpiteistä. Hankkeen toimesta koulutettiin metsästäjiä peurahavaintojen keräämiseksi sekä toimeenpantiin hampasleikekeräys ikäryhmien määrittämistä varten.

Hankkeen osana toteutettiin riistapeltoihin liittyvä kokeiluhanke, jonka yhteydessä tuotettiin opas riistapeltojen perustamiseen.

Direktiivilajien verotussuunnittelu

Suurpetokantoja hoidettiin lajikohtaisten hoitosuunnitelmien mukaisesti. Vuonna 2021 päivitettiin ilveksen hoitosuunnitelma. Alueelliset riistaneuvostot kokosivat alueelliset katsaukset suurpetotilanteesta. Direktiivilajien verotussuunnittelutiimi osallistui yhteistoimintaneuvotteluihin, joissa maa- ja metsätalousministeriö, Luonnonvarakeskus ja Suomen riistakeskus määrittelivät ilves- ja karhukantojen poikkeuslupa-asetusten suuntaviivat.

Luonnonvarakeskus arvioi Suomen susikannan yksilömäärän olleen maaliskuussa 2021 noin 31 prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin. Perhelaumojen määrä oli kasvanut 16 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna ja parien määrä oli kasvanut 23 prosenttia. Luonnonvarakeskus julkaisi syyskuussa 2021 väliraportin suden suotuisan suojelutason viitearvon määrittelystä. Loppuvuonna 2021 valmistauduttiin vuoden 2022 alkupuolelle ajoittuvaan suden kannanhoidolliseen metsästykseen. Osa susireviirialueiden yhteistyöryhmistä käsitteli kannanhoidollista metsästystä kokouksissaan. Myös alueelliset riistaneuvostot käsitelivät suden kannanhoidollisen metsästyksen suunnitelmaa ja siinä esitettyjä pyynnin kohdentamisen kriteerejä kokouksissaan. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella rajattiin kannanhoidollisen metsästyksen määrä korkeintaan 20 susiyskilöön enintään neljältä vakiintuneelta susireviiriltä. Suden kannanhoidollisten poikkeuslupien kohdentamisessa keskeisessä roolissa oli suden suotuisan suojelutason turvaaminen.

Karhun osalta vuoden 2021 poikkeuslupakiintiö kasvoi, sillä karhukannan arvioitiin kasvaneen edellisestä vuodesta. Suurimmaksi sallituksi saalismääräksi säädettiin 457 yksilöä. Alueellisesti kannan vahvistumista on tapahtunut Itä-Suomessa varsinkin Kainuun ja Kaakkois-Suomen aluetoimistojen alueella.

Levittäytymisvyöhykkeellä suurin kasvu näytti tapahtuneen riistakeskus Etelä-Savon ja Keski-Suomen aluetoimiston alueella. Kehittyvän kannan hoitoaluetta koskeva arvio pysyi suunnilleen vuoden 2020 arvion suuruisena. Poronhoitoalueen ulkopuoliseen Suomeen säädettiin yksi yhteinen kiintiö. Alueellisia pyyntikiintiöitä laskettiin viidellä yksilöllä itäisellä poronhoitoalueella. Läntisellä poronhoitoalueella kiintiö säilyi ennallaan. Muualla Suomessa pyyntiä painotettiin erityisesti Pohjois-Karjalaan, jossa karhukanta ei ollut laskenut, vaikka verotusta on painotettu jo aiemminkin Pohjois-Karjalaan.

Ilveskannan hoidon osalta poronhoitoalueen eteläpuolinen Suomi muodosti yhden kiintiöalueen. Ilveksen verotusmäärää nostettiin, jotta kannan koko saataisiin tavoitteiden mukaisesti vakiintumaan. Luonnonvarakeskus arvioi ilveskannan kasvaneen noin 4 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Poikkeuslupien suuntaamisessa käytettiin edelleen menettelyä, jossa pyyntiä painotetaan runsaan ilveskannan alueille. Myös kannan kehityssuunta huomioitiin alueellisten verotusmäärien suunnittelussa. Poikkeusluvalla pyydettävien ilvesten saalismäärän ylärajaksi säädettiin 320 yksilöä.

Suomen ahmakanta kasvoi edelleen. Vuoden 2021 helmikuussa ahmoja oli arviolta 390–400 yksilöä, joista liikkui poronhoitoalueella 160–170 ahmaa ja poronhoitoalueen ulkopuolella todennäköisimmin 231 yksilöä. Ahmojen pyynti oli mahdollista ainoastaan vahinkoperusteisilla poikkeusluvilla poronhoitoalueella, ja saaliiksi saatujen ahmojen määrä sai olla enintään 8 yksilöä.

Luonnonvarakeskus arvioi valtakunnallisen majavanpesälaskennan 2020 perusteella euroopanmajavakannan kooksi noin 3 700–5 000 yksilöä. Euroopanmajavat ovat levittäytyneet ja kanta kasvanut etenkin Etelä-Suomessa Satakuntaa lukuun ottamatta. Myös Länsi-Lapissa on merkittävä euroopanmajavasiintymä. Pyyntilupia oli mahdollista myöntää samoille alueille kuin edellisenä vuonna Satakunnassa, Pirkanmaalla ja Pohjanmaalla ja lisäksi myös Loimaan kaupungin alueelle Varsinais-Suomessa. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella sallittiin enintään 495 euroopanmajavan pyynti pyyntilupien nojalla. Kiintiötä nostettiin, jotta pyyntimäärä olisi riittävä kannan kasvun ja levittäytymisen jatkuessa.

Itämerennorpan osalta siirryttiin alueellisen kiintiön nojalla tapahtuvaan keskeytysmetsästykseen. Metsästysvuodelle 2021–2022 asetettu kiintiö oli 375 yksilöä, eli sama, kuin edellisenä vuonna. Kannanhoidollisella pyynnillä pyrittiin lievittämään norppakannan aiheuttamia kalatalousvahinkoja Perämeren-Merenkurkun kannanhoitoalueella. Myös hallin metsästys jatkui alueellisten kiintiöiden puitteissa.

Kestävä metsästys

Maa- ja metsätalousministeriö antoi toimintavuoden aikana asetuksia metsästyksen rajoittamisesta, joiden valmistelun pohjaksi Suomen riistakeskus on tuottanut omat esityksensä.

Maa- ja metsätalousministeriölle laadittiin esitys tukkakoskelon, allin, punasotkan sekä taigametsähanhen, että tundrametsähanhen metsästyksessä. Taigametsähanhen metsästystä esitettiin rajatusti, metsästäjäkohtaisella kiintiöllä sekä rajoitetulla ajalla ja alueella Lapin maakunnassa. Rajattua tundrametsähanhen metsästystä esitettiin Suomen kaakkoisosiin. Punasotkalle esitettiin rauhoitusta ja allille metsästystä merialueelle metsästäjäkohtaisella kiintiöllä. Tukkakoskelon metsästykselle ei nähty tarvetta esittää metsästysrajoituksia. Edellä olevien rajoitusten lisäksi Suomen riistakeskus teki esityksen ravintohoukuttimen käytön ajallisesta rajoittamisesta tai vaihtoehtoisesti kiintiöiden käyttämisestä riistavesilintujen metsästyksessä.

Riistakolmioilta kerätyn metsäkanalintutiedon analysointiin on Suomen riistakeskuksen ja Itä-Suomen yliopiston yhteistyönä valmistettu päätöstyökalu, jota kehitettiin uusilla ominaisuuksilla mahdollistamaan kantojen monipuolista tarkastelua. Kestävä metsästyösaprosessi valmisteli Suomen riistakeskuksen metsäkanalintujen metsästysaikoja koskevan esityksen maa- ja metsätalousministeriölle metsästysvuodeksi 2021–2022. Metsäkanalintukantojen pitkäaikainen kehitys suuntaa sekä toimintavuoden hyvä lintutilanne mahdollistivat sen, että metsästysajoiksi voitiin esittää valtaosaan Suomea poikkeuksellisen pitkiä metsästysaikoja.

Suomen riistakeskuksen edustajat osallistuivat Luonnonvarakeskuksen järjestämään vesilintuseminariin, jossa tuotiin esille tarpeita vesilintukantojen seurannan ja erityisesti seurantatulosten analysoinnin kehittämiseksi. Vesilintuseurantojen aikasarjat ovat painottuneet eteläisen Suomen reheville vesille ja nykyinen vesilintuaineistojen analysointi ei ole riittävä kestävyden ja kannan seurannan tarpeisiin.

Toimintavuoden aikana osaprosessi on tarkastellut vesilintulaskentapisteiden maantieteellistä ja aikasarjojen kattavuutta sekä saalistietoa jatkokehitystarpeiden pohjaksi. Toimintavuoden lopulla aloitettiin haahkan metsästystä koskevan esityksen valmistelu maa- ja metsätalousministeriölle.

Riistavahinkojen estäminen

Painopistealueena oli hirvieläinten aiheuttamien metsä- ja maatalousvahinkojen sekä karhun mehiläistaloudelle ja suurpetojen tuotantoeläimille aiheuttamien vahinkojen torjunta. Vahinkojen estomateriaalia välitettiin hakemusten perusteella riistakeskusalueiden kautta joko ilmaiseksi tai tuetulla hinnalla.

Riistasuunnittelijat antoivat vahinkojen estämiseen liittyvää neuvontaa riistavahinkotiimin tuottaman ohjeistuksen mukaan. Riista.fi ja riistainfo.fi -sivujen ohjeita päivitettiin riistavahinkojen estämiseen käytettävistä menetelmistä. Sivuilta löytyvät myös ohjeet suurpeto- ja hirvieläinaitojen hakemiseen.

Yleisimpiä välitettyjä materiaaleja hirvieläinten vahinkojen estossa metsätaloudessa olivat Trico-syön-ninestoaine (29 860 litraa), hirvinauhat (552 km) sekä maataloudessa sähkö- ja metalliverkkoaidat (59,6 km ja 7,9 km). Lisäksi erikoisviljelyksien suojaamiseen hirvieläimiltä oli ahkerassa käytössä Scarey Man -pelottimia 36 kappaletta.

Suurpetovahinkojen estämiseen tarkoitettuja sähköaitatarvikkeita välitettiin 44 kotieläintilalle yhteensä 67,4 kilometriä. Tämän lisäksi SusiLife -hanke välitti petoaitoja ja karkottimia tiloille, joilla suurpetovahinkouhka oli akuutti tai vahinko jo toteutunut. SusiLife -hankkeen kautta tiloille toimitettiin petoaitaa 15,6 km sekä tarvikkeita vanhan aidan parantamiseksi yli 14 km. Karhun mehiläistaloudelle aiheuttamien vahinkojen estämiseen tarkoitettuja sähköaitapaketteja välitettiin 153 kappaletta. Suurriistavirka-apuhenkilöille hankittiin viiteentoista FN303-projektiililaukaisimeen 4 500 kappaletta projektiilejä harjoitteluun sekä poliisin johtamiin suurpetojen karkotuksiin.

Suurpetojen aiheuttamia korvattavaksi hyväksytyjä kotieläinvahinkoja kirjattiin yhteensä 210 tapahtumaa ja vahingon kohteeksi joutui yhteensä 432 kotieläintä (lammasta, 44 koiraa, 8 nautaa, 3 hevosta ja loput pääosin poronhoitoalueen ulkopuolella korvattuja poroja tai muun tyyppisiä kotieläinvahinkoja). Vahinkojen korvausmäärä oli yhteensä 312 782 €, mikä oli noin 22 % pienempi kuin vuonna 2020 (401 073 €).

Karhun aiheuttamia vahinkoja mehiläistarhaukselle kirjattiin yhteensä 88 (130). Korvattava summa oli yhteensä 118 448 € (168 307 € v. 2020). Laskua korvaussummassa 30 %. Karhut aiheuttivat korvattavia maatalousvahinkoja peltokasveille ja kootulle sadolle yhteensä 116 vahinkotapahtumassa (139 v. 2020). Korvausten määrä oli yhteensä 76 738 (120 435 € v. 2020) eli laskua 36 %.

Riistavahinkorekisterin mukaan suurpetojen aiheuttamia koiravahinkoja tapahtui 44 kappaletta (61). Korvaussumma laski edellisestä vuodesta 31 %, ja oli yhteensä 148 553 € (215 734 €). Suden aiheuttamia koiravahinkoja korvattiin 32 (näiden lisäksi kahden vahingoittuneen koiran kohdalla eläinlääkärikulut jäivät alle 170 euron korvauskynnyksen) ja ilveksen aiheuttamia seitsemän. Karhun aiheuttamia koiravahinkoja oli kaksi ja tunnistamattoman suurpedon tekemäksi kirjattiin kolme vahinkoa.

Suurpetojen aiheuttamien löydettyjen ja korvattujen porovahinkojen määrä oli yhteensä 4 820 poroa (5 994 v. 2020), joista ahman tappamiksi kirjattiin 1 900 (3 454), ilvekselle 682 (707), karhulle 745 (889) ja sudelle 1 490 (732). Loput kolme (212) kirjattiin tunnistamattomalle suurpedolle. Löydettyjen porojen korvausarvo oli yhteensä 6 791 230 euroa (7 373 107 €), jonka lisäksi paliskunnille maksetaan erikseen laskennallista vasahävikkikorvausta. Vuoden 2021 porovahingot on haettu Riistavahinkorekisteristä 21.1.2022.

Kun löydettyistä poroista maksettujen korvausten lisäksi lasketaan myös vasahävikkikorvaukset (vuoden 2020 päätöksen tasolla laskettuna), porovahinkojen kokonaiskorvaussumma nousee noin 8,9 miljoonan euroon. EU komission asettama maksukatto porovahingoille on 10 miljoonaa euroa. Vahingot voidaan kuitenkin maksaa riistavahinkolain mukaisesti valtion talousarvioon varattujen määrärahojen puitteissa. Jos korvauksia ei voida suorittaa talousarvion puitteissa täysimääräisesti, vähennetään jokaiselta korvaukseen oikeutetulta korvauksen määrää samassa suhteessa. Tämä koskee vain porovahinkoja. Muut suurpetojen aiheuttamat vahingot korvataan täysimääräisesti.

Hirven aiheuttamien korvattavien metsätalousvahinkojen määrä oli vuonna 2021 korvausten mukaan 697 874 (1 341 165) euroa. Tämä on 48 % pienempi summa edelliseen vuoteen verrattuna. Valkohäntäpeurojen aiheuttamia metsätalousvahinkoja korvattiin 906 eurolla (5 489 €). Riistavahinkorekisteriin 21.1.2022 mennessä kirjattujen hirvieläinten aiheuttamia maatalousvahinkoja korvattiin 461 589 euron arvosta (739 347 €).

Suurriistavirka-apu kirjausten perusteella hirven aiheuttamien tehtävien määrä tieliikenteessä nousi hieman ja oli yhteensä 1 675 kpl (1 527 kpl v. 2020). Pienten hirvieläinten tieliikenneonnettomuuksien tehtävämäärä oli yhteensä 12 298 kpl (12 433 kpl), joista valkohäntäpeurakolareita oli 6 674 kpl (7 253 kpl) ja metsäkauriskolareita 5 526 kpl (5 095 kpl). Lisäksi kirjattiin 23 (24) kuusipeura- ja 75 (61) metsäpeurakolaria. Villisika aiheutti 30 (47) SRVA-tehtävää.

Riistatalouden edistäminen

Riistatalouden edistämisen keskeinen tavoite on toteuttaa riistan elinympäristöihin liittyviä kehittämistehtäviä. Tavoite on saada riistataloutta edistäviä elementtejä osaksi maa- ja metsätalouden sekä luonnonsuojelun toimintatapoja ja lisätä toiminnan yhteiskunnallista vaikuttavuutta.

Hoitosuunnitelmien tavoitteita on toteutettu projektiluontoisina tehtävinä mm. hanketoiminnalla, viestinnällä, sidosryhmäyhteistyöllä sekä vaikuttamalla alan lainsäädäntöön, sertifiointiin ja erilaisiin tukijärjestelmiin.

Riistakeskuksen edustajat osallistuivat Sitran rahoittamaan koulutusohjelmaan, joka etsittiin ratkaisuja riistametsänhoidon ja luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseen talousmetsissä. Kokeilussa riistametsänhoidon tarjoaminen osana metsänhoidon palveluja todettiin lisäävän metsänomistajien asiakasyytyväisyyttä. Riistametsänhoidossa koulutettiin metsäalan toimijoita ja osallistuttiin tutkimushankkeisiin sekä esiteltiin toimintatapaa metsätalouden toimijoille. Merkittävin tutkimushanke oli - Kustannusvaikuttavat keinot metsäluonnon monimuotoisuuden köyhtymisen pysäyttämiseksi -yhteistyössä eri organisaatioiden kanssa.

Suomen riistakeskus oli mukana Metsätalouden kehittämiskeskus TAPION Metsänhoidon suositusten laatimisen ohjaus- ja johtoryhmässä ja Monimetsä-hankkeessa. Riistakeskus osallistui myös PEFC-sertifiointikriteerien päivitystyöhön. Vuoteen 2030 asti ulottuvan valtioneuvoston HELMI-ohjelman ja periaatepäätöksen valmisteluun osallistuttiin työ- ja ohjausryhmissä.

Lisäksi riistakeskus oli mukana Kansallisen biodiversiteettistrategian seurantatyöryhmässä, Vieraslaji-asiain neuvottelukunnassa, Vieraslajien seurantatyöryhmässä sekä maaseutuverkoston Ympäristö ja Ilmasto -työryhmässä, jossa käsitellään maatalouden ympäristöohjelmaan liittyviä asioita. Vieraslajityöryhmiin osallistuttiin vuoden 2021 aikana ajatuksena saada lisää pyyntitehoa vierasperäisten pienpetojen pyyntiin.

SOTKA-riistanhoitoyhdistyskonseptit- hankkeessa kehitettiin vaikuttavia konsepteja haitallisten vieraslajien, supikoiran ja minkin, pyyntiin. Tavoitteena oli luoda toimintamalleja, jotka voitaisiin pilotin jälkeen ”kopioida” osaksi laajemmilla alueilla toteutettavaa toimintaa ja tällä tavoin tukea muun muassa Helmi- hankkeen lintuvesien hoitotavoitteita. Kehitystyön kohteena olivat erilliset toimintamallit riistanhoitoyhdistystoimintaan ja saaristo-oloihin.

Riistanhoitoyhdistystoimintamallissa mukana olivat Nokian seudun, Lahden seudun ja Hämeenkyrön-Viljakkalan riistanhoitoyhdistykset. Pyyntin hankkeessa hoitavat koulutetut vieraspetoryhmät, joille järjestettiin mahdollisuus pyytää vieraspetoja pilottiriistanhoitoyhdistysten kaikkien metsästysseurojen alueilla. Pyyntiryhmien toimintaa tuettiin pyyntilaitehankinnoilla ja ryhmille maksetaan pyyntisuunnitelman toteuttamisesta kausikohtainen korvaus. Ryhmät raportoivat tekemästään pyyntityöstä Oma riista- palvelun kautta. SOTKA-vieraspetohanke (mantere) päättyi 31.12.2021 ja hankkeessa saatiin saaliiksi yhteensä 734 supikoiraa ja 56 minkkiä. Huomionarvoista toimintamallin jatkoon kannalta on se, että pilottiyhdistykset ovat halunneet jatkaa toimintaa ja hakeneet jatkorahoitusta MMM:n riistanhoitoyhdistystoiminnan kehittämiseen tarkoitetuista hankevaroista.

SOTKA- Saariston vieraspetokonseptit- hankkeessa kehitettiin koirapyyntiin ja monipuoliseen paikallisen yhteistyöhön perustuva vieraspetojen tehopyyntimalli saaristoalueiden hoitoon yhteistyössä Saaristoluonnon hoito- ja suojeluyhdistyksen ja Luonnon ja riistanhoitosätiön kanssa.

Kaikkiaan pyytäjät saivat saariston hoitoalueilta saaliiksi 92 supikoiraa ja 38 minkkiä. Hankkeen kautta yhteistyö vieraspetojen poistamiseksi erityisesti Saaristomeren alueella on saavuttanut tilan, jossa vieraspetoja voidaan pyytää tehokkaasti laajoilla linnustollisesti arvokkailla alueilla. Supikoiran GPS-seurantaa hyödyntämällä kehitettiin supikoiran pyyntimenetelmiä saaristoon sopiviksi täsmätyökaluiksi.

Saaristossa tapahtuva vieraspetojen poisto tuotti paljon lisää näkyvyyttä ja vieraspetojen haitallisuus ja poistotoimien hyödyt nousivat näkyviksi. SOTKA-saariston vieraspetohanke päättyi 31.12.2021, mutta vieraspetopyynti jatkuu jatkorahoituksen ansiosta myös vuonna 2022.

Helmi-vieraspetohanke on maa- ja metsätalous- sekä ympäristöministeriön rahoittama vieraspetopoistohanke, joka kuuluu osaksi Helmi-elinympäristöohjelmaa. Hankkeen tavoitteena on järjestää tehokas minkin ja supikoiran pyynti 69:lle tärkeimmälle suomalaiselle lintuvedelle. Toimintavastuu on jaettu Metsähallitukselle ja riistakeskukselle. Riistakeskus vastaa 30 lintuveden vieraspetopyyntien järjestämisestä. Hanke alkoi 1.5.2021 ja sen ensimmäinen vaihe jatkuu vuoden 2023 loppuun. Kyseessä on rahallisesti ja toiminnallisesti suurin Suomessa järjestetty vieraspetojen poistohanke.

Hankkeeseen rekrytoitiin viisi riistasuunnittelijaa, jotka organisoivat vieraspetojen tehopyynnin omilla hoitoalueillaan ja tukevat paikallisista metsästäjistä koottujen ja koulutettujen pyyntiryhmien työtä. Riistakeskuksen kohteista pyyntejä oli 17.1.2022 käynnissä 32/39 kohteella. Näille alueilla on siis perustettu vieraspetojen pyyntiryhmä, toimitettu pyyntilaitteet ja tarvittavat sopimukset on allekirjoitettu. Hankkeen pyynnit olivat siis suurimmalla osalla pyyntikohteista käynnissä jo loppuvuodesta 2021.

Ensimmäisen puolivuotisen aikana hankkeen toimintaan kuului mm. rekrytoinnit, suunnittelijoiden ja pyyntiryhmien kouluttaminen, hankemateriaalien (pyyntisopimukset, rhy-sopimukset, koulutusmateriaalien yms.) valmistelu, poikkeuslupien haku ja vieraspetopyyntien järjestäminen käytännössä. Helmi-vieraspetohankkeen avulla pyritään vieraspetojen pyynnistä luomaan jatkuva toimintatapa linnustonsuojelualueiden hoitoon. Sen vaikutukset luontokadon torjunnassa ja luonnon monimuotoisuuden turvaamisessa ovat merkittäviä.

Vuosi 2021 oli Hirvitalousalueiden toiminnan kehittäminen -hankkeen viimeinen toimintavuosi. Hankkeen koulutustoiminta jatkui aktiivisena, vaikka tilaisuudet jouduttiin toteuttamaan lähes kokonaan etäkoulutuksina. Osallistujia tavoitettiin hyvin ja palaute etäkoulutuksista oli positiivista. Toimintavuoden aikana järjestettiin noin 170 koulutustilaisuutta, joissa tavoitettiin arviolta 11 000 henkilöä. Hankkeessa tuotettiin mm. säänkestävät oppaat hirvieläinten valikoivasta verotuksesta, villisikakannan hoidosta ja riistapelloista. Oppaita hankittiin alueille jaettavaksi. Hankkeesta viestittiin säännöllisesti mm. Metsästäjä-lehdessä ja hankkeella oli oma blogi ja podcast.

Toimintavuoden aikana kehitettiin edelleen verotussuunnittelumenettelyä mm. kouluttamalla rhy-toimijoita verotussuunnittelussa. Luonnonvarakeskuksen kanssa riistatiedon visualisointia uudistettiin

kehittämällä metsästyskauden aikana kerran vuorokaudessa päivittyvät hirviraportit sekä valmisteltiin vastaavien peuraraaporttien julkaiseminen. Lisäksi tuotettiin riistanhoitoyhdistysten verotussuunnitelua helpottava verkossa toimiva verotuslaskuri, johon tuodaan taustatiedot automaattisesti aluevalinnan perusteella.

Hankkeessa tuettiin hirvieläintavoitteiden asettamismenettelyä ja tuotettiin tätä varten laaja ennakkomateriaali, jossa kuvattiin hirvieläinten vaikutuksia sekä tuotiin esiin monilajisen kannanhoidon periaatteita. Valkohäntäpeuratavoitteet asetettiin ensimmäistä kertaa numeerisena ja hankkeen toimesta kartoitettiin ennakkoon riistanhoitoyhdistysten ja alueellisten riistaneuvostojen näkemyksiä alueellisista peuratavoitteista.

Hankkeessa suunnattiin merkittävä työpanos tiheän valkohäntäpeurakannan alueella kannansäätelyn tukemiseen. Peurakannan leikkaamistavoitteen tukemiseksi kehitettiin metsästysseurojen toimintaa ja tarjottiin koulutusta valkohäntäpeuran kannansäätelystä sekä viestitiin säännöllisesti peurakannan vähentämistavoitteesta ja tarvittavista toimenpiteistä sekä metsästyksen edistymisestä. Hankkeen toimesta koulutettiin metsästäjiä peurahavaintojen keräämiseksi sekä toimeenpantiin hammasleikeräys ikäryhmien määrittämistä varten.

HTA hankkeen osana toteutettiin 2020–2021 riistapeltoihin liittyvä kokeiluhanke. Hankkeessa tehtiin kokeiluja 6 eri alueella, testattiin siemenseoksia ja selvitettiin, voidaanko riistapeltojen avulla kehittää nykyistä talviruokintaa luontaisempaan suuntaan. Parhaimmilla kokeilualueilla runsas riistakanta ja viljely on onnistuttu sovittamaan hyvin yhteen riistapeltoverkoston avulla. Parhaimmillaan riistapeltoilla parannetaan elinympäristöä monen lajin kannalta ja ne toimivat sorkkariistan ruokinnan selkärangana.

Vuoden lopulla käynnistyi Sorkka- hanke, jonka päätavoitteena on kehittää menetelmiä, joiden avulla sovitetaan entistä paremmin yhteen metsänhoitoa ja sorkkaeläinkantojen hallintaa ilmastokestävästi. Hankkeen tavoitteena on lisätä metsien sekapuustoisuutta, edistää kasvupaikalle parhaiten sopivia puulajeja, vähentää hirvieläinten aiheuttamaa riskiä mänty- ja lehtipuutaimikoille sekä vahvistaa metsä- ja riistatalouden yhteensovittamista.

Vuoden 2021 aikana jatkettiin ostopalvelusopimuksen puitteissa Supikoira After Life -hanketta ja supikoiran tehopyyntiä Lapissa, tavoitteena pysäyttää lajin leviäminen Ruotsiin ja Norjaan. Toiminta on jatkoa vuosina 2010-2013 toteutetulle MIRDINEC LIFE+ hankkeelle. Suomen hanketoiminnan tukema Ruotsi on saanut pienen vakiintuneen kantansa lähes hävitettyä. Toimintaa on laajennettu Merenkurkkuun ja Ahvenanmaan läheiselle Saaristomerelle. Hankkeen rahoitusraami on sovittu vuoden 2024 loppuun asti, kuitenkin siten, että rahoituspäätökset tehdään vuosittaisten budjettien perusteella

Taantuvien riistavesilintujen toimenpideohjelmaa toteutettiin SOTKA-kosteikko- ja vieraspetohankkeilla sekä tärkeimmille luonnonsuojelualueille kohdistuvalla Helmi- vieraspetohankkeella. Ne perustuvat maa- ja metsätalousministeriön hallitusohjelmarahoituksella toteuttavaan SOTKA- hankkeeseen ja tiiviiseen yhteistyöhön maa- ja metsätalousministeriön ja ympäristöministeriön HELMI-ohjelman kanssa. SOTKA-kosteikkohankkeessa kosteikko.fi- sivu toimii hankkeen tiedonjakokananavan ja tämän lisäksi on viestitty aktiivisesti hankkeen omalla facebook-tilillä. Maanomistajien ja metsästysseurojen kosteikkokohde-esityksiä on vastaanotettu hankkeen aikana 201 kpl ja niiden yhteispinta-ala oli 2550 ha.

Maastokäyntejä tehtiin 97 ja kohteita valittiin suunnitteluun 69 kpl. Niiden yhteispinta-ala oli 1 100 hehtaaria. Tarkoituksena on kohdentaa suunnittelu- ja kunnostustyö laajoille ja reheville kosteikko-kohteille, jotka elvyttävät vesilintujen poikastuottoa tehokkaimmin. Kosteikkosopimuksia on allekirjoitettu 27 kpl / 280 ha, joista 22 kpl / 200 ha saatiin toteutukseen. Vuoden 2022 aikana saatetaan loppujen kohteiden suunnittelu loppuun sekä allekirjoitetaan sopimus vähintään 13 ja käynnistetään työmaa vähintään 18 kosteikolla.

Valkohäntäpeuran kanta-arvioiden kehittämistä ja tarkentamista edistettiin erillisellä hankkeella yhteistyössä Luonnonvarakeskuksen kanssa. Kanta-arvioita tarkentava, havaintoihin perustuva Oma riista- työkalu otettiin laajaan käyttöön vuoden 2021 syksystä alkaen. Havaintoja kertyi syyskauden 2021 aikana noin 40 000 peurayksilöstä.

Riistakeskus osallistui myös meri- ja metsähanhien GPS- pannoitushankkeeseen muuttoreittien selvittämiseksi. Aiheesta on muodostettu laaja tutkimuskokonaisuus, jonka avulla voidaan selvittää muuttoreittien lisäksi myös merihanhien metsästyskuolleisuutta.

Hyvinvointia riistataloudesta

Hyvinvointitutkimus

Aiemmat selvitykset ovat osoittaneet, että metsästäjien metsästyksen käyttämä vuotuinen rahamäärä on noin 230 m€ ja työllisyysvaikutukset noin 3 000 htv. Edellisen jatkoksi toteutettu Riistan arvo-selvitys antoi metsästyksen kokonaisbruttoarvoksi 403–705 m€. Metsästyspäivien nettokokonaisarvoksi muodostui 170–242 m€ ja riistanhoidon 123-180 m€.

Riistatalouden yksilötason sekä fyysisiä, henkisiä että sosiaalisia hyvinvointitekijöitä koskeva tutkimus toteutettiin yhdessä Luonnonvarakeskuksen ja Metsähallituksen kanssa, tulokset raportoitiin maaliskuun Metsästäjä-lehdessä.

Jyväskylän ammattikorkeakoulun kanssa on loppuun saatettu hanke ”riistan arvon tulouttaminen Suomessa” jonka tavoitteena oli laajentaa riistan ja metsästyksen arvon oikeudenmukaisen tuloutuksen näkökulmaa valtakunnalliseksi. Hankkeen viimeisenä osiona toteutettiin Taloustutkimuksen tekemänä laaja maanomistajakysely yhdessä riistakeskuksen HTA-hankkeen kanssa. Tulokset raportoitiin alustavasti vuoden loppuun mennessä, mutta aineistoja jatkoanalysoidaan Turun yliopistossa vielä vuoden 2022 puolella. Hirvieläinten metsästyksen arvo nousi metsästyskaudella 2020–2021 205,2 miljoonaan euroon. Arvosta 40 % on riistalihan arvoa ja 60 % elämysarvoa.

Ammattikorkeakoulu Novian johdolla jatkettiin 100 prosenttisella Ely-keskusrahoituksella toteutettua ”Hyvinvointia riistasta”-hanketta, jossa Novia ja riistakeskuksen lisäksi ovat mukana Turun yliopiston Brahea keskus ja Hanken ruotsinkielinen kauppakorkeakoulu Helsingistä. Hankkeen tavoitteena on löytää parhaita käytäntöjä erityisesti valkohäntäpeurakannan hyödyntämiseen ja kannan hallintaan pilottiseurojen kokemusten ja käytänteiden kautta. Riistakeskuksen vastuulla on ollut kerätä pilottiseurojen parhaita kokemuksia ja toisaalta kehittämistarpeita. Hanke päättyy koronan takia vasta vuoden 2022 puolella. Loppuraportin tavoitteena on toimia suunnannäyttäjänä ja esimerkkinä muille peuroja metsästäville seuroille ja seurueille. Samalla tavoite on lisätä valkohäntäpeuran metsästystä erilaisia rajoitteita poistamalla.

Hankkeessa selvitettiin metsästysseurojen mahdollisuutta metsästyksen ja riistanlihan myyntiin verotuskohtelun osalta. Hanketta jatkettiin kahdella erillisellä hankkeella, joista Hyvinvointia peurasta on jalkauttanut Hyvinvointia riistasta -hankkeen pilottituloksia kaikille peuroja metsästäville seuroille ja seurueille. Hanke toteutti kuluttajakyselyn, jossa selvitettiin kuluttajien suhtautumista riistanlihaan ja sen saatavuuteen samoin kuin suhtautumista metsästyksen ylipäättään. Metsästyksen hyväksyntä osoittautui lähes täsmällisesti saman suuruiseksi kuin tasaväliajoin toteutettavissa Taloustutkimuksen selvityksissä. Myönteisesti suhtautuvien osuus oli yli 60 prosenttia.

Hyvinvointia peurasta hanke toteutti myös laajan hirvieläinten metsästäjille suunnatun kyselyn, jonka tuloksia Turun yliopisto analysoi. Tulokset julkaistaan 2022 puolella. Hyvinvointia riistasta -hanketta jalkautettiin Laatia lahtivajoihin Satakunnassa -hankkeella, jossa on edistetty lahtivajojen muuttamista elintarvikehuoneistoiksi, jotta niistä voidaan myydä tarkastamatonta riistanlihaa säädösten mukaisesti. Hankkeessa on ollut mukana runsaasti myös toimijoita koko lounaisesta Suomesta.

Hyvinvointiviestintä

Riistatalouden hyvinvointivaikutuksia ja riistatalouden arvoa esiteltiin laajasti kaikissa riistakeskuksen viestimissä.

Riistatalousverkostojen tukeminen

Yhteistyössä laajaoissa Hyvinvointia riistasta, Hyvinvointia peurasta ja Laatia lahtivajoihin - hankkeissa selvitettiin valkohäntäpeuran metsästyksen tuomia mahdollisuuksia edistää yleishyödyllisten yhteisöjen eli metsästysseurojen kaupallista metsästystä, lihan myyntiä ja aktivoida alan toimijoiden verkostoitumista

Palvelut

Asiakaspalvelu ja neuvonta

Asiakaspalvelun ja neuvonnan asiakaskunnasta pääosa on metsästäjiä, mutta yhteyttä ottavat myös muut kansalaiset ja kysymysten kirjo on laaja. Asiakaspalvelussa vastataan riistatalouteen ja riistakeskuksen toimialaan liittyviin asiakkaiden kysymyksiin. Tarvittaessa asiakas ohjataan muiden vastuuviranomaisten puoleen.

Asiakaspalvelu hoiti vuoden 2021 aikana puheluita noin 3 200 kpl ja sähköpostiviestejä lähes 1 200 kpl. Yhteydenottojen määrä on suurinta kesällä ja alkusyksystä uuden metsästysvuoden alkaessa. Yksittäiset tapahtumat voivat hetkittäin nostaa asiakaskontaktien määrää ympäri vuoden. Asiakaspalvelu on varautunut myös ns. maalittamisen kohteeksi joutumiseen yhteiskunnallista keskustelua herättävien tapahtumien tai riistahallinnon toimien vuoksi.

Oma riista -palvelulla on oma asiakaspalvelunumero ja -sähköposti. Oma riista-helpdeskissä työskenteli vuonna 2021 yksi toimihenkilö sekä hirvitalousaluesuunnittelijoita. He osallistuvat myös Oma riista -palvelun kehittämiseen ja testaamiseen sekä kouluttavat etenkin riistanhoitoyhdistysten toiminnan ohjaajia. Asiakaspalvelu tukee Oma riista-helpdeskin toimintaa vastaamalla sen ylivuotopuheluihin.

Metsästäjäpalvelut

Metsästäjäpalveluiden avainasiakkaina ovat metsästyksestä kiinnostuneet kansalaiset sekä riistanhoitomaksun maksaneet metsästäjät. Suuri asiakasryhmä ovat nuoret ja koululaiset, joten myös nuorisotyön kehittäminen ja edellytysten luominen on olennainen osa tuotettavaa palvelua. Osaprosessissa huolehditaan metsästäjien juridisesta sekä eettisestä valistuksesta ja tuotetaan konkreettisia koulutusmateriaaleja eri aiheista. Koulutusmateriaaleja ylläpidetään ja julkaistaan Riistainfo-sivustolla, jota ylläpidettiin päivittäin tietoja mm. lainsäädännössä tapahtuneista muutoksista. Koulutustoiminnassa ja viestinnässä otettiin huomioon eettisen ja kestävän metsästyksen harjoittamiseksi tarpeelliset näkökulmat ja niitä tuotiin esiin metsästäjille suunnatuissa koulutusmateriaaleissa sekä tiedotteissa ja lehtiartikkeleissa.

Ennen vesilinnustuskauden alkua järjestettiin yhteistyössä Suomen Metsästäjäliiton kanssa webinaari turvallisuusasioista, lainsäädännöstä sekä Vastuullinen vesilinnustaja -sivustosta. Lainsäädäntöosuus kattoi muun muassa saaliskiintiörajoitukset ja metsästysrajoitukset sekä taantuneiden lajien rauhoitukset ja suositukset kestävän metsästyksen toteuttamisesta. Muutoinkin ylläpidettiin aktiivista etäkoulutusten järjestämistä eri koulutusaiheissa.

Metsästäjätutkintoon valmentavan koulutuksen kouluttajille järjestettiin valtakunnallinen webinaari ja aloitettiin sähköisen Metsästäjän oppaan ryhmälisenssin myynti julkisille oppilaitoksille sekä puolustusvoimien varusmiespalvelusta tarjoaville yksiköille.

Suomen riistakeskus toimi vetovastuussa ”Uuden metsästäjän paketin” uudistamisessa metsästäjätutkintojen yhteydessä riistanhoitoyhdistysten toimesta jaettavaksi esitemateriaaliksi. Uudistus toteutettiin yhteistyössä Suomen Metsästäjäliiton ja Metsähallituksen kanssa. Paketti postitettiin vanhassa muodossa 01.10.2020 – 30.10.2021 välisenä aikana metsästäjätutkinnon suorittaneille henkilöille ja uudistettujen esitteiden jakaminen aloitettiin riistanhoitoyhdistysten toimesta metsästäjätutkintotilaisuuksissa 1.11.2021.

Riistanhoitoyhdistyksille lainattaviksi tuotettiin sään kestävä esittelykäyttöön ja nuorisotoimintaan tarkoitetut roll-upit metsästäjätutkinnosta, SRVA-toiminnasta, hirvieläimistä sekä pienpedoista. Uuden metsästäjän pilottikoulutusten jatkoa ryhdyttiin valmistelemaan, koska jo suunniteltuja ja osin järjestettyjä pilottikoulutuksia jouduttiin keskeyttämään koronaepidemian vuoksi.

Oma riistan käyttöönottoon ja ominaisuuksiin liittyvät opastusvideot ja käyttöohjeet julkaistaan Riistainfon Oma riista -ohjeet -osiossa. Riistanhoitoyhdistysten toimijoille on oma osionsa, jossa julkaistaan viestinnän ja hallinnon asioiden lisäksi myös materiaaleja nuorisokouluttajille ja tietoa julkisissa hallintotehtävissä toimimisesta.

Riistanhoitoyhdistysten tukiprosessi

Rhy-tuen osaprosessi toteuttaa osaltaan riistahallintolaissa säädettyä riistanhoitoyhdistysten toiminnan tukemista ja ohjaamista. Riistanhoitoyhdistysten toiminnanohjaajien kouluttaminen ja tukeminen sekä toiminnan kehittäminen on rhy-tuen keskiössä. Toiminnanohjaajien ammattiosaamista on tuettu lähi- ja etäkoulutuksella ja henkilökohtaisella neuvonnalla. Poikkeuksellinen vuosi aiheutti edelleen merkittävästi lisätyötä päivittäisessä toiminnanohjaajien tukemisessa ja neuvonnassa.

Toiminnanohjaajan työvälaineiden kehittämistä on jatkettu Oma riista -palvelun lisääntyneillä toimintoilla. Metsästyksenselvontatapahtumien tallennukseen ja raportointiin tarkoitettua ominaisuutta ryhdyttiin kehittämään Oma riistaan, ja tarkoitukseen saatiin loppuvuodesta erityisavustuspäätös ministeriöstä. Metsästyksenselvoja saa merkittävä jo maastossa selvontatapahtuman tiedot, jotka toiminnanohjaaja sitten hyväksyy. Näin saadaan koottua ajantasaista tietoa riistanhoitoyhdistysten tekevästä metsästyksenselvonnasta. Tiedostonjakopalvelu, jolla korvattiin aiempi Dokumenttiarkisto, saatiin käyttöön joulukuussa.

Riistanhoitoyhdistysten hallintokoulutusmateriaalia päivitettiin, ja etenkin tarkennettiin riistanhoitoyhdistyksen roolia välillisenä julkisen hallinnon toimijana, itsenäisenä työnantajana ja viestijänä huomioiden puheenjohtajien ja toiminnanohjaajien lisäksi myös hallitusten jäsenten toiminta. Koronatilanteesta joutuen hallintokoulutuksia ei saatu pidettyä lähikoulutuksina. Koulutukset pyritään toteuttamaan lähikoulutuksina, mutta koronatilanteen estäessä tämän ne järjestetään verkkokoulutuksina.

Aiemmin toimintansa aloittaneita yhdistyneitä riistanhoitoyhdistyksiä ohjattiin ja neuvottiin etenkin toiminnanohjauksen, hallinnon ja talouden tehtävissä ja kehittämisessä. Riistanhoitoyhdistysten vapaaehtoista yhdistymistä on edelleen tuotu esille mahdollisuutena kehittää toimintaa. Yhdistymiseen tärkeitä alustavia keskusteluja ja neuvotteluja on käyty muutamien riistanhoitoyhdistysten kanssa.

Riistanhoitoyhdistysten vuosikokouksiin tehtiin valmiit malliesityslistat ohjeineen ja ohjeistuksineen. Samoin tehtiin malliesityslistat ohjeistuksineen riistanhoitoyhdistysten aluekokouksia varten aiempien vuosien tapaan.

Koronatilanne rajoitti riistakeskusalueilla pidettävien riistanhoitoyhdistysten toiminnanohjaajien ja puheenjohtajien sekä muille riistanhoitoyhdistyksen toimijoille tarkoitettujen koulutus- ja neuvottelutapahtumien järjestämistä lähikoulutustilaisuuksina. Osa tilaisuuksista kyettiin järjestämään lähikoulutuksina, mutta tilaisuuksia järjestettiin myös etäyhteyksillä.

Uusille toiminnanohjaajille tarkoitetulle viikonlopun mittaiselle toiminnanohjaajien peruskurssille Tampereella osallistui 30 uutta, jo aloittanutta tai vasta aloittelevaa, toiminnanohjaajaa ympäri Suomen. Osallistujamäärä oli suuri, koska vastaavaa kurssia ei vuonna 2020 koronatilanteen vuoksi voitu järjestää. Tilaisuudessa uusille toiminnanohjaajille annettiin kattava kuva riistahallinnosta ja etenkin riistanhoitoyhdistyksen sekä toiminnanohjaajan roolista riistahallinnon keskeisenä toimijana. Tuolloin päästiin myös aloittelemaan uusien hallintokoulutusmateriaalien käyttöä.

Riistanhoitoyhdistysten toimintasuunnitelmiin kirjattuja koulukäyntejä ja nuorisotapahtumia järjestettiin toimintavuoden aikana aiempaa vähemmän koronapandemian vuoksi. Toteutuneita tilaisuuksia tuettiin kouluihin vietävällä materiaalilla, jota hankittiin myös tuleviin tarpeisiin riistanhoitoyhdistyksiin toimitettavaksi.

Rhy-tuki ja metsästäjäpalvelut toteuttivat pilottihankkeen Seppo-pelillisyyshalustan käyttömahdollisuuksista riistanhoitoyhdistysten kouluvierailujen tueksi. Seppo on sähköinen alusta, joka on suunniteltu mobiiliin oppimiseen ja koulutukseen kaikilla kouluasteilla käytettäväksi. Alustalle voidaan luoda peli mihin tahansa ympäristöön, myös ulkona GPS-karttaa käyttäen, ja siinä voidaan käyttää omia kuva-, video- ja äänimateriaaleja. Pelaajat ratkovat tehtäviä mobiililaitteita käyttäen. Pilotti toteutettiin sosionomi AMK-opiskelijan opinnäytetyönä nimellä ”Riistadigiä - digitaalisesti luontoon pelien avulla”. Toiminnallisessa opinnäytetyössä tavoitteena oli kehittää digitaalisesti pelattavia riista-aiheisia pelejä alakouluikäisille ja luoda näin moderni työkalu riistanhoitoyhdistysten koulu- ja nuorisotoimintakäyttöön. Palaute oli testipelaajilta positiivista ja pelit koettiin mielekkäiksi tavaksi oppia uutta. Pilotin antamien kokemusten perusteella riistakeskus hankki käyttöoikeudet Seppo pelillisyyshalustaan myös riistanhoitoyhdistysten käyttöön vuosille 2022–2023.

SRVA-kehityshanke riistanhoitoyhdistysten suurriistavirka-avun ja poliisin toiminnan kehittämiseksi taajamahirvieläintehtävissä pystyttiin saattamaan loppuun. Hankkeessa tuotettiin laadukkaita koulutuspaketteja ja niihin liittyvää materiaalia turvallisen SRVA- ja poliisitoiminnan tueksi taajamahirvieläintehtävillä. Suunniteltu materiaali soveltuu myös riistanhoitoyhdistysten SRVA-toimijoiden perus- ja jatkokoulutukseen. Syksyn aikana hanke jalkautettiin järjestämällä maanlaajuisesti 22 koulutustilaisuutta, joihin osallistui riistanhoitoyhdistysten toiminnanohjaajia ja SRVA-yhteyshenkilöitä sekä riistakeskuksen toimihenkilöitä.

SRVA-hälytyspuhelinjärjestelmän hankinta kilpailutettiin loppuvuodesta ja järjestelmän toimittajana jatkaa NSF-Telecom Oy seuraavat kolme vuotta. Maa- ja metsätalousministeriön myöntämän määrärahan avulla SRVA-hälytyspuhelinjärjestelmän palvelu on maksutta poliisin ja riistanhoitoyhdistysten käytössä.

Suomen riistakeskus kerää tietoa SRVA-tapahtumista omaan sähköiseen asiointipalveluunsa Oma riistaan. Tietojen keräämisen tekevät riistanhoitoyhdistysten SRVA-toimijat. SRVA-tietoa riistaeläinonnettomuuksista julkaistaan myös avoimena datana, jota on mahdollista noutaa rajapinnan kautta. Avoin datan siirrossa tarvittava rajapinnan määrittelydokumentti löytyy Suomen riistakeskuksen avoin data -sivulta.

Oma riistan SRVA-raportointi yhdessä hälytyspuhelinjärjestelmän tuottaman datan kanssa antaa kokonais kuvan riistanhoitoyhdistysten organisoimasta SRVA-vapaaehtoistoiminnasta. SRVA-tapahtumista tehtiin 15 717 kirjausta vuoden 2021 aikana.

Osaprosessissa toimivat valtakunnallisissa tehtävissä rhy-koordinaattori, SRVA-vastaava ja yksi määräaikainen toimihenkilö. Riistanhoitoyhdistyksiin tuki jalkautuu pitkälti aluetoimistojen toimihenkilöillä olevien rhy-tukiroolien kautta.

Sisäiset palvelut

Tukipalvelut/sisäiset palvelut

Tukipalvelut toteuttavat strategista tavoitetta, jossa toimintaresurssit siirretään mahdollisuuksien mukaan tukipalveluista ydinprosessien käyttöön. Tavoitetta toteutetaan henkilöstölinjauksilla, rekrytointien suuntaamisella ydintoimintoihin sekä tietojärjestelmäratkaisuilla. Riistakeskuksen sisäisten ratkaisujen lisäksi tehostamismahdollisuuksia haetaan selvittämällä yhteistyömahdollisuuksia muiden hallinnonalan laitosten kanssa.

Toimintavuonna mahdollistettiin teknisillä ratkaisuilla edellytykset toimipaikkariippumattomalle työtilalle maantieteellisesti hajallaan olevassa organisaatiossa. Tämä on korostunut erityisesti koronapandemian aikana. Yhtenäinen omassa hallinnassa oleva infra mahdollisti etänä työskentelyn sekä lähes normaalitilanteen mukaisen toiminnan ja aikaansaavuuden kuluneena vuonna.

Informaatiopalvelut

Riistakeskus toimii arkistolaitoksen sähköisen arkistoinnin luvan puitteissa ja näin ollen kaikki riistakeskuksessa arkistoitavat asiakirjat arkistoidaan vuodesta 2020 alkaen vain sähköisessä muodossa.

Varasto- ja logistiikkapalvelut tuotettiin edelleen ulkoistettuina Booky.fi Oy:n toimesta. Palvelun kilpailuttamisen ja sopimuksen ehtojen tiukentamisen jälkeen aiemmin ilmenneet puutteet ja viiveet toimintustusten suhteen ovat käytännössä loppuneet. Palvelutasosopimuksessa on varmistettu aiempaakin paremmin riistanhoitoyhdistysten palvelutason säilyminen riittävällä tasolla.

Käännöstuen osaprosessi toimii riistakeskuksessa siten, että kaikki käännöstyöt ohjataan käännös vastaavalle, joka hoitaa suurimman osan käännöksistä itse tai delegoi pienemmän käännöstyön jollekin riistakeskuksen henkilölle. Suuremmat käännökset hoidetaan riistakeskuksen ulkopuolella alihankintana. Toimintavuonna käännettiin 170 erillistä toimeksiantoa ulkopuolisilla kääntäjillä. Riistakeskuksen sisäisenä työnä toteutettiin 93 erillistä käännöstä. Käännöksistä 95 % tehtiin suomesta ruotsiin. Käännöstuen osaprosessi ei kuitenkaan tuota Jägaren -lehden käännöstä, vaan siitä vastaa Metsästäjä-lehden toimitus.

Infrastruktuuripalvelut

Tietojärjestelmätuella on riistakeskuksessa asiantuntijan ja tukipalvelun rooli suhteessa muihin prosesseihin. Tietojärjestelmätuen osaprosessin tehtävänä on osallistua ja vaikuttaa ydinprosessien tarvitsemien järjestelmien määrittelyyn ja varmistaa, että minkäänlaista ei-toivottua fragmentoitumista tai päällekkäisiä rakenteita ei pääse eri prosessien palvelujen osalta syntymään. Kokonaisuuden tulee pysyä hallinnassa ja julkisen riistakonsernin tietohallintostrategian raameissa. Toteutettavien järjestelmäominaisuuksien tulee lisätä tuottavuutta ja prosessien nopeutta sekä vapauttaa mahdollisuuksien mukaan manuaalisesta työstä. Tietojärjestelmätuen asiantuntijat toimivat tuoteomistajina riistakeskuksen osalta ja tuottavat alihankkijalla ydinprosessien määrittelemät ominaisuudet tarvittaviin järjestelmiin. Oma riista -palvelua kehitetään Kanban -menetelmää lähes täysimittaisesti hyödyntäen.

Oma riista -kehittämistyön tuloksena on syntynyt tietojärjestelmäkokonaisuus, joka nivoo eri toimijoiden tuottamaa riista- ja asiakastietoa yhteiseen julkaisualustaan ja pääsynhallintaan sekä vähentää päällekkäisyyksiä. EU:n tietosuojadirektiivin voimaantulon vaatimukset ovat osaltaan jossain määrin vaikeuttaneet ja hidastaneet riistakonsernin laitteiden järjestelmien ja tietokantojen integraatiota. Erillislainsäädännön tai sopivien säädösten puuttuessa ovat jotkin aiemmin linjatut tiedonsiirto- ja luovutusratkaisut tulleet kyseenalaisiksi edellä mainittujen yleissäädösten vaatimusten osalta, aiheuttaen sen, että jo tehtyjä ratkaisuja pitää tarkastella uudelleen.

Oma riista -palvelussa haetaan lähes kaikki riistakeskuksen myöntämät lupatyyppit, tallennetaan saalisilmoitukset, tehdään metsästyksenjohtajien ilmoitukset sekä voidaan hallita metsästäjän omia tietoja. Kehittyneet paikkatieto- ja mobiiliominaisuudet ovat lisänneet riistatiedon luotettavuutta, ajantasaisuutta sekä tarkkuutta. Rekisteröityminen on toteutettu Suomi.fi -tunnistautumispalvelun avulla. Oma riista -kirjautumismoduli on käytössä myös useissa muissa riistakonsernin palveluissa.

Vuonna 2021 toteutettiin metsästyksenjohtajien ilmoitusominaisuudet mobiilipalveluun, eli maastosovellukseen. Valkohäntäpeurojen havaintotietojen keruu otettiin käyttöön pilotin jälkeen jahdin alkua vuonna 2021. Niin sanotut POI- pisteet (Point of Interest) otettiin käyttöön syksyllä. Oma riistaan voi siten tallentaa jahdin kulkua ja turvallisuutta helpottavia paikkapisteitä, kuten passipaikat ja riistanhoidolliset kohteet. Tavoitteena on niiden yhteiskäyttö koiratutkavalmistajien kanssa.

Metsähallituksen kanssa synkronoitiin vuoden aikana hirvieläinten eri lupahakuihin liittyviä toiminnallisuksia edelleen. Valtionmaidon kartta-aineistoihin liittyvät ongelmat helpottivat vuoden aikana. Niiden käsittelyssä on kuitenkin jatkossakin odotettavissa ylimääräistä työtä ja selvittelyä riistakeskuksen osalta.

Lupahallinto- ja raportointiominaisuuksien rakentamista jatkettiin vuoden 2021 puolella Oma riistaan MMM:n erityisavustushankkeen päätyttyä 2020 lopussa. Lupatoimintoja kehitetään jatkuvasti uusien vaatimusten ja säädösviilauksen myötä.

Metsästäjärekisteri toimii integroituna Oma riista -palveluun. Näin metsästäjä näkee omat metsästäjärekisterissä olevat tietonsa Oma riista -palvelussa ja voi mm. tulostaa itselleen todistuksia sekä otteen metsästyskortistaan.

Tietojärjestelmätuki käsittelee myös mahdolliset tietoturvapoikkeamat. Kuluneelle vuodelle sattui neljä poikkeamaa. Vakavimmasta raportoitiin MMM:n tietoturvaprotokollan mukaisesti sekä tietosuoja- ja valtuutetulle.

Taloushallinto ja henkilöstöpalvelut

Taloushallinnon osa-alueita ja toimintoja hoidetaan Suomen riistakeskuksessa hajautetusti organisaation eri toimipisteistä. Taloushallinnon roolit on keskitetty seitsemälle henkilölle, jotta ydintoiminoille saadaan vapautettua resursseja ja rekrytoinnit voidaan tehdä ydinprosesseille. Sisäisten palvelujen rooleja on voitu kierrättää siten, että tapahtuneet eläköitymiset eivät ole aiheuttaneet välittömiä rekrytointitarpeita sisäisille palveluille ja taloushallinnon roolit hoidetaan aiempaa pienemmällä henkilöstöllä.

Taloushallinnon perusprosessien toiminnallisuutta analysoidaan mm. sisäisen tarkastuksen raporttien perusteella. Laskujen vastaanotto ja kierrätys toimivat ulkoistettuina.

Riistakeskuksen työehtosopimuksen kaksivuotinen kausi alkoi 3.4.2020. Työntekijäosapuolet irtisanoivat sopimuksen marraskuun loppuun 2021 mennessä, joten neuvottelutunnustelut uudesta sopimuskaudesta alkoivat liittojen välillä loppuvuodesta 2021.

Työtuntien kirjaaminen Suomen riistakeskuksessa tapahtuu toimihenkilön työrooleihin perustuen. Näin voidaan tarkasti selvittää roolien todellinen työmäärä ja kohdentaa kustannukset paremmin eri prosesseille ja projekteille. Vuosi on jaettu kahteen seurantaosaan, joiden osalta jakautumista seurattiin sekä tuntien kohdentumisen, että kokonaistuntien kertymisen osalta. Tuntien jakautuminen prosesseille ilmenee kuvaajasta sivulla 41. Työtuntien kokonaiskertymän seurantaan käytettiin myös ennaltaehkäisevästi työtuntikertymien tasaamiseksi.

Vuoden aikana toteutettiin 8 hankintaa julkisella hankintamenettelyllä. Hirviin ja suurpetoihin liittyvät vahinkojen ennakkotorjunta- ja suojausmateriaalin hankintoja on toteutettu myös muilla kuin julkisilla hankintamenettelyillä. SOTKA-kosteikkoihin ja HELMI-lintuvesien vieraspetohankkeisiin liittyen tehtiin lukuisia hankintoja, joista suurin osa kansalliset kynnsarvot alittavina suorahankintoina. Toimintavuoden aikana päivitettiin Suomen riistakeskuksen taloussäännön nojalla annettu hankintaohje.

Koronaepidemian edellyttämät muutokset ja toimenpiteet toteutettiin riistakeskuksessa mahdollisimman sopivalla intensiteetillä työntekijöiden turvallisuutta vaarantamatta. Vuoden aikana annettiin neljä koronaohjetta. Henkilöstö sai olla kokonaan etätöissä, mutta myös toimistolla oli mahdollista työskennellä hygieniamääräyksiä noudattaen. Läsnäkokouksia vältettiin ja työmatkustaminen oli sallittua välttämättömissä tapauksissa ja erikseen sovittavin poikkeuksin. Organisaation kevätpäivät ja talvipäivät pidettiin webinaarimuodossa. Kehityskeskustelut käytiin toistamiseen etänä.

3.2. PALVELUKYKY JA LAATU

Palvelukyky kuvaa asiakaspalvelun toimivuudelle ja laadulle asetettujen tavoitteiden toteutumisen astetta.

Suomen riistakeskuksen toiminnallisen tuloksellisuuden mittaristo ja tunnusluvut on toteutettu toimintavuonna ja esitetty liitteessä 1 taulukossa 3.

3.3. TOIMINNAN TUOTTAVUUS JA TALOUDELLISUUS

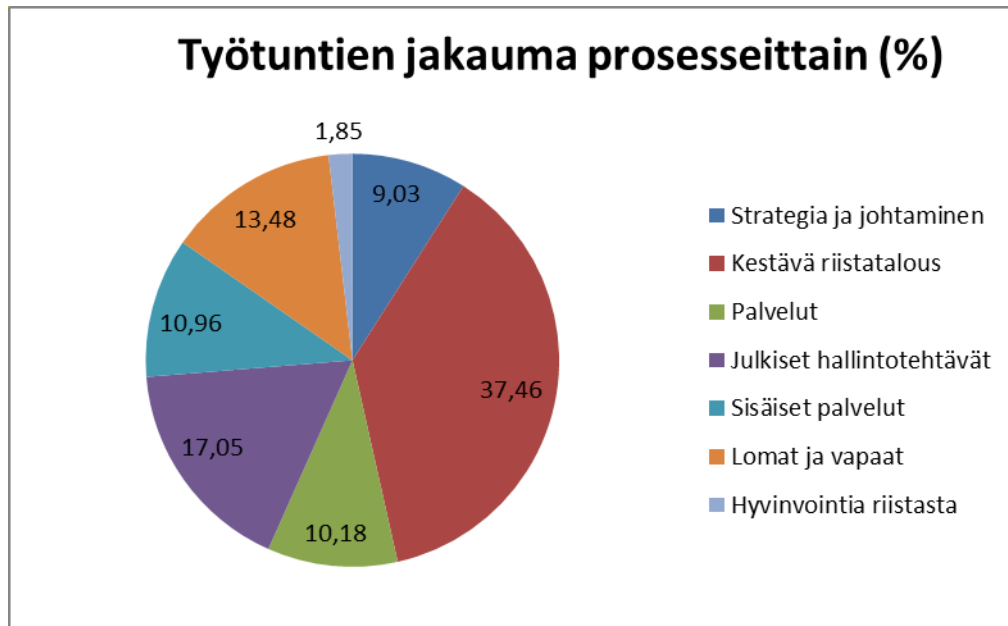
Tuottavuus on panosten ja tuotosten suhde, kun panokset ilmaistaan tuotannontekijöinä.

Taloudellisuus on tuotosten ja panosten suhde, kun panokset ilmaistaan rahana.

Toiminnan tuottavuuden selvittämiseksi tarvitaan siis tietoa suoritteista ja suoritteiden tuottamiseen kuluneesta työmäärästä. Taloudellisuuden määrittämiseksi tarvitaan tietoa tuotantopanosten hinnasta.

Tuottavuuden ja taloudellisuuden mittaamiseksi valittiin muutama keskeinen mittari. Taloudellisuuden tunnusluvut löytyvät liitteen 1 taulukoista 2 ja tuottavuuden taulukosta 5.

Kaavio 2: Kokonaistyöpanoksen (167 397 työtuntia) jakautuminen toimintavuonna 2021 ilmenee seuraavasta kaaviosta.

3.4. MAKSULLISEN TOIMINNAN KUSTANNUSVASTAAVUUS

Suomen riistakeskuksen maksullista toimintaa ovat: 1) hanketoiminta, 2) julkisten hallintotehtävien toimitusmaksut ja 3) varainhankinnan suoritteet: Metsästäjä- ja Jägaren-lehden ilmoitusmyynti ja varastotuotteiden välitys.

Taulukko 1: Kustannusvastaavuuden toteutuminen maksullisessa palvelutoiminnassa ja varainhankinnassa tilivuonna 2021 Suomen riistakeskuksessa.

	Tuotot	Kustannukset	Kustannusvastaavuus
Hanketoiminta	388 665	422 188	92 %
JHT-toiminnot	319 757	1 426 634	22 %
Varainhankinta:			
Metsästäjän ilmoitusmyynti	482 209	202 356	238 %
Palvelutuotteiden myynti	234 239	149 165	157 %

Suomen riistakeskuksen hanketoiminta perustuu erikseen laadittaviin hankesuunnitelmiin ja niille laadittaviin kustannusarvioihin. Kustannusarvioihin mitoitetaan hankkeen suoranaisten henkilöstökulujen ja ostopalvelukulujen lisäksi yleiskustannusosuus, joka vastaa hankkeen henkilötyöpanoksen osuutta Suomen riistakeskuksen yleiskustannuksista. Kaikkiin hankkeisiin ei kuitenkaan voitu kohdistaa täysmittaisia yleiskustannuksia, koska yleiskustannuksia ei ollut esitetty täysmittaisina hankerahoitushakemuksissa.

JHT-toiminnoista saatavat tuotot perustuivat Suomen riistakeskuksen ja riistanhoitoyhdistysten julkisten hallintotehtävien maksuista vuosina 2020 ja 2021 annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (1319/2019) suorittemaksuihin. Ao. asetus on annettu riistahallintolain 33 §:n ja maksuperustelain 8 §:n nojalla. JHT-toiminnoissa on vaikea päästä täyteen kustannusvastaavuuteen, koska maksut nousivat mm. poikkeuslupatapauksissa asiakkaille kohtuuttomiksi. Lisäksi osa suoritteista on säädetty maksuttomiksi.

Palvelutuotteiden välityksen kustannusvastaavuus oli 157 %. Toiminto tuotti ylijäämää palvelutuotteiden välityksen ulkoistamisesta aiheutuneen kustannusten pienenemisen ja uuden Metsästäjän oppaan myynnin pysyttyä lähellä pitkän aikavälin keskimääräistä myyntiä vastaavaa tasoa.

3.5. VOIMAVAROJEN HALLINTA

Suomen riistakeskuksen henkilöstövahvuus ja jakautuminen rahoituslähteittäin esitetään liitteen 1. taulukossa 4. Työpanoksen toteutunut jakautuminen pääprosesseittain vuosina 2012–2021 ilmenee kaaviosta 3.

Suomen riistakeskuksen henkilöstöstrategian keskeisenä tavoitteena on työtyytyväisyyden korkea taso sekä osaamisen kehittäminen.	
--	--

Hankkeiden määrän lisääntymisen johdosta on rekrytoitu 5 uutta määräaikaista henkilöä. Perehdyttäminen ja hankehallinnon järjestäminen on työllistänyt selvästi aiempaa enemmän. Lisäksi eläköitymisen seurauksena on jouduttu roolituksia ja tiimirakenteita kehittämään. Nämä ovat muodostaneet uusia haasteita sekä niin henkilöstöhallinnossa kuin substanssitoiminnoissakin.

Henkilöstöstrategiset linjaukset

- Riistahallinnon ja valtionhallinnon muutokset sekä digitalisaatio edellyttävät henkilöstöltä valmiutta osaamisen uudelleen suuntaamiseen ja kehittämiseen.
- Henkilöstön ammattitaidon kehittämisessä korostetaan tulevaisuuden osaamistarpeita.
- Henkilöstöä kannustetaan omaehtoiseen opiskeluun ja fyysisen kunnon ylläpitämiseen.
- Henkilöstön urakehitys on mahdollistettu.
- Organisaatio toimii hajautetusti, tavoitteeksi otetaan, että pääsääntöisesti kaikkia tehtäviä aluetehtäviä lukuun ottamatta voidaan hoitaa missä tahansa toimipisteessä. On tärkeää myös urakehityksen kannalta.
- Asiantuntijalaitoksen kehittäminen ja riistahallintolain tuomat uudet tehtävät, mm. asiantuntijaroolit ja kansainvälinen toiminta, edellyttävät uudenlaista alan korkeatasoista osaamista.
- Uuden osaamisen hankkiminen tapahtuu 1) henkilöstön olemassa olevaa osaamista hyödyntäen, 2) henkilöstön kouluttautumisella ja 3) uusrekrytoinnilla vakanssien vapautuessa luonnollisen poistuman kautta.
- Työpanoksen ja osaamisen siirto tukipalveluista ydintehtäviin edellyttää tukipalveluiden ja myös ydintoimintojen tietojärjestelmien kehityksen jatkamista työn tehokkuuden lisäämiseksi.
- Työtyytyväisyyden seuranta ja seurannasta saatujen tulosten hyödyntäminen määrätietoisella toimintaohjelmalla.
- Tavoitteena on onnistunut henkilöstöpolitiikka ja esimiestyö sekä onnistuneet kehityskeskustelut.
- Suomen riistakeskuksessa noudatetaan työn vaativuuteen perustuva palkkausjärjestelmä.
- Työajat ovat joustavia kaikille henkilöstöryhmille ja etätyö vakiintunut työtapa rooleissa, joissa se on teknisesti mahdollista ja työn tekemistä tehostavaa.

Vuoden 2021 toimenpiteet osaamisen ja työtyytyväisyyden nostamiseksi

Riistakeskuksessa toimii työhyvinvointiin liittyvien käytännön toimenpiteiden suunnittelijana ja toteuttajana työhyvinvointitiimi. Sen muodostavat lakisääteinen työsuojelutoimikunta sekä hallintopäällikkö ja henkilöstövastaava. Työhyvinvointitiimi kehittää aktiivisesti työhyvinvointia edistäviä toimenpiteitä. Vuoden 2021 alkupuolella päätettiin vuoden 2019 työhyvinvointikyselyn ja vuoden 2020 kehittämissuunnitelman tulosten pohjalta keskeisimmät työhyvinvoinnin kehittämiskohteet ja laadittiin Suomen riistakeskuksen työhyvinvoinnin kehittämissuunnitelma 2021 johdon ja työhyvinvointitiimin yhteistyönä.

Vuoden 2021 kehittämissuunnitelman päätavoitteet olivat:

- Yhteisöllisyyden ja yhteishengen parantaminen
- Tiedonkulun parantaminen
- Työn mitoitukset kohdilleen

Päätavoitteet olivat samat kuin edellisenä vuonna, mutta toimenpiteitä täsmennettiin ja kohdennettiin johtoryhmän kanssa yhteistoiminnassa. Työhyvinvoinnin kehittämissuunnitelma 2022 tuotetaan syksyllä 2021 toteutetun kyselyn tulosten sekä vuoden 2021 aikana esille tulleiden tarpeiden pohjalta lisäten siihen työhyvinvointitiimin ehdottamia tavoitteita. Seuraava työhyvinvointikysely toteutetaan 2023.

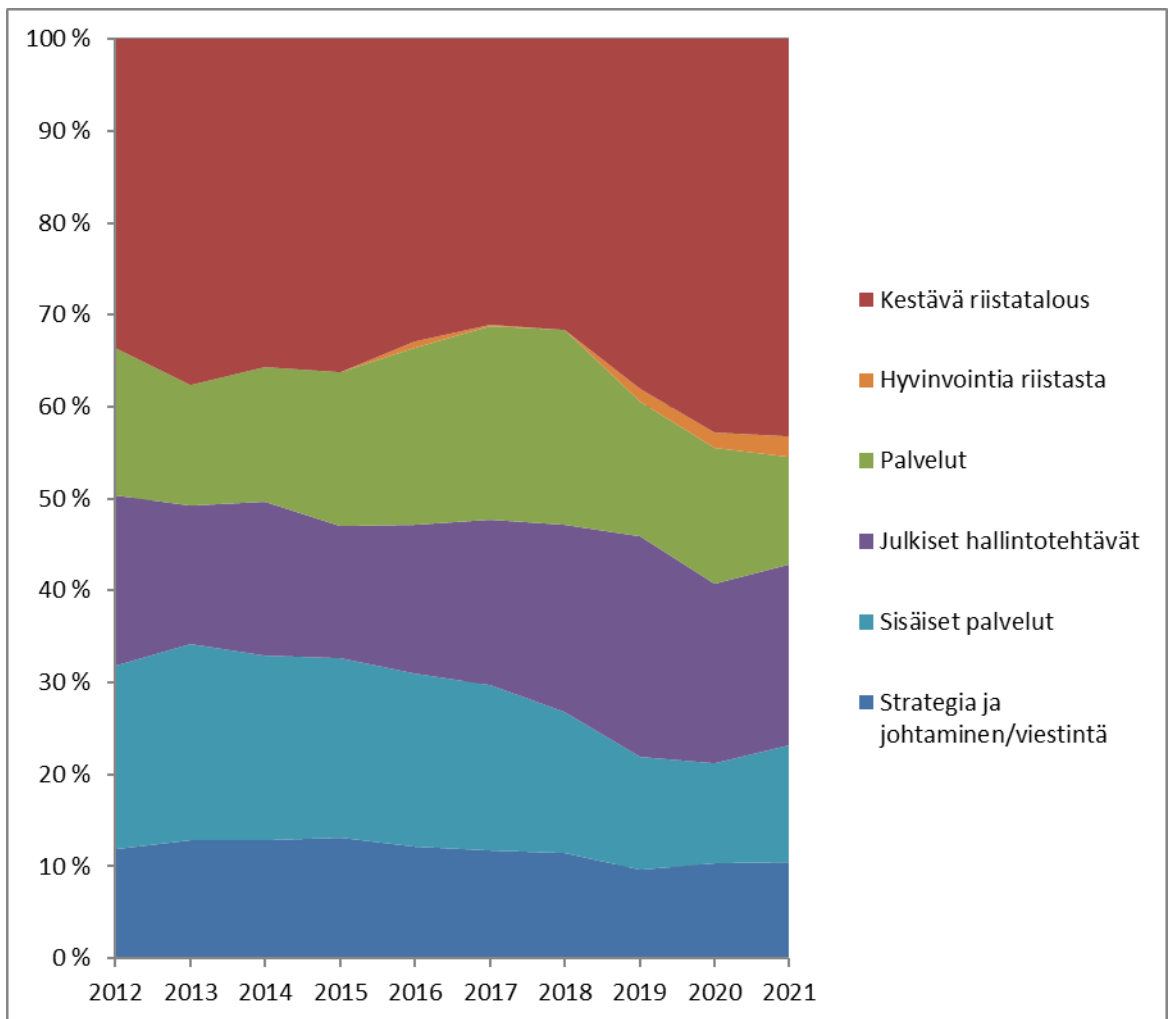
Työhyvinvointi-indeksi noussut, sairaslomat vähentyneet

Koronatilanteesta huolimatta syksyn 2021 työhyvinvointikyselyssä mittarilukuna seurattava työhyvinvointi-indeksi oli jälleen noussut. Nyt indeksiluku 15 oli selkeästi valtakunnan keskiarvon yläpuolella! Mitä ilmeisimmin etänä tehtävä työ onnistuu riistakeskuksessa ja organisoituminen sekä työvälineet ovat tukeneet pandemia-ajan työntekoa. Samansuuntaisena indikaattorina voidaan pitää myös sairaslomien määrää, joka yleisestä trendistä poiketen oli riistakeskuksessa vähenevä.

Kehityskeskusteluissa ja niiden seurantakeskusteluissa kartoitetaan sovittujen roolien osaamistilanne ja esitetään sekä hyväksytään toimenpiteitä osaamisen kehittämisen osalta. Riistakeskuksessa työntekijöillä on aktiivinen rooli osaamisensa kehittämisessä.

Riistakeskuksen roolitukset ja roolien tehtävät ovat jatkuvasti esimiesten ja alaisten saatavilla sähköisesti HR-järjestelmä Sympassa. Kehityskeskusteluissa tarkastetaan roolien vaatimukset ja ajantarve normaalikäytännön mukaisesti. Lisäksi sovittiin työntekijäkohtaisesti työehtosopimuksen mukaisten TYHY-tuntien tekemisestä. Vuonna 2021 voitiin kaikki 24 tuntia käyttää työkykyä tai riistakeskuksen toimintaedellytyksiä edistävään toimintaan.

Kaavio 3: Seuraavassa kuvassa on esitetty työpanoksen toteutunut (2012-2021) kohdentuminen.

Kaaviosta voidaan nähdä, että Kestävän riistatalouden työpanos on kasvanut selkeästi viimeiset neljä vuotta, mikä johtuu erityisesti lisääntyneestä luonnonhoitoon sekä hirvieläinten kannanhoitoon liittyvästä hanketoiminnasta. Sisäisten palvelujen tarkoituksellinen laskeva trendi on väliaikaisesti

kääntynyt nousuun lisääntyneen hankehallinnoinnin johdosta, sekä ennakoivista roolien haltuun-otoista eläköitymiseen liittyen.

Henkilöstötietoja

Suomen riistakeskuksella oli toimintavuoden päättyessä 92 työsuhteessa olevaa toimihenkilöä. Näistä 66 henkilöä oli pysyvässä työsuhteessa ja 26 henkilöä määräaikaisessa työsuhteessa. Luettelo henkilöstöstä on liitteessä 4.

3.6. TOIMINNAN VASTUULLISUUS

Suomen riistakeskus on sitoutunut YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin ja toiminnan vastuullisuudesta raportoidaan valittujen toiminnan kannalta keskeisimpien tavoitteiden mukaisesti.

Riistatalous edistää terveyttä ja hyvinvointia tarjoamalla liikunnallisia harrastusmahdollisuuksia sekä henkistä virkistäytymistä luonnossa. Metsästys on Suomessa monesta Euroopan maasta poiketen säilynyt koko kansan harrastuksena, mikä osaltaan vähentää eriarvoisuutta ja luo harrastusmahdollisuuksia myös haja-asutusalueille. Metsästysmahdollisuuksien turvaaminen kaikille saattaa tulevaisuudessa muuttua entistä haasteellisemmaksi, koska uudet metsästäjät tulevat usein kaupungeista, joiden läheisyydessä on vaikea löytää kysyntää vastaavia metsästysmahdollisuuksia.

Riistanliha on saavuttanut suuren suosion ja hyväksynnän vastuullisena elintarvikkeena, jonka tuotanto ei lisää kasvihuonepäästöjä. Kestävä riistatalous pyrkii edistämään niin maa kuin vesiekosysteemienkin kestävää ja vastuullista käyttöä, mikä ilmenee myös Suomen riistakeskuksen luonnonhoitotavoitteissa.

Riistakeskuksessa nähdään kumppanuudet niin eri talouden sektoreiden kuten maa- ja metsätalouden sekä riistanhoidon välillä kestävän kehityksen edellytyksinä niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin.

4. KESKEISET TUOTTAVUUS- JA KEHITTÄMISTAVOITTEET SEKÄ INVESTOINTIHANKKEET

Tulossopimuksen keskeiset tuottavuus- ja kehittämistavoitteet sekä investointihankkeet ovat seuraavat:

<ul style="list-style-type: none"> • Riistanhoitoyhdistysten toiminnan ja toiminnanohjauksen kehittäminen. Kannustaa riistanhoitoyhdistysten vapaaehtoiseen yhdistymiseen ja toiminnanohjauksen ammattimaistamiseen. Hallinnollisen taakan ja byrokratian keventäminen ja vapaaehtoistoimijoiden resurssien keskittäminen strategiaan ydintehtäviin • Riistakantojen seurantojen sekä niitä tukevien tietojärjestelmien kehittäminen, jotta turvataan tutkimuksen uuden suuntaamisesta huolimatta riittävä tietotaso riistapoliittisen päätöksenteon pohjaksi 	<p>3</p> <p>5</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Riistahallinnon digitalisointi jatkuu julkisen riistakonsernin tietohallintostrategian mukaisesti. Tavoitteena ovat asiakkaille sujuvat ja kattavat digitaaliset palvelut, jotka samalla mahdollistavat riistakonsernin resurssien keskittämisen ydintehtäviin sekä kustannustehokkaan prosessimaisen alueille hajautetun toiminnan. Järjestelmiä kehitettäessä otetaan huomioon, että Riistakeskus vastaa myös riistanhoitoyhdistysten tarvitsemien yhteisten tietojärjestelmien kehittämisestä. 	<p>4</p>

Riistakonsernin digi-ekosysteemin kehitys Oma riistan osalta on onnistunut hyvin ja toiminnot ovat vakiintuneet käyttöön. Järjestelmä on jatkuvan kehityksen alla, joten uusia ominaisuuksia kehitetään ja otetaan käyttöön rahoituspohjan salliessa.

Riistakonsernin laitosten erilaiset toimintakulttuurit ovat tuoneet kuitenkin hankaluuksia yhteisesti tunnistettujen tavoitteiden ja palveluiden toteuttamisessa. Esimerkiksi muualla käytettyjen raja-aineistojen epätarkkuudet suhteessa maanmittauslaitoksen virallisiin raja-aineistoihin ovat edelleen hankaloittaneet hirvilupakäytäntöjen yhtenäistämistä ja työn tehostamista.

HTA-hankkeessa tuotettiin Luonnonvarakeskuksen riistahavainnot.luke.fi-palveluun hirviverotuslaskuri aiemmin hajanaisen tiedon koostamiseksi yhteen työkaluun. Laskuri on ollut käytössä kevästä 2021 lähtien ja sitä ovat päässeet hyödyntämään myös riistanhoitoyhdistykset. Monilajisuusaspekti saadaan kyseisessä palvelussa tuomalla kartalle esimerkiksi suurpetoihin ja hirvieläimiin liittyvät paikkatiedot samalla karttapohjalle.

Riistanhoitoyhdistysten valtionavustuksen perusteena olevien toimintatietojen keruun automatisointi aina hakemukseen saakka saatiin alkuvuonna 2021 valmiiksi.

Riistavahinkokisterin projektin puitteissa pyrittiin aiempaan tapaan varmistamaan, että kyseinen palvelu tuottaa lisäarvoa myös riistanhoitoyhdistyksille. Riistavahinkokisterin käyttömahdollisuus on myös riistanhoitoyhdistyksen toiminnanohjaajilla Oma riista -tunnistautumisen kautta. Toiminnanohjaajilla on siten kattavasti informaatiota saatavilla esimerkiksi lupiin liittyvien lausuntojen antamiseen sekä riistaeläinten aiheuttamien vahinkojen hahmottamiseen.

Riistakeskuksen sisäiset tiimi- ja kehittämispalaverit tapahtuivat etäkokouksina. Webinaarikäytännöt muuttuivat koronatilanteestakin johtuen pääsäännöksi. Myös ulkoiselle asiakaskunnalle järjestettiin vuoden aikana etätilaisuuksia riistakantojen hoitoon ja julkisiin hallintotehtäviin liittyen ja niiden järjestämiseen liittyvä osaaminen kehittyi merkittävästi. Etäpalaverikäytäntöjen kehittyminen on suurelta osin myös mahdollistanut matkakustannusten pienenemisen.

5. TILINPÄÄTÖS

5.1. TULOSLASKELMA

Tuloslaskelma	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
Varsinainen toiminta		
Tuotot	777 912,68	719 465,10
Kulut		
Henkilöstökulut	-5 766 831,08	-5 224 078,05
Poistot	-45 347,91	-50 574,63
Muut kulut	-6 602 302,11	-6 070 608,30
Kulujäämä	-11 636 568,42	-10 625 795,88
Varainhankinta		
Tuotot	716 448,14	708 342,50
Kulut	-352 004,53	-373 866,32
Kulujäämä	-11 272 124,81	-10 291 319,70
Sijoitus- ja rahoitustoiminta		
Tuotot	7 122,66	20 530,82
Kulut	-290,14	-91,39
Kulujäämä	-11 265 292,29	-10 270 880,27
Yleisavustukset	11 435 430,31	10 562 124,23
Tilikauden tulos	170 138,02	291 243,96
Tilikauden yli-/alijäämä	170 138,02	291 243,96

5.2. TASE

Tase	31.12.2021	31.12.2020
V a s t a a v a a		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Muut pitkävaikutteiset menot	53 346,19	58 496,36
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	40 279,31	61 026,57
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	40 279,31	61 026,57
Sijoitukset	1 318 694,00	1 369 694,00
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	1 412 319,50	1 489 216,93
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Muu vaihto-omaisuus	115 306,95	85 447,91
Muut pitkäaikaiset saamiset	14 836,80	14 836,80
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	31 257,16	26 726,28
Muut saamiset	2 671 096,90	2 808 242,86
Siirtosaamiset	252 902,52	153 906,17
Rahoitusarvopaperit	4 726,08	4 726,08
Rahat ja pankkisaamiset	4 919 275,05	4 736 385,14
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	8 009 401,46	7 830 271,24
V a s t a a v a a yhteensä	9 421 720,96	9 319 488,17
V a s t a t t a v a a		
OMA PÄÄOMA		
Arvonkorotusrahasto	425 724,83	476 724,83
Muut rahastot	164 085,67	169 846,13
Edellisten tilikausien ylijäämä	2 700 914,56	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämän lisäys	0,00	2 409 670,60
Tilikauden yli-/alijäämä	170 138,02	291 243,96
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	3 460 863,08	3 347 485,52
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Saadut ennakot	4 260 057,08	4 274 140,37
Ostovelat	576 238,78	483 788,76
Muut velat	118 047,79	97 969,69
Siirtovelat	1 006 514,23	1 116 103,83
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	5 960 857,88	5 972 002,65
V a s t a t t a v a a yhteensä	9 421 720,96	9 319 488,17

5.3. TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Arvostusperiaatteet ja -menetelmät

Muut aineelliset hyödykkeet on arvostettu hankintamenoonsa, vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Pysyvien vastaavien sijoitusten arvostus perustuu markkinahinta-arvioon.

Vaihto-omaisuus on arvostettu jälleenhankintahinnan tai sitä alemman myyntihinnan määräisenä. Suomen riistakeskuksen rahoitusomaisuuteen merkityt saamiset arvostetaan nimellisarvoonsa, kuitenkin enintään tätä alhaisempaan todennäköiseen arvoonsa.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on arvostettu hankintamenoonsa tai tätä alhaisempaan todennäköiseen luovutushintaansa. Velat on arvostettu nimellisarvoonsa tai tätä korkeampaan vertailuperusteen mukaiseen arvoon.

Jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Suomen riistakeskuksen omistaman kuluvaan käyttöomaisuuden hankintameno poistetaan ennalta laaditun suunnitelman mukaisesti. Tilikauden poistoina kirjataan kuluksi tasapoistoa vastaava määrä.

Käyttöomaisuuden hankintahinta vähennetään kerralla, jos omaisuuden käyttöikä on enintään kolme vuotta tai jos kyse on niin sanotusta pienhankinnasta. Pienhankinnalla tarkoitetaan yksittäistä kuluvaan käyttöomaisuutta, jonka hankintahinta on enintään 1 200 euroa yhteissummaltaan tilikaudella enintään 3 600 euroa.

Hyödyke	Pitoaika	Poistoprosentti ja -menetelmä
Pitkävaikutteiset menot	5	20 % tasapoisto
Koneet ja kalusto	5	20 % tasapoisto

Eläkevakuutusten kirjaamiskäytäntö

Eläkevakuutuskustannusten kirjaamiskäytäntöä on eläkevakuutusyhtiön vuosilaskelmamenettelyn vuoksi muutettu. Tilipäätösvuodelle kuuluva mahdollinen lisäkulu tai hyvitys kirjataan seuraavalle vuodelle. Tästä syystä vuoden 2021 eläkevakuutuskulut eivät ole vertailukelpoiset vuoden 2020 eläkevakuutuskulujen kanssa.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT**TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT****Kokonaistuotot ja kulut**

	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
Yleisavustukset	11 435 430,31	10 562 124,23
Muut tuotot	1 501 483,48	1 448 338,42
Tuotot yhteensä	12 936 913,79	12 010 462,65
Henkilöstökulut, varsinainen toiminta	-5 766 831,08	-5 224 078,05
Henkilöstökulut, varainhankinta	-33 971,90	-34 495,86
Henkilöstökulut, yhteensä	-5 800 802,98	-5 258 573,91
Poistot	-45 374,91	-50 574,63
Muut kulut	-6 920 624,88	-6 410 070,15
Kulut yhteensä	-12 766 775,77	-11 719 218,69
Yli-/alijäämä	170 138,02	291 243,96

Osinkotuottojen, korkojen ja korkokulujen yhteismäärät

	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
Osinkotuotot	5 314,87	5 311,35
Muut korko- ja rahoitustuotot	1 807,79	15 219,47
Yhteensä	7 122,66	20 530,82
Korkokulut ja muut rahoituskulut	-290,14	-91,39
Yhteensä	6 832,52	20 439,43

Eläkevakuutusten takaisinostot

Vuonna 2021 ei aiheutunut eläkevakuutusten takaisinostoja. Henkilöstökuluihin sisältyviin eläkekuluihin ei siten sisällynyt eläkevakuutusten takaisinostoista aiheutunutta palautusta.

	TOIMINTA VALTION VAROIN		TOIMINTA OMIN VAROIN	
	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
Varsinainen toiminta				
Tuotot				
Tuotot yhteensä	343 779,06	314 907,77	434 133,62	404 557,33
Kulut				
Henkilöstökulut yhteensä	-5 648 383,54	-4 990 542,36	-118 447,54	-233 535,69
Poistot	-45 347,91	-50 574,63	0,00	0,00
Muut henkilöstökulut	-100 581,33	-101 086,54	-717,10	0,00
Henkilöstön matkakulut	-204 345,51	-153 947,25	-31 533,70	-32 952,47
Hallituksen ja riistaneuvostojen ku	-42 638,48	-56 687,12	-1 105,30	-805,86
Aineet, tarvikkeet ja tavarat yhteens	-1 318 923,79	-942 199,19	-59 697,77	-16 789,58
Palvelujen ostot	-3 713 352,97	-3 796 669,72	-126 603,20	-90 035,31
Vuokrat ja kiinteistökulut	-320 788,27	-317 983,18	0,00	-1 246,00
Muut kulut	-589 266,54	-467 342,01	-92 748,15	-92 864,07
Yleiskustannukset	1 220,00	0	-1220	0
Kulut yhteensä	-11 982 408,34	-10 877 032,00	-432 072,76	-468 228,98
Varsinainen toiminta yhteensä	-11 638 629,28	-10 562 124,23	2 060,86	-63 671,65
Varainhankinta				
Tuotot	0	0	716 448,14	708 342,50
Kulut	0	0	-352 004,53	-373 866,32
Varainhankinta yhteensä	0	0	364 443,61	334 476,18
Tuotto/kulujäämä	-11 638 629,28	-10 562 124,23	366 504,47	270 804,53
Sijoitus- ja rahoitustoiminta				
Tuotot	0	0	7 122,66	20 530,82
Kulut	0	0	-290,14	-91,39
Sijoitus- ja rahoitustoiminta yhteer	0	0	6 832,52	20 439,43
Kulujäämä	-11 638 629,28	-10 562 124,23	373 336,99	291 243,96
Yleisavustukset	11 435 430,31	10 562 124,23	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	-203 198,97	0,00	373 336,99	291 243,96

TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	31.12.2021	31.12.2020
Aineettomat hyödykkeet 1.1.	58 496,36	59 855,69
Lisäykset	17 751,48	17 991,96
Vähennykset	0,00	0,00
Poistot	-22 901,65	-19 351,29
Aineettomat hyödykkeet 31.12.	53 346,19	58 496,36
Koneet ja kalusto 1.1.	61 026,57	76 491,39
Lisäykset	1 699,00	15 758,52
Vähennykset	0,00	0,00
Poistot	-22 446,26	-31 223,34
Koneet ja kalusto 31.12.	40 279,31	61 026,57

Koneiden ja laitteiden poistamaton osa

Pysyviin vastaaviin kuuluvien koneiden ja kaluston poistamaton osa on 40 279,31 euroa.

Rahoitusomaisuuteen sisältyvien julkisesti noteerattujen osakkeiden arvo

Rahoitusomaisuuteen sisältyvien julkisesti noteerattujen osakkeiden kirjanpitoarvo oli 1 345,50 euroa. Vastaava markkina-arvo oli 74 252,64 euroa.

Erittely saamisista	31.12.2021	31.12.2020
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	31 257,16	26 726,28
Muut saamiset	2 671 096,60	2 808 242,86
Siirtosaamiset	252 902,52	153 906,17
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	2 955 256,58	2 988 875,31

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Oman pääoman erittely	31.12.2021	31.12.2020
Oma pääoma		
Arvonkorotusrahasto 1.1.	476 724,83	642 724,83
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	- 51 000,00	-166 000,00
Arvonkorotusrahasto 31.12.	425 724,83	476 724,83
Muut rahastot 1.1.	169 846,13	169 761,25
Lisäykset	82,01	84,88
Vähennykset	-5 842,47	0,00
Muut rahastot 31.12.	164 085,67	169 846,13
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	2 700 914,56	2 409 670,60
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	2 700 914,56	2 409 670,60
Tilikauden yli-/alijäämä	170 138,02	291 243,96
Oma pääoma yhteensä 31.12.	3 460 863,08	3 347 485,52
Muut rahastot	31.12.2021	31.12.2020
Otso-rahasto		
Peruspääoma 1.1.	39 866,59	39 866,59
Käyttöpääoma 1.1.	2 205,28	2 184,25
Lisäykset vuoden aikana	0,00	0,00
Korkotuotot	19,79	21,03
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	- 2 500,00	0,00
Palvelumaksut	0,00	0,00
Pääoma 31.12.	39 591,66	42 071,87
Nuorisotoimintarahasto		
Peruspääoma 1.1.	3 342,47	3 340,80
Korkotuotot	0,00	1,67
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00
Annetut avustukset	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	-3 342,47	0,00
Pääoma 31.12.	0,00	3 342,47
Riistanhoitopiirien rahasto		
Pääoma 1.1.	124 431,79	124 369,61
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00
Korkotuotot	62,22	62,18
Annetut avustukset	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00
Pääoma 31.12.	124 494,01	124 431,79
Muut rahastot yhteensä	164 085,67	169 846,13

Muihin rahastoihin sisältyvä Nuorisotoimintarahasto on hallituksen päätöksellä lakkautettu 23.11.2021.

VAKUudet JA VASTUUSITOUIMUKSET

Leasingvuokrasopimusten mukaisten vuokrien nimellismäärät

	31.12.2021	31.12.2020
Taseeseen sisällyttömät vuokravastuut		
Alkaneelta tilikaudelta maksettavat	13 394,19	14 774,03
Myöhemmin maksettavat	15 051,97	18 819,49
Yhteensä	28 446,16	33 593,52

Vuokravastuut

	31.12.2021	31.12.2020
Taseeseen sisällyttömät vuokravastuut		
Alkaneelta tilikaudelta maksettavat	104 241,00	101 631,12
Myöhemmin maksettavat	89 482,91	179 336,75
Yhteensä	193 723,91	280 967,87

Vuokravakuudet

	31.12.2021	31.12.2020
Taseeseen sisällyttömät vuokravakuudet		
Varsinais-Suomen aluetoimisto	2 500,00	2 500,00
Yhteensä	2 500,00	2 500,00

Tilintarkastajan palkkiot

	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
Tilintarkastus	-19 401,67	-21 612,77
Sisäinen tarkastus	-0,00	-12 747,14
Muut palvelut	-1 054,00	-119,26
Yhteensä	-20 455,67	-34 479,17

LIITETIEDOT HENKILÖSTÖSTÄ JA TOIMIELINTEN JÄSENISTÄ

Henkilöstön lukumäärä ja ryhmät

Tilikauden aikana Suomen riistakeskuksen palveluksessa oli keskimäärin 86 henkilöä (82 henkilöä v. 2020 ja 74 v. 2019). Vuoden lopussa 38 toimihenkilöä työskenteli keskushallinnossa (34 v. 2020 ja 34 v. 2019), 32 aluehallinnossa (31 v. 2020 ja 31 v. 2019) ja 22 projekteissa ja hankkeissa (21 v. 2020 ja 18 v. 2019).

Varsinainen toiminta

Henkilöstökulujen erittely	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
Palkat ja palkkiot	-4 410 546,11	-3 998 486,37
Eläkekulut	-1 136 322,93	-1 034 930,73
Muut henkilöstösivukulut	-153 753,55	-130 228,72
Yhteensä	-5 700 622,59	-5 163 645,82
Hallituksen palkat ja palkkiot		
Hallituksen kokouspalkkiot	-7 769,00	-7 214,00
Hallituksen puheenjohtajien palkkiot	-11 217,00	-11 617,00
Eläkekulut	-1 618,73	-3 413,39
Muut sivukulut	-50,56	-48,38
Yhteensä	-20 655,29	-22 292,77
Riistaneuvosto ja alueneuvostot		
Palkkiot	-39 808,00	-35 199,00
Eläkekulut	-5 745,20	-2 940,46
Muut sivukulut	0,00	0,00
Yhteensä	-45 553,20	-38 139,46
Henkilöstökulut yhteensä	-5 766 831,08	-5 224 078,05
Varainhankinta		
Palkat ja palkkiot	-28 487,96	-28 565,62
Eläkekulut	-5 048,07	-5 547,46
Muut henkilöstösivukulut	-435,87	-382,78
Yhteensä	-33 971,90	-34 495,86
Kaikki henkilöstökulut yhteensä	-5 800 802,98	-5 258 573,91

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA

<u>Kirjanpitokirja</u>	<u>Säilytystapa</u>
Päiväkirjat	Muistitikulla joka kahtena kappaleena
Pääkirjat	Muistitikulla joka kahtena kappaleena
Muistiotositteet	Muistitikulla joka kahtena kappaleena
Myyntitositteet	Muistitikulla joka kahtena kappaleena
Ostotositteet	Muistitikulla joka kahtena kappaleena
Palkkatositteet	Paperitositteina
Tilinpäätös	Sidottuna kirjana
Liitetietositteet	Muistitikulla kahtena kappaleena
Tase-erittelyt	Nidottuna

Muistitikujen aineisto on PDF-muodossa sisältäen lukuohjelman MS Windows/i386 sekä Linux/i386 -ympäristöihin, sekä ASCII-tiedostoina.

TOSITELAJIT

- 1 Myyntilaskut
- 2 Suoritukset
- 5 Ostolaskut
- 6 Maksut
- 8 Pk-viennit
- 19 Palkat
- 20 Danske Bank
- 40 Itä-Uudenmaan OP
- 50 Nordea
- 51 Nordea, lupapäätösmaksut
- 60 Aktia
- 61 Myynninhallinta
- 70 Säästöpankki

5.4. PÄÄTÖS TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄN KÄYTÖSTÄ

Hallitus on kokouksessaan 1.3.2022 päättänyt, että tilivuoden 2021 tuloslaskelman osoittama ylijäämä (170 138,02 €) kirjataan taseessa omaan pääomaan edellisten tilikausien yli-/alijäämätilille.

5.5. ALLEKIRJOITUKSET

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Helsingissä 1. päivänä maaliskuuta 2022

Suomen riistakeskuksen hallitus

Tauno Partanen

Teppo Kakkonen

Jari Korhonen

Pekka T. Partanen

Ilkka Tiainen

Ville Hokkanen

Niklas Christensen

Timo Leskinen

Katja Holmala

Vilppu Talvitie

Johtaja

Julkisten hallintotehtävien päällikkö

Jari Varjo

Sauli Härkönen

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Helsingissä 11. päivänä maaliskuuta 2022

Tiina Lind

Tiina Lind JHT, KHT

BDO Audiator Oy

Tilintarkastusyhteisö

Maa- ja metsätalousministeriön määräämä

5.6. KIRJANPITOLAIN MUKAISET TOIMINTAKERTOMUSTIEDOT

1. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista Suomen riistakeskuksen kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Määrärahakehityksen kolmevuotinen TTS-taulukko antaa hyvät perusteet toiminnan suunnittelulle. Aiemmin ollut riski toiminnan ennustettavuudesta on edelleen olemassa, mutta se on vähentynyt, joskin ennustettavuus riippuu edelleen eduskunnan vuotuisista päätöksistä ja metsästäjämäärän kehityksestä.

Metsästäjämäärän kehitys vaikuttaa riistanhoitomaksuvarojen kertymään ja sitä kautta riistakeskuksen rahoitus pohjaan. Tulevina vuosina on odotettavissa, että metsästäjämäärä kääntyy lievään laskuun ja sen vuoksi joudutaan varautumaan alenevaan riistanhoitomaksuvarokertymään.

Budjetointi perustui edellisen tilikauden tietoihin. Taloutta ja budjettia seurattiin edellisen tilikauden vertailulukujen perusteella.

2. Arvio Suomen riistakeskuksen taloudellisesta asemasta ja tuloksesta

Suomen riistakeskuksen taloudellinen asema on edelleen hyvä, ja toimintavuoden aikana Suomen riistakeskuksen tilinpäätös päättyi 170 138,02 euroa ylijäämäiseksi. Vuonna 2020 ylijäämä oli 291 243,96 euroa ja vuonna 2019 ylijäämä oli 157 871,13 euroa.

3. Keskeisimmät tunnusluvut toiminnan sekä taloudellisen aseman ja tuloksen ymmärtämiseksi

Oheiseen taulukkoon on koottu Suomen riistakeskuksen tuottojen rakennetta ja taseen rakennetta kuvaavia tunnuslukuja.

Toimintavuosi	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Suomen riistakeskuksen tuottojen rakenne										
Varsinaisen toiminnan tuotot	6,0 %	6,0 %	5,2 %	3,7 %	4,7 %	3,0 %	11,3 %	5,2 %	8,0 %	9,5 %
Varainhankinnan tuotot	5,5 %	5,9 %	6,2 %	6,6 %	8,0 %	7,8 %	8,5 %	8,0 %	9,9 %	12,0 %
Valtionavustukset	88,4 %	87,9 %	88,4 %	89,5 %	87,2 %	89,2 %	80,1 %	72,0 %	82,0 %	78,3 %
Muut (sis. satunnaiset erät)	0,1 %	0,2 %	0,2 %	0,2 %	0,1 %	0,0 %	0,1 %	14,8 %	0,1 %	0,2 %
Taseen rakenne										
Taseen pysyvien vastaavien osuus										
taseen loppusummasta	15,0 %	16,0 %	19,5 %	19,3 %	31,4 %	37,2 %	36,1 %	29,4 %	47,0 %	58,1 %
Vaihtuvien vastaavien osuus										
taseen loppusummasta	85,0 %	84,0 %	80,5 %	80,7 %	68,6 %	62,8 %	63,9 %	70,6 %	53,0 %	41,9 %

Rahojen ja pankkisaamisten (4,919 milj. €) osuus oli 52,2 prosenttia (50,1 v. 2020, 49,2 v. 2019, 49,2 % v. 2018, 60,4 % v. 2017, 58,1 % v. 2016, 46,9 % v. 2015, 56,8 % v. 2014, 44,3 % v. 2013, ja 32 % v. 2012) taseen loppusummasta ja noin 38,5 prosenttia (40,4 % v. 2020, 36,6 % v. 2019, 43,7 % v. 2018, 35,0 % v. 2017, 27,5 % v. 2016, 21,3 % v. 2015, 31,2 v. 2014, 26,7 % v. 2013, ja 19 % v. 2012) vuotuisista kuluista

4. Henkilöstötiedot

Henkilöstötiedot esitetään liitteen 1 voimavarojen hallintaa koskevia keskeisiä tunnuslukuja ja niiden ennakoitua kehitystä kuvaavassa taulukossa 4.

5. Ympäristötekijät

Suomen riistakeskus noudattaa toiminnassaan kestäväen käytön periaatetta. Riistakeskuksen toimitilat sijaitsevat toimistokiinteistöissä. Toiminnasta ei aiheudu ympäristöhaittoja. Toimistojätteiden keräys ja kierrätys on järjestetty.

6. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Nykyisen TTS suunnitelmien mukainen riistakeskuksen valtionapu on merkitty vuoden 2020 jälkeen lähivuodet muuttumattomaksi. Sähköisten palveluiden kehittäminen ja lieväkin inflaatiokehitys aiheuttavat, että palkkaus- ja kulutusmenojen karsimista jatketaan. Lisäksi TTS:n mukaisen valtionosuuden kehitys riippuu eduskunnan päätöksistä sekä metsästäjämäärän tulevasta kehityksestä. Suomen riistakeskuksen talouden odotetaan vuonna 2022 olevan kohtalainen, mutta tiukkenevan viisivuotisen suunnittelujakson loppua kohden.

Toimintavuoden aikana aloitettiin Helmi-elinympäristöohjelma-lintuvesien vieraspetopyyntiosio -hanke. Hirvitalousalueiden toiminnan kehittäminen 2019–2021-hanke päättyi vuoden lopussa.

Riistanhoitomaksuun vuonna 2018 saatu korotus on turvannut riistakeskuksen toiminnan jatkuvuuden nykyisen laajuusena lyhyellä aikavälillä. Keskipitkällä aikavälillä on varauduttava menojen karsimiseen, mikä saattaa vaikuttaa palvelukykyä laskevasti.

6. LIITTEET

No		Sivu
Liite 1:	Vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden mittaristo	59
Liite 2:	Suomen riistakeskuksen valtakunnallisten toimielinten kokoonpano	62
Liite 3:	Julkisten hallintotehtävien päätösmäärät	64
Liite 4:	Suomen riistakeskuksen henkilöstö 31.12.2021	65

Liite 1.

Taulukko 1. Yhteiskunnallista vaikuttavuutta koskevien strategisten tavoitteiden keskeiset Suomen riistakeskuksen tunnusluvut:

Tunnusluku	Toteuma 2020	Toteuma 2021	Tavoite 2022	Alustava tavoite 2023	Alustava tavoite 2024	Alustava tavoite 2025	Alustava tavoite 2026
1. Metsästys ja riistanhoito ovat eettistä ja vastuullista (A24)							
- Metsästyksen hyväksyttyvyys yhteiskunnassa (neutraalit ja positiiviset).	90 %	90 %	90 %	90 %	90 %	90 %	90 %
- Lailisuusmittari rikkeiden osuus MH erävalvonnassa	12,8 %	-	10 %	9 %	9 %	8 %	8 %
2. Riistakannat säilyvät elinvoimaisina (A24)							
- Saalismäärien kehitys							
- Hirvi	49 000	<i>saalistieto saadaan 6/2022</i>	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
- Metsäkanalinnut	218 000		130 000	130 000	140 000	160 000	200 000
- Sinisorsa	195 000		180 000	180 000	180 000	180 000	200 000
- Suotuisalla suojelun tasolla X/Y olevien nisäkäscriistadirektiivilajien määrä	7/10*	7/10	7/10	7/10	7/10	7/10	7/10
- Kosteikot kpl	7	24	20	30	30	30	30
- Kosteikot ha	49	220	180	160	160	160	160
- Vesilintulaskentapistet	3796	3185	4000	4500	4500	4500	4500
3. Riistavahingot ja konfliktit ovat hallinnassa (A34)							
- Arvioidut suurpetovahingot ja hirvieläinvahingot	3,5 milj 1,8 milj	5,8 milj 1,16 milj.	5,0 milj 1,0 milj	4,0 milj 1,5 milj	4,0 milj 1,5 milj	4,0 milj 1,5 milj	4,0 milj 1,5 milj
4. Riistatalous luo hyvinvointia (A22, A23, A27)							
- Maksettujen metsästyskorttien määrä	310 074	307155	305000	305000	305000	305000	305000
- metsästyspäivien määrä (viimeisin saatavissa oleva)	5418100	5000000	5000000	5000000	5000000	5000000	5000000

Artikla 17 raportti vuosilta 2013–2018

1) Tarkoitetaan [neuvotteluissa sovittujen, viraston asiakkaille tarkoitettujen] sähköisten palveluiden todellista, teknistä käytössä oloaika suhteessa tavoiteltuun käytössäoloaikaan %:na. [Eli jos esim. virka-aikana käytössä olevaksi luvattu palvelu on käytettävissä koko tarkoitettun ajan tunnusluku on 100 %.]

Taulukko 4. Voimavarojen hallintaa koskevat keskeiset tunnusluvut ja niiden ennakoitu kehitys

Tunnusluku	Toteuma 2020	Toteuma 2021	Tavoite 2022	Alustava tavoite 2023	Alustava tavoite 2024	Alustava tavoite 2025	Alustava tavoite 2026
Henkilöstön rakenne*							
- Henkilöstömäärä henkilötyövuotta, josta	82	86	81	72	70	70	70
- toimintamomentilta palkat	63	63	64	65	65	65	65
- muilta TA-momenteilta palkattu	19	23	17	7	5	5	5
- työsuhteen laatu pysyvä/määräaikainen	63/23	66/26	69/14	69/12	69/7	68/6	66/6
- naiset / miehet	23/63	23/69	18/65	16/65	12/64	13/61	13/59
- keski-ikä, kaikki	44,5	45	43	40	40	40	40
- henkilöstön vaihtuvuus							
- lähtövaihtuvuus	7,5 %	1,1 %	6,9 %	6,9 %	6,9 %	6,9 %	6,9 %
- tulovaihtuvuus	10,8 %	7,5 %	2,8 %	2,8 %	2,8 %	2,8 %	2,8 %
Hyvinvointi ja osaaminen							
- Työtyytyväisyysindeksi, indeksi-luku TTL-tutkimus 2 v. välein	ei mitattu	15,0		14,0		14,0	
- Sairauspoissaolot, tpv/htv	7,3	3,2	4	5	5	5	5
- Terveyspäiväprosentti (%) ²⁾ **	96,7 %	98,6 %	97,5	97,5	97,5	98	98
- Koulutus ja kehittäminen (työpäivät/htv)**	28/82	41/86	58/81	50/72	80/70	55/70	55/70
Muut							
Toimitilatehokkuus [tsto]							
- toimistoneliöt/htv***	33,1 m ² /htv	27,6 m ² /htv	29,8 m ² /htv	33,1 m ² /htv	33,2 m ² /htv	33,2 m ² /htv	33,2 m ² /htv
- kokonaiskustannus €/kaikki toimitilaneliöt***	117,5 €/m ²	124,3 €/m ²	122,0 €/m ²	122,0 €/m ²	122,0 €/m ²	122,0 €/m ²	122,0 €/m ²

²⁾ Laskenta: Mittari on niiden työpäivien % -osuus kokonaistyöpäivämäärästä, jotka eivät ole sairauspäiviä. Mittari on: 100,0 % - (sairauspäivien lkm: kaikkien työpäivien lkm)

*Luvut mittaritaulukosta. **Luku lisätään mittaritaulukkoon. ***Luvut kiinteistökirjanpidosta

Taulukko 5. Tuottavuus

JHT		2016	2017	2018	2019	2020	2021
Tuottavuus lupahallinnossa, päätöstä/HTV	Pyyntiluvat	730	1 179	562	1 066	390	784
	Hirvieläinten pyyntiluvat	950	693	572	469	492	535
	Luontodirektiivin poikkeusluvut	424	354	294	373	390	354
	Lintudirektiivin poikkeusluvut	262	260	247	248	182	151
	Muut luvat	1 549	1 119	1 351	2 292	1 547	2 354
Palvelut		2016	2017	2018	2019	2020	2021
Asiakaspalvelutapahtumien tuottavuus	Työnkäyttö yhteensä, htv	1,85	1,77	2,1	2,05	2,68	1,78
	Suorite/htv	3 728	3 852	2 284	2 246	2 043	2 461
Sisäiset palvelut		2016	2017	2018	2019	2020	2021
Materiaalipalvelutapahtumien tuottavuus	Työnkäyttö yhteensä, htv	0,29	0,36	0,33	0,39	0,39	0,37
	Suorite/htv	14 817	12 482	12 258	9 767	11 315	10 127

SUOMEN RIISTAKESKUKSEN VALTAKUNNALLISTEN TOIMIELINTEN KOKOONPANO**LIITE 2**

HALLITUS toimintavuonna 2021

<u>Jäsen</u>	<u>Varajäsen</u>
Tauno Partanen, puheenjohtaja	Juhani Kukkonen
Erkki Huhta, varapuheenjohtaja	Jouko Heikkinen
Risto Hanhineva(t)	Jari Korhonen
Pentti Pulkkinen	Veikko Sorsa
Mikael Nyholm	Mikael Antell
Pauli Kiviluoma	Erkki Alanne
Vilppu Talvitie	Heikki Lehtinen
Sirpa Thessler	Kirsi Arvelo
Aarno Puttonen	Timo Leskinen
Marko Mikkola	Sirpa Kuhlström

VALTAKUNNALLINEN RIISTANEUVOSTO 1.1.-31.7.2021

<u>Jäsen</u>	<u>Varajäsen</u>
Juhani Kukkonen, puheenjohtaja	Seppo Törnroos
Martin Hägglund, varapuheenjohtaja	Seppo Lohimies
Juha Mäki	Pekka T. Partanen
Ilkka Tiainen	Jarmo Myllylä
Asko Keski-Nisula	Teuvo Suutari
Leo Houhala	Yrjö Soidinmäki
Jari Huhtamella	Paula Ajanki
Jouko Arvo	Raimo Kinnunen
Toni Peltoniemi	Sauli Ojatalo
Kimmo Alakoski	Pertti Salminen
Veikko Sorsa	Esa Rätty
Juha Savolainen	Marko Metso
Mathias Lindström	Pasi Sandvik
Erkki Kallio	Mika Tuomisaari
Mikael Antell	Markku Tuominen
Sami Niemi	Sanna Paanukoski
Suvi Borgström	Esko Hyvärinen
Ahti Putaala	Antti Maukonen
Anssi Niskanen	Pekka Hovila
Sirpa Thessler	Otso Huitu
Mikko Tiirola	Timo Leskinen
Tuomas Hallenberg	Heli Siitari
Vesa Luhta	Riku Lumiaro

VALTAKUNNALLINEN RIISTANEUVOSTO 1.8.-31.12.2021

<u>Jäsen</u>	<u>Varajäsen</u>
Juhani Kukkonen, puheenjohtaja	Matti Lyömiö
Martin Hägglund, varapuheenjohtaja	Esa Viili
Juha Mäki	Juha Lahti
Jarmo Myllylä	Kai Korpi
Asko Keski-Nisula	Teuvo Suutari
Leo Houhala	Yrjö Soidinmäki
Jari Huhtamella	Ali Vaarala

Jouko Arvo
Pauli Kiviluoma
Antti Uotila
Antti Kuivalainen
Juha Savolainen
Mathias Lindström
Erkki Kallio
Markku Tuominen
Sami Niemi
Leila Suvantola
Ahti Putaala
Minna Rautalin
Otso Huitu
Mikko Tiirola
Tuomas Hallenberg
Riku Lumiaro

Markku Halonen
Toni Peltoniemi
Mika Liehu
Reijo Kortelainen
Risto Juntunen
Pasi Sandvik
Pentti Vanhahonko
Henrik Rehn
Sanna Paanukoski
Esko Hyvärinen
Antti Maukonen
Jussi Lappalainen
Katja Holmala
Timo Leskinen
Jaakko Silpola
Tapani Veistola

JOHTORYHMÄ

<u>Nimi</u>	<u>tehtävä</u>
Jari Varjo	johtaja
Sauli Härkönen	julkisten hallintotehtävien päällikkö
Jari Pigg	apulaisjohtaja, palvelupäällikkö
Jarkko Nurmi	riistatalouspäällikkö
Tuomo Pispala	hallintopäällikkö
Klaus Ekman	viestintäpäällikkö

JULKISTEN HALLINTOTEHTÄVIEN PÄÄTÖKSET

LIITE 3

	2017	2018	2019	2020	2021
<u>PÄÄTÖSTYYPPI</u>	<u>KPL</u>	<u>KPL</u>	<u>KPL</u>	<u>KPL</u>	<u>KPL</u>
MetsL 10 §	52	62	66	64	65
MetsL 26 §	2 003	1 967	1 955	2 021	2 064
MetsL 28 §	353	419	334	355	315
MetsL 35 §	54	39	89	65	55
MetsL 40 §	5	3	2	2	5
MetsL 41 §:n 3 momentti	27	24	29	28	37
MetsL 41 a §:n 1 momentti	140	96	100	118	188
MetsL 41 a §:n 3 momentti	289	264	253	254	288
MetsL 41 b §	106	108	296	231	170
MetsL 41 c §	42	41	34	59	75
MetsL 41 d §	28	37	26	54	43
MetsL 42 §	7	6	8	13	8
MetsL 49 a §	0	2	2	1	4
MetsL 52 §:n 1 momentti	45	43	47	38	67
MetsL 52 §:n 3 momentti	25	21	19	18	17
Kielletyt pyyntivälineet	6	7	3	4	5
Hakemusten peruuttaminen	49	72	73	78	121
Tutkimatta jättäminen	9	4	7	4	9
Nimittämispäätökset (rhy)	303	26	402	261	1 481
Yhteensä	3 543	3 482	3 773	3 684	5 017

Suomen riistakeskuksen henkilöstö 31.12.2021

Liite 4.

Alalantela	Jaakko	Life-suunnittelija	Keskushallinto
Alhainen	Mikko	Erikoissuunnittelija	Keskushallinto
Boström	Irene	Asiantuntija	Keskushallinto
Ekman	Klaus	Viestintäpäällikkö	Keskushallinto
Eronen	Visa	Riistapäällikkö	Uusimaa
Hakala	Minna	Riistasuunnittelija	Pohjanmaa
Hakala	Sirpa	Asiantuntija	Keskushallinto
Harju	Saana	Erikoissuunnittelija	Keskushallinto
Hakonen	Holtti	Kosteikkosuunnittelija	Keskushallinto
Hautanen	Jaakko	Riistasuunnittelija	Rannikko-Pohjanmaa
Heimo	Lasse	Asiantuntija	Keskushallinto
Hellman	Johanna	Viestintäsuunnittelija	Keskushallinto
Hepo-oja	Harri	Riistapäällikkö	Oulu
Hermansson	Jörgen	Riistapäällikkö	Varsinais-Suomi
Hokkanen	Ville	Projektipäällikkö	Keskushallinto
Huhtinen	Riitta	Asiantuntija	Keskushallinto
Härkönen	Sauli	JHT-päällikkö	Keskushallinto
Hölli	Otto	Tietojärjestelmäasiantuntija	Keskushallinto
Impola	Antti	Riistapäällikkö	Satakunta
Inha	Annika	Riistasuunnittelija	Etelä-Savo
Itkonen	Lauri	Hta-suunnittelija	Keskushallinto
Järvinen	Ilkka	Vieraspetokoordinaattori	Keskushallinto
Kangas	Tapio	Riistasuunnittelija	Kainuu
Kangas	Veli-Matti	Riistasuunnittelija	Oulu
Karhula	Kari	Riistasuunnittelija	Keskushallinto
Kelkka	Mari	Asiantuntija	Keskushallinto
Kervinen	Matti	Erikoissuunnittelija	Pohjois-Savo
Kontro	Valto	Riistasuunnittelija	Uusimaa
Korhonen	Tuija	Asiantuntija	Keskushallinto
Kouhia	Arttu	Hta-suunnittelija	Keskushallinto
Kröger	Veijo	Vieraspetokoordinaattori	Keskushallinto
Kuhlström	Sirpa	Riistasuunnittelija	Keskushallinto
Kuittinen	Juha	Riistapäällikkö	Pohjois-Karjala
Kuitunen	Tero	Viestintäsuunnittelija	Keskushallinto
Kursula	Olli	Riistapäällikkö	Keski-Suomi
Körhämö	Jani	Riistapäällikkö	Pohjois-Häme
Laaja	Reima	Riistasuunnittelija	Satakunta
Laine	Eerojuhani	Riistasuunnittelija	Lappi
Laitila	Lauri	Kosteikkosuunnittelija	Keskushallinto
Lamberg	Teemu	Riistasuunnittelija	Keski-Suomi
Laukkanen	Paula	Riistasuunnittelija	Keskushallinto
Lehikoinen	Pekka	Taluspäällikkö	Keskushallinto
Littow	Inga	Asiantuntija	Keskushallinto
Luoma	Mikael	Riistapäällikkö	Pohjanmaa

Lyly	Mari	Erikoissuunnittelija	Keskushallinto
Lönnfors	Carola	Asiantuntija	Keskushallinto
Miettinen	Janne	Erikoissuunnittelija	Keskushallinto
Mikkola	Marko	Erikoissuunnittelija	Pohjois-Häme
Mononen	Jyri	Vieraspetokoordinaattori	Keskushallinto
Mutanen	Henri	Riistapäällikkö	Kaakkois-Suomi
Muuttola	Marko	Riistasuunnittelija	Etelä-Häme
Mänty	Maria	Asiantuntija	Keskushallinto
Nevalainen	Tomi	Vieraspetokoordinaattori	Keskushallinto
Norberg	Harri	Erikoissuunnittelija	Keskushallinto
Nurmi	Jarkko	Riistatalouspäällikkö	Keskushallinto
Nyholm	Kai-Eerik	Riistasuunnittelija	Pohjois-Karjala
Paakkonen	Risto	Hta-suunnittelija	Keskushallinto
Paananen	Esko	Hta-suunnittelija	Keskushallinto
Paasimaa	Marko	Riistapäällikkö	Kainuu
Paavola	Heli	Asiantuntija	Keskushallinto
Pellas	Stefan	Riistapäällikkö	Rannikko-Pohjanmaa
Peltonen	Pirkka	Hta-suunnittelija	Keskushallinto
Pietarinen	Kari Petteri	Projektipäällikkö	Keskushallinto
Piironen	Antti	Riistasuunnittelija	Uusimaa
Pigg	Jari	Apulaisjohtaja	Keskushallinto
Pispa	Tuomo	Hallintopäällikkö	Keskushallinto
Rantala	Mirja	Viestintäsuunnittelija	Keskushallinto
Rauhala	Jyri	Riistapäällikkö	Etelä-Häme
Rinne	Antti	Riistasuunnittelija	Varsinais-Suomi
Ruskeala	Jussi	Vieraspetokoordinaattori	Keskushallinto
Ruuskanen	Tuula	Asiantuntija	Keskushallinto
Salmela	Tero	Audiovisuaalisuunnittelija	Keskushallinto
Salo	Ohto	Vs. riistapäällikkö	Etelä-Savo
Saunaluoma	Joni	Hta-suunnittelija	Keskushallinto
Siira	Antti	Erikoissuunnittelija	Keskushallinto
Sorvali	Elina	Kosteikkosuunnittelija	Keskushallinto
Sundqvist	Marion	Asiantuntija	Keskushallinto
Svensberg	Marko	Erikoissuunnittelija	Keskushallinto
Särkijärvi	Leena	Asiantuntija	Keskushallinto
Södergård-Ahlskog	Lena	Asiantuntija	Keskushallinto
Tanskanen	Jouni	Riistapäällikkö	Pohjois-Savo
Tervonen	Kimmo	Tietojärjestelmäasiantuntija	Keskushallinto
Tikkunen	Mari	Life-suunnittelija	Keskushallinto
Toivola	Mikko	Riistapäällikkö	Varsinais-Suomi
Toivonen	Timo	Hta-suunnittelija	Keskushallinto
Tolvanen	Jouni	Riistasuunnittelija	Kaakkois-Suomi
Tossavainen	Sami	Riistapäällikkö	Lappi
Uuksulainen	Pekka	Life-suunnittelija	Keskushallinto
Varjo	Jari	Johtaja	Keskushallinto
Vartiainen	Petri	Riistapäällikkö	Etelä-Savo

Viitanen	Ville	Hta-suunnittelija	Keskushallinto
Wikström	Mikael	Erikoissuunnittelija	Keskushallinto
YHTEENSÄ	92		